

དབྱང་འཛོད་དེབ་ཟིན།

ཆོས་རིམ་ཅན་གྱི་ཞིབ་ཆ།

ཕར་ཕྱིན་སྒོར།

སྒྲུབ་ཆ།

ཞིབ་ཞུས་ཅིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚུལ་སྒྲིག་ཁང་།

ཚཱ་ཤ་ར་འི་ནང་གི་ཞིབ་ཆ།

དབྱང་ལྡན་དེའི་ཕྱི་ལོ།

ཕར་ཕྱོད་གྱི་སྒྲོལ།

ཕྱད་ཆ།

དབྱུང་བརྗོད་སྤེལ་མཁན།

སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲུ་ཆང་གི་སློབ་གཉེར་བ་སྐྱོར་ཞིག

མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དེབ་ཆེན་པོ་ཡང་།

SJRB-0306

མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་འཕུལ་དེབ་ཏུ་བསྐྱོད།

མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས།

༢༠༡༥ ལོའི་ཟླ་བརྒྱ་གཉིས་པར་ཚོམ་སྒྲིག་བྱས།

༢༠༢༢ ཟླ་དྲུག་པར་བསྐྱར་སྒྲིག་བྱས།

མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དྲ་བྱང་།

www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེལ་དྲ་བྱང་།

serajeyrigzodchenmo@gmail.com

པར་སྐྱོན་གྱི་བདག་དབང་མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོར་ཡོད།

དཀར་ཆག

སྒྲིང་བཞོད།	b
ཅེ་སྒྲིང་གི་རྟགས་བཅུ་གཉིས། ཅེ་བརྟན་འཛིན་བཞོད་ནམས།	༡
བཞོད་པའི་ཅེ་སྒྲིང། བྱ་བལ་ཀུན་བཟང་ཡོན་ཏན།	༥
རྩལ་བཏགས། བྱ་བལ་བཀ་ཤིས་བྱལ་མཆན།	༡༦
འགོག་སྒྲོམས། རིན་ཆེན་ནོར་བུ།	༢༠
བསལ་བྱ་ལོག་རྟོག་གི་སྒྲིང། རི་རྩེ་སྒོ་བཟང་བརྟན་འཛིན།	༢༦
སྐབས་བྱུག་པའི་མཐར་ཁྲིས་སྒྲིང་བའི་སྒྲིང། རི་བྱུང་བརྟན་ལུན་ཆོགས།	༣༩
སྐད་ཅིག་པའི་སྒྲིང་བ། བརྟན་དར་བཟང་ག།	༥༡
སྒྱ་བཞིའི་གངས་ངེས། བྱ་བལ་བརྒྱ་རྩོད་ཆེ།	༥༧
སྒྱ་བཞིའི་སྒྲིང། བསམ་བྱ་གཞུང་འཇམ་དབྱངས་བྱ་མཆོ།	༦༧
ལོངས་སྒྱའི་མཆན་དཔེ་སོགས། རི་བརྟན་པ་དར་བྱས།	༧༠
མཆན་དཔེའི་སྒྲིང། སྒོ་བཟང་བདེ་ལེགས།	༡༠༩
ལོངས་སྒྱའི་འཁོར་ལ་ས་དང་པོ་བ་ཡོད་མེད་སོགས། ལུ་སྒོ་བཟང་བྱལ་མཆན།	༡༠༧
གསལ་བཤད།	༡༢༦
པར་བྱང་སྒྲོན་ཆོག་.....	༡༣༧

སྒྲིབ་བརྗོད།

ཇི་སྐད་དུ། རོ་མཆར་གཏམ་ནི་སྡེ་སྡོད་གསུམ་པོ་སྟེ། །ཞེས་པ་ལྟར། འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མ་
འབྲིས་པའི་མཛད་པ་ལེས་ཆེན་པོ། སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱིས་གཏུལ་བྱའི་ཁམས་དང་
མོས་པ་བཞིན་ཆོས་ཚུལ་རི་སྟེང་ཅིག་བཀའ་སྤྱུལ་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་ན་སྡེ་སྡོད་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་པ་
གསུམ་དུ་འདུས་ལ། དེ་དག་གྲུང་བཀའ་བསྐྱུ་རིམ་པ་དག་གིས་སྟོགས་བསྐྱེགས་དང་། བཤ་བྱུབ་
དང་སྟོབ་དཔོན་རིམ་སྟོན་དག་གིས་དགོངས་འགྲེལ་སོགས་ཀྱིས་གསལ་བར་མཛད་དེ་དུས་ལུན་
རིང་པོར། སྡེ་སྡོད་དེ་དག་དང་དེ་དག་གི་དགོངས་འགྲེལ་སོགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་
འཕེལ་རྒྱས་དང་གཏུལ་བྱ་མང་པོ་ཞིག་སྟེན་སྟོལ་ལ་བཀོད་པར་མཛད་ཡོད། བསེལ་ལྷན་ཁ་བའི་
སྟོངས་སུའང་ཆོས་རྒྱལ་དག་གི་སྐུ་དུས་སུ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱ་བ་རྟེན་ཤིང་སྟོལ་དར་བ་ནས། ལོ་
བཤ་བཀའ་རིན་ཅན་དག་གིས་སྡེ་སྡོད་དང་དགོངས་འགྲེལ་སོགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་དེ་དག་ལས་
གང་མང་ཞིག་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཅིང་། འཆད་ཉན་དང་དར་སྟེལ་བཏང་ཡོད་ལ། བཤད་བྲ་སོགས་
བཅུགས་ཏེ་གཞུང་དེ་དག་ལ་འཆད་ཉན་གྱིས་མི་ཉམས་རྒྱུད་འཛིན་དང་། དགོངས་འགྲེལ་སོགས་
ཀྱི་བསྟན་བཅོས་བརྒྱུམས་ཏེ་མི་ཉམས་བོད་འཕེལ། ལུན་རིང་དུ་གནས་ཐབས་ཀྱི་མཐུན་རྒྱུན་བསྐྱུན་
པས། གཞུང་དེ་དག་ལ་སྟོབ་གཉེར་བྱས་ཏེ་མཁས་པའི་གོ་སར་ཕེབས་པའང་བསྐང་གིས་མི་ལང་བ་
བྱུང་ཡོད་ཅིང་། མཁས་པ་དང་དམ་པ་དེ་དག་གིས་གཞུང་འགྲེལ་སོགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་སྟེགས་
བཅ་ཡང་རི་བོའི་གཏོས་དང་མཉམ་པ་བརྒྱུམས་ཡོད།

སྤྱིར་སྟོན་གྱི་དུས་སུ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ལུལ་དུ་སྡེ་སྡོད་དེ་དག་གི་དགོངས་དོན་ལ་སྟོབ་
གཉེར་མཛད་སྟོལ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད་པར་མཛོན་ལ། བོད་དུའང་བཤད་བྲ་ཁག་ཏུ་གཞུང་དེ་དག་

ལ་འཆད་ཉན་དང་སློབ་གཉེར་བྱེད་སྒོའ་རྒྱ་ཆེར་བྱུང་ཡོད། ལྷག་པར་དུ་རང་རེའི་མཁས་པ་ལྟ་མ་
དག་གིས་སྡེ་སྡོད་དང་བསྟན་བཅོས་དེ་དག་གི་བཟོད་བྱ་སྡེ་ཆོན་ལུང་བསྟུས་ཏེ། གཞུང་ཆེན་པོ་ཏེ་ལྷ་
ཞེས་དེ་ལྟ་ཅ་བར་བརྟུང་སྟེ་སྡེ་སྡོད་དང་བསྟན་བཅོས་དེ་དག་གི་དགོངས་དོན་བཅའ་བ་སོགས་
ཀྱིས། སློབ་གཉེར་གྱི་ཕྱོགས་སུ་གོམ་གང་མདུན་སློབ་དང་། སྟོན་མེད་གསར་གཏོད། ལེགས་
བསྐྱེགས་ཀྱང་གང་ལེགས་བྱུང་སྟེ། འཆད་ཉན་དང་སློབ་སྦྱོང་གི་སྟུས་ཆད་རེ་ལེགས་དང་རེ་རྒྱས་སུ་
སོང་ཡོད།

ཡིན་ན་ཡང་། བོད་དུ་དུས་འགྲུལ་ཏེ། བླ་ཕྱོགས་གདུག་པའི་བསམ་སྒྲིབ་རན་པས་བཅོན་
གཞོན་དང་གཏོར་བཅོམ་སོགས་ཀྱིས་སྟོད་བཅུད་གང་ལའང་གཞོད་སྟོན་ཆོབས་ཆེན་ཞིག་སོག་པ་
དང་ལྟན་དུ། སྡེ་སྡོད་དང་གཞུང་དེ་དག་ལ་སློབ་གཉེར་བྱེད་སྒོའ་མེད་ཅིང་། རིན་བྲལ་གྱི་སྡེ་སྡོད་དང་
བསྟན་བཅོས་ཀྱི་སྟེགས་བམ་དག་ཀྱང་མེའི་ཞལ་སྟོར་སོང་བ་དང་། རྒྱ་བོའི་སྟོང་དུ་བསྐྱེམས་པ་
སོགས་ཀྱི་ཡང་བའི་སྟོ་གར་ཞིག་བྱུང་བ་ནི་ཉ་ཅང་བསམ་བཞིན་ལས་འདས་པའི་ན་ལྷག་ཅིག་ཡིན་
ལ། སྟོང་གསུམ་ནོར་གྱིས་མི་ཁྱགས་པའི་གྲོང་གུང་ཆོབས་ཆེན་ཞིག་ཀྱང་ཡིན།

ཡིན་ན་ཡང་སྟོན་མཆོག་བླ་མ་ན་པར་འཕགས་ལུའ་དུ་ཞབས་སོར་བཀོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས།
༡། གོང་ས་མཆོག་གི་བཀའ་འདྲིན་དང་ལྷགས་རེ་ཉལ་ཅིག་ལས། ཆོས་བརྒྱུད་རིས་མེད་ཀྱི་ཆོས་སྒྲར་
ཡང་གསར་རྒྱག་བྱས་ཏེ། བཤད་བྲ་ཁག་གི་ནང་དུ་གཞུང་ཆེན་ཁག་ལ་འཆད་ཉན་དང་སློབ་གཉེར་
བསྐྱར་གསོ་བྱུང་ཞིང་། སྟོན་ལས་ལྷག་པའི་སློབ་གཉེར་གོང་འཕེལ་དང་། སློབ་གཉེར་པའི་གྲངས་
འཕོར་ཡང་སྟོན་ཆད་དང་བསྟན་ན་རེ་མང་དུ་སོང་ཡོད་ལ། ཉེ་ཤར་སྒར་སོས་མི་ཁེབས་པ་ལྟར། ༢།
གོང་ས་མཆོག་གི་མཛད་འཕྲིན་ལས་ཆོས་རྒྱལ་འདི་དང་སྡེ་སྡོད་དང་གཞུང་འདི་དག་ཀྱང་འཛུལ་
སྤྱིང་འདིའི་སྟེང་དུ་རེ་གསལ་འཛུལ་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད། འདི་ག་ཟུང་ཆང་ལ་མཆོན་ན་ཡང་། ༣།
གོང་ས་མཆོག་གི་བཀའ་འདྲིན་དང་། བོད་ནས་ལེབས་པའི་རྒྱན་པ་དག་གིས་སྦྱང་ལ་ཆད་མེད་ཅིག་
བསྟོན་པའི་འབྲས་བུ་ལས། འཆད་ཉན་དང་སློབ་གཉེར་བསྐྱར་གསོ་བྱེད་སྟེ་འཆད་ཉན་དང་སློབ་
གཉེར་གྱི་རང་བཟོན་པོ་ཞིག་འཛུགས་སུ་བ་བ་བྱུང་ཡོད།

ཡིན་ན་ཡང་། དུས་ཀྱི་དབང་ངམ། འབྲུལ་རིགས་དང་ཟང་ཟིང་གི་ཡོ་ལང་ངམ། རྣམ་གཤེད་
སོགས་ཀྱི་རྒྱ་རེ་མང་དུ་སོང་བ་ལས། ལོ་རེ་ལྷོད་མཆོམས་རྩོགས་མི་རྩོགས་དང་། སློབ་གཉེར་
དང་ཆོས་རེ་ཆོད་ཤུགས་དང་། ཆོད་སྤངས་སོགས་གང་ཅིར་འགྱུར་བ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད། དཔེར་ན།
སྡོན་ཆད་འཛིན་གྲུ་ཆན་པ་དག་འཛིན་གྲུ་ལོག་མཉེན་དུ་དམ་བཅར་ཐེབས་པ་དང་། འཛིན་གྲུ་གོང་
ལོག་ཆོད་ཆར་བསྐྱེགས་པ། འཛིན་གྲུ་གོང་ལོག་གཏུགས་པ་སོགས་ཀྱིས་སྡོན་ཀྱི་དམ་པ་སྤྲ་དག་གི་
གསུང་སློས་སམ་གསུང་རྒྱན་དང་། གཞུང་གི་འཛིན་མཆོམས། ཆོས་ར་ནང་གི་ཞིབ་ཆ་འདོན་
སྤངས་སོགས་ཀྱི་མ་ཕྱི་མར་རེམ་བརྒྱད་དུ་བར་མ་ཆད་པར་འགྲོ་བའམ་ཅིས་འཕྲོད་ཀྱིན་ཡོད་
ནའང་། དེར་སྐབས་འཛིན་གྲུ་གོང་ལོག་ཆོད་ཆར་བསྐྱེགས་པ་སོགས་ཏ་ལམ་མེད་པའི་ཆོད་དུ་གནས་
པས། གྲུ་ཆང་རང་གི་དམ་པ་སྤྲ་དག་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གསུང་རྒྱན་སོགས་ཀྱང་པལ་ཆེར་
ཆད་ལ་ཉེ་བ་སོགས་ཀྱི་ཉེར་ཁའི་གནས་སུ་སྡོད་ཀྱིན་ཡོད་པའི་ཏ་ཅང་སེམས་འཁྲལ་སླེས་དགོས་པ་
ཞིག་ཡིན་ལ། འདི་ལྟ་བུའི་ < < ཆོས་རེ་ནང་གི་ཞིབ་ཆ > > ཞེས་པའི་དེབ་རྒྱུང་ཞིག་ཕྱོགས་
བསྐྱེགས་བྱེད་དགོས་སྐྱེས་པའི་ཀུན་སྲོང་གི་རྒྱུན་ཡང་ཡིན།

སྤྱིར་འཛིན་གྲུ་རེ་རེ་ནང་དུ་འང་རྣམ་དགོད་དང་ཤེས་རབ་སྲོང་དུ་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའི་སློབ་
གཉེར་བ་གང་མང་ཞིག་འདུག་ན་ཡང་། འཛིན་གྲུ་རེ་ནས་སློབ་གཉེར་བ་བཟང་གས་ཉུང་ཤས་ཤིག་
ལ་ཆོད་པ་སྡོན་སོང་གི་གཞུང་ཆོན་རེ་དབྱེད་གཞིར་སྤུལ་ཏེ་བརྗོད་གཞི་དེར་གྲུ་ཆང་གི་དམ་པ་སྤྲ་
མཉེན་གསུང་རྒྱན་དང་། ཆོས་རེ་འཛིན་མཆོམས་དང་ཞིབ་ཆ་སོགས་ཀྱིས་ཟུར་བརྒྱན་ཏེ་དབྱེད་
བརྗོད་སྤེལ་བར་བསྐྱེལ་བ་ལྟར། རྣམ་པ་དག་གིས་ཀྱང་སློབ་གཉེར་གྱི་དུས་ཆོད་གསེར་ལྟ་བུ་པངས་
མེད་དུ་སློབ་བཏང་སྟེ་དུས་བཅད་ལྟར་ཆོས་ཡིག་གནང་འགྲོར་བྱུང་ལ། བརྗོད་གཞི་གཞིར་བཟུང་
གིས་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་སྲོང་སྤེལ་སྤངས་དང་། རྣམ་དགོད་ཀྱི་ཅལ་འདོན་སྤངས། དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུང་
རིགས་དང་། དམ་པ་སྤྲ་མཉེན་གསུང་རྒྱན་དང་ཞིབ་ཆ། འཛིན་མཆོམས་སོགས་ཀྱིས་ཟུར་བརྒྱན་
ཅིང་། གྲུ་ཞིབ་རིགས་པས་དབྱེད་ཞིབ་བྱས་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱིས་ཆོས་འགྲོས་དང་། དབྱེད་བརྗོད་
སྤེལ་སྤངས་ཀྱང་གང་ལེགས་བྱུང་འདུག་སྐྱེས་ལ། སློབ་གཉེར་བ་ལོག་མ་དག་ལ་སློབ་གཉེར་གྱི་

ཐོགས་སུ་འགྱུར་ངེས་དང་པན་ཐོགས་པར་ཐེཛོམ་མི་དགོས་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་འདུག་ན། ཐོག་མའི་
དམིགས་ལུལ་ཏེ། དམ་པ་སྣ་མའི་གསུང་རྒྱན་དང་། ཆོས་རའི་ཞིབ་ཆ། འཛིན་མཆོམས་ཐོགས་མི་
ཉམས་རྒྱུ་འཛིན་དང་། ལྷི་མར་བརྒྱད་སྟོང་ཡོང་བའི་ཆེད་ཡིན་པ་ལྟར། དམིགས་འདུན་ཡང་གང་
འཆོམ་ཞིག་འགྲུབ་འདུག་སྟུང་བའི་རྩོད་བསྟེས། སྤང་མའི་ཆར་ཡང་ལོ་རེར་འདི་ལྟ་བུ་རེ་འདོན་སྟེལ་
ལྷེད་ལྟ་བུ་སྟོབ་གཉེར་ཡར་རྒྱས་པ་སྟུང་འདིད་དང་པན་ཐོགས་ཡོང་རྒྱུར་གཤོན་མི་ཟེམ།

མཐའ་དོན། དབྱང་བཟོད་སྒེལ་མཁན་རྣམ་པ་དང་དེ་བའི་ཁྱ་སྒྲིག་སོགས་ལ་གཞོགས་
འདེགས་ཀྱིད་མཁན་ཡོང་ལ་སྤྱགས་རྩེ་ཆེ་ཁྱ་བ་དང་ཆབས་ཅིག །འདིས་མཚོན་རྣམ་པར་དཀར་བའི་
ལེགས་བྱས་ཀྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ེ་སྤྱིད་ཞིའི་རྣམ་འབྱེན་ེ་གོང་ས་རྒྱལ་བའི་དབང་བོ་
གཙོ་བྱས་པའི་རིས་མེད་ཀྱི་བསྟན་འཛིན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱ་ཆེ་ཞབས་པད་བསྐྱལ་བརྒྱར་བརྟན་
ཅིང་། སྤྱགས་བཞེད་སྦྱར་གྱིས་འབྲུབ་པ་དང་། མཁའ་མཉམ་འགྲོ་བའི་པན་བདེའི་རྩ་ལག་རྒྱལ་བའི་
བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དར་ཞིང་རྒྱས་པ་དང་། གཞིས་ཀྱིས་བོད་མི་མཉམ་འཛོམས་ཐོག་རང་དབང་བདེ་
དགའི་དབལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱ་ཡོང་བ་དང་། རྒྱ་སྤྱོད་ལྟོས་བཅས་འབྲེལ་ཐོགས་རྣམས་ཀྱི་གང་
བསམ་ཡིད་བཞིན་འབྲུབ་པའི་སྒོམ་འདུན་ཁྱ་རྒྱ་དང་། དབྱང་བཟོད་ཀྱི་དེ་བའི་ཁྱ་སྒྲིག་སོགས་ལ་
ཁོར་འབྲུལ་ཅི་མཆིས་གཟུང་གནས་སྒོ་ལྷན་རྣམས་ཀྱི་སྦྱར་སྲུང་འཆགས་སོ། །

ཞེས་སེར་གྲེས་དགོས་མཁའ་དགོ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་རག་དབང་སངས་ལྷན་གྲིས་
གསལ་ཆེས་༢༠༡༣.༡༠.༡༩བཟང་པོར།

ཅེ་སྒྲོར་གྱི་རྟགས་བརྩམ་གཉིས།

སྒྲོ་བ་སྒྲན་འཛིན་བསོད་ནམས།

སྒྲོར་དང་རྟེན་འབྲེལ་གསུངས་པའི་གསུང་གཅིག་གིས། །

ཉིས་ཚོགས་འབྲུམ་གྱི་སྒྲོ་མོ་འགོག་ཀྱས་པ། །

རྟེན་འབྲུང་སྒྲ་བའི་སྒྲེས་མཚོག་སྤྱབ་དབང་ལ། །

བྱང་ཆུབ་བར་དུ་མི་ཕྱེད་སྟོང་ནས་གྲས། །

ཅེ་སྒྲོར་གྱི་རྟགས་བརྩམ་གཉིས་པོ་དེ་འཆད་པ་ལ་འབྲེལ་བ་ཀོད་པས་མཚམས་
སྒྲར་བ་དང་། གཞུང་དངོས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ནམ་རྒྱུགས་སྒྲོར་བའི་རྗེས་སུ་ཅེ་
སྒྲོར་འཆད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཚོགས་ལམ་དུ་མཐུན་གསུམ་གྱི་ནམ་པ་བརྒྱ་
བདུན་བརྩམ་ཅེ་གསུམ་བསྒྲོམས་པས་གོམས་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་ཅེ་སྒྲོར་འབྲུང་བའི་
རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྟགས་བརྩམ་གཉིས་པོ་དངོས་བསྐྱེད་བ་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་
ནས་ཕྱང་ཟུང་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་རྟགས་བརྩམ་གཉིས་ནི། མི་ལམ་གྱི་རྟགས་ཐུག་།སད་
མི་གཉིས་ཀའི་རྟགས་གཉིས། སད་པའི་རྟགས་བཞིའོ། །

ཐབས་ཤེས་གྱིས་ཟིན་པའི་ནམ་འབྲུར་གྱི་ཚས་རྟོག་གྱི་ཅེ་མོ་ཐོབ་པའི་བྱང་

སེམས་ལ། དང་པོ་ཉིན་པར་མ་ཟད་མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཆོས་ཀྱི་བདེན་སྟོང་
མི་ལམ་ལྟ་བུར་ལྟ་བ་དང་། གཉིས་པ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་དགའ་
བ་མི་བསྐྱེད་བ་དང་། གསུམ་པ་དེ་བཞིན་བཤེགས་པ་ལའོར་གྱིས་བསྐྱོར་བར་མཐོང་
བ་དང་། བཞི་པ་དེ་བཞིན་བཤེགས་པའི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྣམ་པར་འབྲུལ་བ་དམིགས་པ་
དང་། ལྷ་པ་མི་ལམ་ན་ཡང་ཞིང་འཛིགས་པའི་གནས་མཐོང་བ་ན་མི་ལམ་དུ་ཤེས་ནས་
དེ་མི་འཛིགས་པར་སད་པའི་འོག་དུ་ཡང་ཁམས་གསུམ་མི་ལམ་ལྟ་བུའི་ཆོས་སྟོན་
པའི་སེམས་སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱག་པ་དཔྱུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ངན་སོང་གི་གནས་མཐོང་ན་
རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དེར་ངན་སོང་སྟོང་བ་རྗེས་སུ་བྲན་པ་
དང་བཅས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མི་ལམ་མཇུག་སད་པ་གང་རུང་དུ་གྲོང་ཁྱེར་
མེས་ཆེག་པ་ཞི་བར་བྱེད་རྒྱས་པའི་བདེན་པའི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་བྱུབ་པ་དང་།
གཉིས་པ་མི་ལམ་མཇུག་སད་པ་གང་རུང་དུ་གཞོན་སྤྱོད་དང་ཤ་ཟ་མི་མ་ཡིན་གྱི་གཞོན་
པ་ཞི་བར་བྱེད་རྒྱས་པའི་བདེན་པའི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་བྱུབ་པ་དང་བཅས་སོ། །

གསུམ་པ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་བདུད་ལས་ལ་བདུད་ལས་ཡིན་མེན་མངོན་པར་
ཤེས་པའི་ཐོག་ནས་སྤྱག་གྲོགས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཆེད་དུ་བྱི་ནང་གི་དགེ་བའི་
བཤེས་གཉན་བསྐྱེད་བ་དང་། གཉིས་པ་དགེ་ཅུ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་
ཕྱིར་དུ་ཤེར་བྱིན་ལ་སློབ་བ་དང་། གསུམ་པ་ཤེས་རབ་ཆགས་པ་མེད་པ་ཉིད་གྱིས་
ཀྱན་བྱང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དབེན་པར་ལྟ་བས་མངོན་ཞེན་མེད་པ་དང་། བཞི་པ་
གཟུགས་སོགས་ལ་མི་སྟོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡུམ་ལ་སྦྱད་པས་བྱང་ཆེན་ལ་ཉེ་བར་

གྲུང་བ་བཅས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི་རིགས་ལམ་རྣམ་པར་དབྱེད་པའི་རྣམ་དབྱེད་གྱིས་དབུལ་བའི་ཁོ་བོ་
ལྟ་བུ་ཞིག་གིས། ཤེར་བྱིན་གྱི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ལྟ་དཀའ་གཉིང་ཟབ་གྱི་
གནས་ལ་དབྱད་ཁུལ་བྱེད་པ་ནི། བྱིས་པ་ཞིག་གིས་རི་ཆེན་ཞིག་སྐྱུལ་བར་འདོད་པ་
དང་། ཤིན་ཏུ་རྒྱུང་བའི་པོར་བ་ཞིག་གིས་རྒྱ་མཚོའི་རྩ་ཡི་ཆད་འཇལ་བྱེད་སྐད་དང་
གཉིས་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ངེས་མོད།

ཡིན་ན་ཡང་།

དལ་བའི་རྟོན་ཐོབ་རྒྱལ་བའི་བསྐྱེད་དང་མཇལ། །

མཚན་ལྡན་བཤེས་མཇལ་གཞུང་ལུགས་ཐོས་པར་བྱས། །

གཉིང་ཟབ་ཤེར་བྱིན་ཟབ་མོའི་གཞུང་ལུགས་ལ། །

རང་སྒྲོའི་བག་ཆགས་འཛོག་ཕྱིར་ཅུང་ཙམ་འབྲི། །

༼ ༣ ༽

ཅེ་སྒྲོར་གྱི་རྟགས་བཅུ་གཉིས་པོ་འདི་ནང་གི་ཟབས་ཤེས་གྱི་རྟགས་པ་གོམས་
པའི་རྣམ་འབྱོར་པའི་རང་རྒྱུད་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་རྟགས་ཤིག་ཡིན་པ་ལས། བྱི་རོལ་གྱི་
དུ་བ་མཐོང་བས་མེར་ཤེས་དང་རྒྱུར་མཐོང་བས་རྒྱུར་ཤེས་བཞིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་
རྟགས་ཤིག་མ་ཡིན་པས། བྱང་སེམས་རང་ཉིད་གྱིས་དཔོག་པ་ལས་རང་ལས་གཞན་
པ་ཞིག་གིས་དཔོག་པར་དཀའ་བ་དང་། དེ་དཔོག་མཁན་ལ་ཡང་རང་ཉིད་དང་རྟགས་
པ་མཉམ་བཤམ་ཡང་ན་རང་ཉིད་ལས་རྟགས་པ་མཐོ་བ་ཞིག་གིས་དཔོག་ཀྱས་པ་ལས་

གཞན་དུ་དཔོག་མི་བྱས་སོ། །

དེ་ལྟར་རྟགས་བཅུ་གཉིས་པོ་སང་པའི་རྟགས་དང་མི་ལམ་གྱི་རྟགས་གཉིས་སུ་
དབྱེ་བ་དང་། དེ་ཡང་རྩེས་ཐོབ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཐོབ་དགོས་པར་རང་རེའི་ཡིག་
ཆར་གསལ་བ་ལྟར། རྟགས་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་དག་གི་ནང་ནས་མི་ལམ་གྱི་རྟགས་དུག་
པོ་དེ་དག་རྩེས་ཐོབ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཐོབ་དགོས་པ་མིན་ནམ་སྟུག། མི་ལམ་མི་བ་
ལ་གཉིད་པའི་གནས་སྐབས་ཤིག་དགོས་པས་གཉིད་ནི་སྤྱི་བ་བ་ལྔ་ཡི་ཁོངས་སུ་
བཞག་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྟུག། དེ་ལ་སྦྱར་གཉིད་ཟེར་བ་ནི་དབང་ཤེས་རང་དབང་མེད་
པར་ནང་དུ་སྦྱད་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་ཞིག་ལ་བཤད་ཀྱང་།
གཉིད་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་པས་ངེས་པ་མེད་ལ་གཉིད་ལ་ལྟས་སེམས་བརྟས་པར་བྱེད་པའི་
དགོ་པའི་གཉིད་ཅིག་དང་། དབང་ཤེས་ནང་དུ་སྦྱད་པར་བྱེད་པའི་མི་དགོ་པའི་གཉིད་
དང་། དགོ་མི་དགོ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་གཉིད་བཅས་ཡོད་པར་སེམས་སོ། ། ལྟས་
སེམས་བརྟས་པར་བྱེད་པའི་དགོ་པའི་གཉིད་ནི་ས་བཅུ་བ་ལ་ཡང་ཡོད་པ་ནི་ཡིག་ཆ་
ལས། ས་བཅུ་བ་ལ་གཉིད་མེད་ན་མི་ལྟས་མི་འདྲ་བ་བཅུ་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་དང་
འགའ་བར་གསུངས་པས། ལྟས་སེམས་བརྟས་པར་བྱེད་པའི་གཉིད་ནི་བྱང་འཕགས་
གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་འགའ་བ་མེད་དོ། །

རྟགས་བཅུ་གཉིས་པོ་འདི་དག་ཐོད་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་གསར་དུ་ཐོབ་པ་དང་།
ཅེ་མེའི་གནས་སྐབས་སུ་འཕེལ་བ་དང་། བཟོད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཐབས་ཤེས་གྱི་
རྟགས་པ་བརྟན་པོ་ཐོབ་པ་དང་། ཆོས་མཆོག་གི་གནས་སྐབས་སུ་སེམས་ཀུན་ཏུ་
གནས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པ་དང་། རོད་ཅེ་སྦྱར་གྱི་རྟགས་བཅུ་གཉིས་པོ་ནི་དང་པོ་

བརྒྱད་འབྲས་རྟགས་དང་། བྱི་མ་བཞི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སུ་ལོ་ཆེན་གྱི་བཞེད་པ་
ལྷོ་རྒྱ་རང་ལུགས་ལ་ཡང་འཐད་དམ་སྟུམ།

དེ་དག་གི་དང་པོ་བརྒྱད་འབྲས་རྟགས་ཡིན་པ་ནི་རྒྱ་སྟོན་སོང་སྐབ་ཀྱི་འབྲས་
རྟགས་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་སྟོར་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་རྟགས་དེ་ལྷོ་ཡོང་བ་ལ། དེ་
ཡང་རྒྱ་ཆོག་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཐབས་ཤེས་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལ་
བསྐྱབས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བར་དཔོག་པའི་རྒྱ་སྟོན་སོང་སྐབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་སུ་བཞག་
དགོས་སམ་སྟུམ། བྱི་མ་བཞི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སུ་བཞག་པ་ནི་བྱང་སེམས་རང་
ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ནམ་ངོ་པོ་དེ་མཆོན་པར་བྱེད་ཀྱས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སུ་
བཞག་ན་འགྲིག་གམ་སྟུམ།

མི་ལམ་གྱི་རྟགས་དང་སང་པའི་རྟགས་གཉིས་ཀྱི་བཞག་ཚུལ་ལ་མི་མཐུན་པ་
མང་པོ་བཤད་སྟོལ་འདུག་མོད་ཀྱང་། རང་ལུགས་ནི་དང་པོ་དྲུག་མི་ལམ་གྱི་རྟགས་
དང་དེ་ནས་བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པ་གཉིས་སང་མི་གཉིས་ཀའི་རྟགས་དང་བྱི་མ་བཞི་
ནི་སང་པའི་རྟགས་སུ་བཞག་དགོས་སམ་སྟུམ། བཤ་ཆེན་ཡིག་ཆར་རྟགས་བཅུ་
གཉིས་པོ་ཆ་ཆང་ལ་སང་པ་དང་མི་ལམ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པར་ནི་འབྲེལ་ཆུང་གི་
དགོངས་པ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །

ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་ན་གཞུང་དོན་ཟེར་བ་དེ་གོ་རྒྱུ་ཡོད་ན་གཞུང་དོན་ཡིན་ནད་ལ་ཕན་
ན་སྟུན་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འདི་ཡིན་འདི་མིན་གྱི་ཁ་ཆོན་མ་ཆོད་ཡང་
རང་རང་གིས་བཤད་པ་ལ་རྒྱ་མཆན་རེ་དང་གོ་རྒྱུ་རེ་ཡོད་ན་ཆོག་པར་སེམས་སོ། །
དེ་ལྟ་མིན་པར་ཡིན་ན་ཡིན་ཐག་ཆོད་པ་དང་མིན་ན་མིན་ཐག་ཆོད་པ་ཞིག་དགོས་ཆེ་

ད་གཞོད་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་འགལ་བ་ནི་སངས་རྒྱུ་སྟོང་གིས་འདུལ་འགྲིག་བྱེད་མི་
ཐུབ་པའི་ཆོད་དུ་སྤང་རོ། །

སྤང་སྤྲུལ་པ།

པ་རོལ་ཕྱིན་གཞུང་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལ། །

བྱིས་སློའི་རྒྱལ་བྱིས་གོམ་བཟོད་ཅུང་ཙམ་བྱས། །

རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་བྱིས་མི་ཆོད་ཡང་། །

བྱིས་སློའི་རྒྱལ་བྱི་རྒྱས་ཅལ་སྤེལ་འདོད་ཙམ། །

མང་མང་གཞུང་གི་དཀའ་གནད་ཟབ་མོ་ལ། །

ཅུང་ཅུང་སྤྱོད་བའི་སློད་མན་བདག་འབྲུག་བས། །

ཟབ་ཟབ་གཞུང་གི་དཀའ་བའི་གནད་དོན་ལ། །

གསལ་གསལ་བཤད་པ་རི་བོང་རྩ་དང་མཚུངས། །

རང་ཉིད་མཁས་འདོད་གྲགས་འདོད་སྤྲུལ་བ་མིན། །

རང་གིས་ཉམ་བཤད་ཅུང་སློགས་བྱས་པ་མིན། །

གང་རྒྱས་ཅུང་ཟད་སྤྲུལ་པའི་དགེ་བ་འདིས། །

འགོ་ཀུན་ཀུན་མཐུན་ཐོབ་པའི་རྒྱ་རུ་བསྟོ། །

བཟོད་པའི་ཅེ་སྒྲོར།

བྱ་བུ་ཀུན་བཟང་ཡོན་ཏན།

ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་གསུམ་ཆོས་རྣམས་གྱི།

ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སྒྲ་མེད་པ།

སེམས་ཅན་དོན་ཡོངས་མི་གཏོང་བ།

བརྟན་པ་ཞེས་ནི་མངོན་པར་བརྟེན།

ཅེས་སོགས་གྱི་དོན་ལ། སྤྱི་འོད་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
ནི། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། བརྟན་བཅོས་གྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་
པོ་ནི། མདོ་ལས་ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་འདི་སྟུང་དུ། བྱང་ཆེན་སྤྱིན་པའི་པར་
བྱིན་དང་ཞེས་པ་ནས་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་སྒྲོ་བར་འགྱུར་ཞེས་རྟོགས་ཏེ་ཞེས་པའི་
བར་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་གསུམ་ཆོས་རྣམས་གྱི། ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་
བཞི་གསུངས། གཉིས་པ་དེ་རྣམས་གྱི་དོན་ལ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། དོགས་པ་འགོད་པ་
དང་། ལན་འདེབས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་མཁྱེན་གསུམ་རྗེས་མ་ཐུན་པ་ཐོབ་པའི་
ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གསུམ་པ་དེ། བཟོད་པའི་ཅེ་སྒྲོར་གྱི་མཆན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་བྱ་བཟོད་པའི་ཅེ་སྒྲོར་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་ཡོད། འོན་སྒྲོར་ལས་
བཟོད་པ་བ་ཡིན་ན། མཁྱེན་གསུམ་རྗེས་མ་ཐུན་པ་ཐོབ་པས་བྱུང་བར་ཐལ། མཆན་

ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྣམ་མཁུན་རྗེས་མཐུན་པ་ཐོབ་པར་ཐལ། མཁུན་གསུམ་
རྗེས་མཐུན་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཆོས་བཅུ་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པའི་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་རྗེས་མཐུན་པ་ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་རྗེས་
མཐུན་པ་ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་རྗེས་
མཐུན་པ་ཐོབ་པར་ཐལ་ལོ། །ཁྱབ་སྒྲེ། དེའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་རྗེས་མཐུན་པ་ཐོབ་པ་གང་ཞིག། །དེ་དང་སྤྱན་ལུང་ནང་ཆོན་
ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ལ་
བདག་རྒྱུན་གྱི་ཆོན་ཁྱད་ཁྱད་པར་མེད། དམིགས་རྣམ་འཛིན་ཚུལ་སོགས་ལ་ཁྱད་པར་
མེད་པས་རྗེས་མཐུན་པ་ཐོབ་མིན་ཁྱད་པར་ཡང་འབྱེད་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྤྱན་རྗེས་མཐུན་པ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆོན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པས་མ་
ཐོབ་པས་ཁྱབ་མ་ཁྱབ་སོགས་རྫོང་ར་ཅན་གྱི་རིགས་པས་དབྱེད་པར་འཆོལ། འོ་ན་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་རྗེས་མཐུན་པའི་མ་མཐའི་ས་མཆོམས་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཐོབ་
པར་འཛོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་རྗེས་མཐུན་པ་ས་བདུན་
པ་ནས་ཐོབ་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་ན། གསེར་སྒྲེང་ལས། ས་བདུན་པའི་ཡོངས་སྦྱོར་
གི་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་ཐོབ་པར་གསུངས་པས་རྗེས་མཐུན་པ་དེ་ནས་ཡོད་
དོ། །ཞེས་གསུངས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་དོགས་གནས་ཅུང་ཟད་ཅིང་
འདུག་ཀྱང་ཆོག་མངས་སུ་དོགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །

ཡང་དབྱེད་གཞི་འདི་ལྟར་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆོན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་ཐོབ་ན་

ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྟན་པོ་ཐོབ་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། དེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་
ལམ་བཅོད་པ་ཐོབ་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། སྐབས་བཞི་པའི་སྦྱི་དོན་ལས།
ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྟན་པོ་ཐོབ་ན་སྦྱོར་པའི་སྦྱོ་ནས་དེ་ཐོབ་པས་མ་ཁྲབ་སྟེ།
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་བཅོད་པ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དབང་རྒྱལ་དེས་དེ་ཐོབ་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་བཅོད་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། སྦྱོར་ལམ་པ་དབང་རྒྱལ་དེས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པར་ཐལ།
ནང་གི་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྟན་པོ་གཉིས་ཐོབ་པ་གང་ཞིག་དེ་གཉིས་ཕྱིར་མི་
ལྟོག་པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ལེགས་བཤད་གསལ་བྱེད་ལས། ཐབས་
ཤེས་ཀྱི་རྒྱན་གཞི་ཏུ་བརྟན་པ་གཉིས་ནི་རྟགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ་གཞན་རྣམས་ཆ་
ཙམ་དུ་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བདག་གི་སྒོངས་འཆར་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་ན། བྱང་སེམས་སྦྱོར་
ལམ་བཅོད་པ་བ་དེས། རྣམ་མཁྱེན་རྗེས་མཐུན་པ་ཐོབ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པའི་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་རྗེས་མཐུན་པ་ཐོབ་ཀྱང་། སྦྱོན་ལྗེད་ནང་ཆོན་
གང་ཞིག་ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་རྗེས་
མཐུན་པ་མ་ཐོབ་ཟེར་དགོས་སོ། །རྒྱ་མཚན་ནི་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་རྗེས་མཐུན་
པ་ཐོབ་ཆུལ་དོགས་པ་རྒྱུད་བས་རེ་ཞིག་བཞག་གོ། རྣམ་མཁྱེན་རྗེས་མཐུན་པ་ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་བཅོད་པ་འདི་ནས་ཐོབ་སྟེ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡུལ་རྣམ་པ་ཆོས་ཐམས་
ཅད་བདེན་པའི་སྟེ་བ་མེད་པའི་ཆོས་ལ་བཅོད་པ་ཐོབ་པས་ན་རྣམ་མཁྱེན་རྗེས་མཐུན་
པ་དེ་ནས་ཐོབ་གོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱོན་རྗེས་མཐུན་པ་ཙམ་ཐོབ་པ་ལ་ཤེས་བྱ་རི་

སྟེད་པ་པལ་ཆེར་ཤེས་དགོས་ཏེ། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་ལས། ལྷ་པ་རྗེས་མ་ཐུན་པ་
ཅ་མ་ཐོབ་ནས་ཡང་ཤེས་བྱ་རིམ་སྟེད་པ་པལ་ཆེར་ཤེས་ནས་ནང་ནས་བསྐྱལ་ཞིང་
གཞན་གྱི་འིང་ལ་མི་འཛོག་པར་རང་དབང་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་
སོགས་གསུངས་སོ། །

སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱན་རྗེས་མ་ཐུན་པ་ཐོབ་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་སྦྱོན་དང་བདག་འཛིན་
ལྷ་རགས་མཐའ་དག་མངོན་གྱུར་པ་དག་པ་དང་། མདོར་ན། སྤྱི་བ་གཉིས་རགས་པ་
ཟད་ཅིང་འབད་ཚོལ་རགས་པ་ནི་བའི་དག་སའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་དགོས་ཏེ། སྐབས་ལྷ་བའི་
མཐའ་དགྱོད་ལས། སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱན་རྗེས་མ་ཐུན་པ་མ་མཐའ་ཐོབ་པའི་ས་
མཆམས་ས་བརྒྱད་པ་ནས་འཛོག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། མདོར་ན། མཁུན་
གསུམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་རྫོགས་པ་དང་མཁུན་གསུམ་རྗེས་མ་ཐུན་པ་ཐོབ་པ་དང་།
སྐབས་འདིར་བརྟན་པའི་ཅེ་སྦྱོར་ཞེས་པའི་བརྟན་པ་གསུམ་གཞན་གཅིག་པའི་སྟེང་
ནས་དབྱེད་ན་དོགས་གཞི་ཀུན་ཀྱང་རང་ཞིར་འགྱུར་ཞིང་གཞུང་དོན་ལ་འང་གནས་
ངེས་ཡིན་ཞེས་ཞུའོ། །

འོ་ན། གསེར་སྒྲིང་ལས་ས་བདུན་པར་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱན་རྗེས་མ་ཐུན་པ་ཐོབ་
པར་གསུངས་པ་རིམ་ལྷན་ཡིན་ཞེ་ན། དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་དང་། བྱལ་མཐའི་བྱང་
པར་གྱིས་ཞིབ་ཆ་བྱ་སྟེ། དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་ལ་ས་བདུན་པ་ནས་བདེན་འཛིན་
འཁོར་བཅས་མངོན་གྱུར་པ་དག །ས་བརྒྱད་པ་ནས་ས་བོན་བཅས་ཟད་པས་
སོ། །སྐབས་འདིར་རང་རྒྱུད་པའི་བྱལ་མཐའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ས་བརྒྱད་པ་ནས་
བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་པ་དག་སངས་རྒྱལ་ནས་ས་བོན་ཟད་པའི་ཕྱིར་ལོ། །

གོ་ལུགས་འདི་ནི། ས་བདུན་པར་སྤྱན་རླུང་མ་སྤྱན་པ་ཐོབ་པར་འབྲེལ་བར་མ་
གསུངས་ཤིང་དེའི་ཐད་ཀྱི་མདོ་ལས་གསུངས་པས་སྤྲ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་བྱུང་མཐའ་
དང་འབྲེལ་ཆེ་ཞིང་བྱི་མ་གནས་ཆད་དང་འབྲེལ་ཆེས་པས་སོ། །

ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱོད་ལམ་བཅོད་པ་ཐོབ་ན་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྟན་པོ་ཐོབ་
པས་བྱུང་། ཐབས་ཤེས་བྱུད་པར་ཅན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྟན་པོ་ཐོབ་པས་མ་བྱུང་
ཅས་ཟེར་དགོས་སོ། །

བདག་སྒོར་འཆར་ཚུལ་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་པ་འདིས། །

ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ཡུན་རིང་གནས་པ་དང་། །

བསྟན་འཛིན་སྤྲེས་བྱ་སྤྱོད་ཡུན་བརྟན་ཞིང་། །

འགོ་ཀྱན་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་བྱ་བསྟོ། །

རྫས་བཏགས།

བྱ་བལ་བཀའ་ཤིས་རྒྱལ་མཆོན།

མ་རིག་འཁོར་བར་འབྱམ་པའི་བདག་འབྲེལ།
རྣམ་ཐོལ་ཐར་པའི་སྒྲིང་དུ་ཁྱིད་མཛད་པའི།
དོན་གཉིས་ཁུར་དུ་ལེན་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས།
འཁོར་བའི་བྱི་མཐའི་བར་དུ་སྒྲོང་གྲུར་ཅིག།

སོ་སའི་སྐྱེ་བོ་འབགས་དབྱེ་བས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་གི་དོན་འཆད་བ་ལ།
དམིགས་པའི་སྒྲོན་མ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བར་འདོད་པ་དང་། རྟེན་གྱི་སྒྲོན་མ་གཉིས་
སུ་དབྱེ་བར་འདོད་པ་གཉིས་ལས། དང་བོ་ནི། ཆོག་གསལ་དུ། དེ་ལ་སོ་སའི་སྐྱེ་བོ་
དག་ནི་སྐྱེས་བྱ་ཞེས་བྱ་སྟེ་འཛིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་རྫས་སུ་འབྲངས་པའོ། །དེ་དག་
རྫས་སུ་ཡོད་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་དོན་བྱ་བ་ལ་མ་སྤྱད་དང་ལྡན་པ་ཆེ་བ་གཉིས་
པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འབགས་པའི་གང་ཟག་ནི་
བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ལ། བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་བཏགས་པ་ཙམ་སྟེ། འདི་
སྐད་དུ་དག་སྒྲོང་དག་ཆོས་ལྡན་པའི་དག་ནི་བཏགས་པ་ཙམ་སྟེ། ཞེས་སྟོབ་དཔོན་
ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྫས་ཡོད་དང་། འབགས་པའི་གང་ཟག་
བཏགས་ཡོད་དང་། དེ་གཉིས་ལས་སྤྲ་མ་འཛིན་པ་རྫས་འཛིན་དང་། བྱི་མ་འཛིན་པ་
བཏགས་འཛིན་དུ་འདོད་པ་སོགས། ལེགས་བཤད་གསེར་སྒྲིང་ལས་ལུང་རིགས་

གཉིས་ཀྱིས་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཀག་ཟེན་པས་འདིར་མི་སྤོལ།

གཉིས་པ་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ནི། ཇུས་འཛིན་སོ་སྤྱེ་དང་། བྱས་པ་འཛིན་འཕགས་པའི་རྟེན་ཅན་དུ་གསུངས་པ་ནི། སོ་སོ་སྤྱེ་བོ་ལ་བདག་རང་དབང་ཅན་དུ་གྱུབ་པར་འཛིན་པ་ལྷགས་ཆེ་བས་ཇུས་འཛིན་སོ་སྤྱེའི་རྟེན་ལ་བཞག་པ་དང་། བདག་ཕྱང་བོ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱས་པར་འཛིན་པ་འཕགས་པ་གཙོ་ཆེ་བས་བྱས་པ་འཛིན་འཕགས་པ་ལ་བཞག་པ་འཕམ། ཡང་ན་ནི་སྤང་། རྒྱུ་སྤངས་སྒོ་མང་དཔལ་མ་
༣༤། སོགས་གཞུང་ལུགས་ནམས་སུ་གསལ་བ་ལྟར། སོ་སོ་སྤྱེ་བོས་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པ་ནི་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཅམ་ཡིན་ལ། འཕགས་པས་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པ་ཡིན་པས་ཇུས་འཛིན་སོ་སྤྱེའི་རྟེན་དང་། བྱས་པ་འཛིན་འཕགས་པའི་རྟེན་ལ་བཞག་པ་ཡིན་གང་སྤྲས་ཀྱང་འགྲིག་སྟམ་མོ། །དེ་མིན་སྤྱིར་གཉིས་ཀའང་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་ལོ།

སོ་སོ་སྤྱེ་བོས་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཅམ་གྱིས་རྟོགས་ཟེར་བ་ནི། བདག་མེད་པ་དོན་སྤྱི་དང་འབྲེལ་བའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པ་དང་། འཕགས་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་ཟེར་བ་མཛོན་སུ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་བྱེད་པ་ལས་གོ་བ་གཞན་མ་རྟེན། འདིའི་ཐད་ཀྱི་ཡིག་ཆར་གོང་དུ་ཇུས་འཛིན་དང་བྱས་པ་འཛིན་ལ་སྦྱར་ནས་གསུངས་པ་དང་། འོག་ནས་ཇུས་འཛིན་རྟོག་པ་དང་བྱས་པ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་སྦྱར་ནས་གསུངས་པ་གཉིས་འགལ་ལམ་སྟམ་ན་མི་འགལ་བར་སེམས་ཏེ། གོང་དུ་སྤྱེ་འཕགས་གཉིས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་ཀྱང་སྤྱིར་སྟོབས་གྱིས་རྟོགས་མ་རྟོགས་གྱིས་ཇུས་འཛིན་དང་བྱས་པ་འཛིན་སོ་སོར་བཞག་པ་ལྟར། འཛིན་རྟོག་

གཉིས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱིས་འཛིན་རྟོག་གཉིས་སོ་
སོར་འཛིན་པ་འཇམ། ཡང་ན་འཛིན་རྟོག་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་རྫས་འཛིན་དང་
བཏགས་འཛིན་དེ་གཉིས་སོ་སོ་ལ་བཞག་པས་འཛིན་རྟོག་གཉིས་ཀྱང་སོ་སོར་བཞག་
པ་མི་འགལ་བར་འདོད།

སྤྱིར་རྫས་འཛིན་དང་བཏགས་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་ཡུལ་གྱི་སྒྲོན་པ་འཛིན་
དགོས་པས། རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་རྫས་ཡོད་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ལ་རྫས་འཛིན་
དང་། རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བཏགས་ཡོད་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ལ་བཏགས་འཛིན་
ཟེས། འཛིན་རྟོག་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིག་ཆ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ།

མཁའ་དགོས་པ་ནི། སྤྱིར་རྫས་བཏགས་དང་། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྤྱིར་སྐབས་ཀྱི་
རྫས་བཏགས་ཀྱི་བྱད་པར་ཤེས་དགོས་པ་གལ་ཆེ་བས་ཅུང་ཙམ་དབྱད་ན། སྤྱིར་
རྫས་བཏགས་ལ། མཚན་མཚོན་གྱི་རྫས་བཏགས། སེམས་བྱུང་རྫས་བཏགས། མིང་
བདས་བཞག་ཙམ་གྱི་རྫས་བཏགས། བསྐྱ་བ་ལས་བཤད་པའི་རྫས་བཏགས་སོགས་
རྫས་བཏགས་འཛིན་ཚུལ་མང་ཡང་། བསྐྱ་བ་ལས་བཤད་པའི་རྫས་བཏགས་དེ།
སེམས་ཙམ་བ་དང་རང་རྒྱུད་པ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་རྫས་བཏགས་ཀྱི་དོན་དུ་འཐད་
སྟུང་ཡང་། བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པས་དེ་ལྟར་མི་འཛིན་པར་སེམས་ཏེ། བྱུང་མཐའ་བྱ་མཚར་
འབྲུག་པའི་བྱ་རྒྱུད་ས་ ༩ སེར་བྱེས་དཔར་མ་ ༥༩ གེལ་ས་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པས་ཐད་ཀར་ཀྱུན་
རྫོབ་བདེན་པ་དང་བཏགས་ཡོད་དོན་གཅིག་། དོན་དམ་བདེན་པ་དང་རྫས་ཡོད་དོན་
གཅིག་པར་གསུངས་འབྲུག་པས་དེ་འཐད་མིན་མཁའ་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་དབྱད་པར་
འཚལ། དེགས་ལམ་འབྲུལ་ལྡེ་ལས་དངོས་སོ་ལ་རྫས་ཡོད་ཀྱིས་བྱུང་བ་དང་། ཉག་པ་

ལ་བཀྲམས་ཡོད་ཀྱིས་ཁྱབ་བ་གསུངས་འདུག་པས། མདོ་སྡེ་པས་དེ་ལྟར་འདོད་པར་
སྟུན། ཐལ་འགྱུར་པས་གཞི་བྱུང་ན་བཀྲམས་ཡོད་ཀྱིས་ཁྱབ་བ་ཁས་ལེན་ཏེ་ཆོས་
ཐམས་ཅད་རྟོག་པས་པར་བཀྲམས་ཅམ་འདོད་པས་སོ། །བསྐྱུ་བ་ལས། །རྩ་བའི་ཉིང་
གཉིས་པ། ༡༤༠༡༣༣༡༣ལས། ། གང་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་ལས་གཞན་བ་དག་ལ་མི་ལྟོས་
ཤིང་། དེ་ལས་གཞན་བ་དག་ལ་མི་བརྟེན་པར་རང་གི་མཆན་ཉིང་འདོགས་པར་བྱེད་
བ་དེ་ནི་མདོར་ན་རྩ་བའི་ཡོད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་དེ་ལས་གཞན་བ་
དག་ལ་མི་ལྟོས་ཤིང་། ཞེས་པའི་དོན་རང་ཉིང་སྟོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ན་ཆོས་གཞན་སྟོ་
ཡུལ་དུ་ཤར་བ་ལ་མི་ལྟོས་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིང་ལས། དེ་ལས་གཞན་བ་དག་ལ་མི་
བརྟེན་པར། ཞེས་པ་རང་ཉིང་ཆད་མས་རྟོགས་པ་ལ་ཡང་གཞན་ལ་མི་བརྟེན་པར་
རྟོགས་དགོས་ཞེས་པ་དང་། ཡང་ན་མི་ལྟོས་ཞེས་པ་རང་ཉིང་སྟོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་སྐྱ་
སྒྲི་དང་དོན་སྒྲི་སྟོ་ཡུལ་དུ་ཤར་བ་ལ་མི་ལྟོས་པ་དང་། མི་བརྟེན་ཞེས་པ་ནི་རང་ཉིང་སྟོ་
ཡུལ་དུ་འཆར་བ། གང་གས་གཞི་སྟོ་ཡུལ་དུ་ཤར་བ་ལ་མི་བརྟེན་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་
དོན་གང་བདེར་བྱའོ། །ཡང་དེ་ཉིང་ལས། དེ་ལས་གཞན་བ་དག་ལ་ལྟོས་ཤིང་། དེ་ལས་
གཞན་བ་དག་ལ་བརྟེན་ནས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་གོང་དུ་ཞུས་པ་ལས་ལྟོག་སྟེ་
སྐར་རོ། །

བསྐྱུ་ན་རང་ཉིང་སྟོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ཆོས་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པ་དང་མི་བརྟེན་བ་
དེ་རྩ་བའི་ཡོད་ཀྱི་དོན་དང་། རང་ཉིང་སྟོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ཆོས་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་དང་
བརྟེན་བ་དེ་བཀྲམས་ཡོད་ཀྱི་དོན་དུ་འཛོག། །སྐབས་འདིའི། སོ་སའི་སྒྲུ་བོ་འཕགས་
དབྱེ་བས། །སེམས་ཅན་རྩ་བའི་བཀྲམས་ཡོད་ཅེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་རྩ་བའི་བཀྲམས་ནི་

དེ་རྒྱལ་ས་གང་ལའང་འདྲོག་དཀའ་སྟེ། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་རྩལ་བཏགས་དང་། སྐབས་
དང་པོའི་སྐབས་ཀྱི་རྩལ་བཏགས་དོན་གཅིག་པར་གསེར་མེད་དང་རྒྱལ་བཤད་གཉིས་
ཀར་གསལ་ལ། རང་དབང་བདག་སོགས་ངོ་མོ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
བདག་རང་དབང་ཅན་སོགས་གཞི་མ་བྱུང་བ་མང་པོ་ཞིག་འདིར་བསྟན་རྩལ་ཡོད་དུ་
བསྟན་འདུག་པས་དེ་རྒྱལ་ས་གོང་དུ་བཤད་པའི་རྩལ་ཡོད་གང་དུའང་འདྲོག་ཐབས་
བྲལ།

འོན་སྐབས་འདིའི་རྩལ་བཏགས་ཀྱི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། རང་གི་སློབ་འཆར་བ་
ནི། མདོ་ཡིས་རྒྱལ་པར་བཞག་པའི་རྩལ་བཏགས་དང་། བསྐྱ་བ་ལས་བཤད་པའི་རྩལ་
བཏགས་གང་རུང་ཡིན་པ་དེ། འདིར་བསྟན་རྩལ་བཏགས་ཀྱི་དོན་དུ་བཞག་ན་འགྲིག་
སྟུང་ཡང་། མཁུན་ལྡན་རྒྱལ་པས་དབྱུང་པར་འཆོལ། མདོ་ཡིས་རྒྱལ་པར་འདྲོག་ཚུ་
གང་ཡིན་ཞེ་ན། མདོ་ཡིས་རྩལ་འཛིན་དང་བཏགས་འཛིན་གང་རུང་གི་དམིགས་པར་
བསྟན་པ་ལ་བྱའོ། །བསྐྱ་བ་ལས་བཤད་པའི་རྩལ་བཏགས་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་
ལ། དོགས་པ་ནི། ཀུན་བརྟུས་དར་རྒྱུག་ལས་༼ ཆོ་སྤྱིང་དཔར་མ་ ༡༠༣ ༽ ཁ་དོག་སྒོན་པོ་
དང་། ཆོར་བ་བདེ་སྤྱག་རྒྱལ་ས་ཆོས་ཅན། རྩལ་སྤྱོད་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེམ་པ་
བཞིན་དུ་དབང་པོའི་ཤེས་པ་དང་། རང་རིག་མཛོན་སྟུང་གི་གཟུང་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་
རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་དང་། རིགས་མི་མཐུན་གཞན་གཟུང་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་ལ་མི་སྟོས་
པར། དེ་དག་གི་གཟུང་ཡུལ་དུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་ལ་བཏགས་ན་
དབང་པོའི་མཛོན་སྟུང་གི་གཟུང་ཡུལ་དང་། རང་རིག་མཛོན་སྟུང་གི་གཟུང་ཡུལ་ལ་
རྩལ་ཡོད་ཀྱིས་བྱུང་བར་བསྟན་འདུག་པར་སྟུང་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས་༼ ༡༠༣ ༽ རྟོག་

པའི་གཟུང་ཡུལ་དང་བུམ་པ་ཆོས་ཅན། བཏགས་ཡོད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱ་མཆོན་
བཤའ་བ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བུམ་པ་བཏགས་ཡོད་དུ་གསུངས་པ་དང་།
བྲང་ངེས་༼ སེར་སྤྲེད་དཔར་མ་ ༡༩༡ ༽ ། ལས་རྟེན་གཅིག་ལ་བརྟེན་པའི་རིགས་མ་སྟུན་པའི་
སྤྲ་རབ་རྣམས་ནི་བསགས་པ་ཡིན་ཞིང་དེ་བཞིན་དུ་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཡིན་
པས་དེ་ནི་རྩས་སུ་ཡོད་དོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས་བུམ་པ་རྩས་ཡོད་དུ་བསྟན་འདུག་
པས་རིགས་མ་སྟུན་དང་རིགས་མི་མ་སྟུན་གྱི་ཐོག་ནས་གཞུང་སྤྱི་ཕྱི་དགོངས་པ་
བཅའ་དགོས་པར་སྟོན།

བདག་གི་སྤོངས་སྒོ་ལ་འཆར་ཚུལ་ནི། རང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་གཙོ་
བོ་ལ་རྟོག་མེད་གྱི་ཤེས་པ་བཞག་དགོས་པའི་གཟུགས་དང་ཤེས་པ་སོགས་ལ་རྩས་
ཡོད་ཀྱིས་བྲབ་པ་དང་། རང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་རྟོག་པ་བཞག་
དགོས་པའི་ལྟ་མཉམ་འདུ་བྱེད་དང་རྟོག་པ་སོགས་ལ་བཏགས་ཡོད་ཀྱིས་བྲབ་པར་
སྟོན་ཡང་། སྟོང་ཉིད་དང་། དབང་བོ་གཟུགས་ཅན་པ། རུལ་སྤྲ་རབ་སོགས་གང་དུ་
འཛོག་དགོས་མིན་དཔྱད་ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱེད་པར་འཆོལ།

དོགས་པ་ནི། རྣམ་བཤའ་སྟོང་རྒྱན་ལས། ༼ སེར་བྱེས་དཔར་མ་ ༡༩༢ ༽ ། དེ་ཡང་
འདིར་བསྟུས་ནས་བསྟན་པ་ཅི་མ་ཡིན་ལ། ཅེ་སྟོར་གྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པ་དང་དོན་
གཅིག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། སྐབས་ལྔ་པའི་ཅེ་སྟོར་སྐབས་ཀྱི་རྟོག་
པ་ལ་སྐབས་དང་པོའི་རྟོག་པས་བྲབ་པ་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་དང་པོའི་རྟོག་པ་ལ་ཅེ་སྟོར་
སྐབས་ཀྱི་རྟོག་པས་མ་བྲབ་པར་སྟོན་སྟེ། སྐབས་དང་པོར་ཀུན་ཉོན་གཟུང་རྟོག་དང་
རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་གཉིས་བསྟན་ལ། སྐབས་ལྔ་པར་རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་མ་

གཏོགས་ཀྱན་ཉོན་གཟུང་རྟོག་མ་བསྟན་པར་འདོད་དགོས་ཏེ། ལྷོག་པ་གཟུང་རྟོག་གི་
དམིགས་ལུལ་ལ་སྤྱིར་སྤང་བྱ་ཅམ་མི་འཛོག་པར། ཐེག་ཆེན་ལམ་ལ་སྟོས་ཏེ་སྤང་བྱ་
ཞིག་ངེས་པར་འཛོག་དགོས་ཏེ། པར་ཕྱིན་ཐེག་མཆོག་སྟོ་འབྱེད་ལས། རྒྱ་མཚན་དཔར་
མ་༢༢༥ ་༽ ལྷོག་པ་གཟུང་རྟོག་ནི། དམིགས་པ་བཞིར་འདུས་ཏེ། ཐེག་པ་དམན་པའི་
གང་གིས་བསམ་པ་དམན་པ་དང་། བདག་རྒྱུན་ཡོངས་འཛིན་དམན་པ་དང་། ལམ་
དམན་པ་དང་། འབྲས་བྱ་དམན་པའོ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐབས་
དང་པོར་བསྟན་པ་དང་ལྷ་བར་བསྟན་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་འཛོག་དཀའ་བས་རྣམ་
བཤད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་དཔྱད་དགོས་སོ། །

ཅེ་སྟོར་སྐབས་ཀྱི་རྟོག་པ་ལ་སྐབས་དང་པོའི་རྟོག་པས་བྱུང་ན་ཅེ་སྟོར་སྐབས་
སྤྱི་བཤད་པ་རྒྱུ་སྟོན་དུ་འགྱུར་རམ་ཞེན་མི་འགྱུར་ཏེ། སྐབས་དང་པོར་བཤད་པ་ནི་
ཉན་རང་དང་སྤྱན་མོང་གི་ཞེན་པ་སྟོང་བའི་ཕྱིར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྟོར་
སྐབས་འདིར་བསྟན་པ་ནི་བྱང་སེམས་རིགས་ཅན་གྱི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཞེན་པ་
སྟོང་བའི་ཕྱིར་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་ནི། བདག་དང་བདག་གི་
བའི་དབང་དུ་བྱེད་པར་གཞུང་ལུགས་རྣམས་སུ་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལ། དོགས་པ་ནི། ཉི་
སྤང་ལས། རྒྱ་མཚན་སྤངས་སྟོ་མང་དཔར་མ་༣༧ ་༽ རྟོག་ཅིག་མ་གཅིག་དང་ལྷན་པའི་རྣམ་པར་
རིག་པ་དེ། འཛིན་པ་ཁོན་དང་། རྒྱ་མཚན་༣༧ ་༽ ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་ཕྱིན་དེ། གཟུང་འཛིན་
གང་ཡང་མིན་པར་གསུངས་འདུག་པས། ལྷ་མ་གཟུང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཕྱི་མ་
གཟུང་འཛིན་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་གནད་བཅའ་དགོས་སྟུག། གསེར་ཐོང་དུ་རྒྱ་མཚན་

ཐེམ་དཔར་སྒྲིག་ ༢༠༡༩ ལྟེ་ སྤྱི་སྐད་ལ་གྲགས་ཆོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱེད་གསུངས་འདུག་པས་དེ་
དག་ལ་དབྱེད་པར་འཇོག་པ།

དབྱེད་བཀག་ཡངས་སྐབས་སུ་བྱིས་པ་ལོ། །

འཕོག་སྟོམས།

རིན་ཆེན་འོ་ལྷ།

བསྟན་བཅས་ལས།

འཕོག་དང་བཅས་པའི་སྟོམས་འབྲུག་དགུང་།

ཞེས་སོགས་སྟོམ་ལམ་ཅེ་སྟུང་གི་སྐབས་སུ། ཡིག་ཆར། ས་དང་པོ་ནས་ཐོད་
ཀལ་གི་སྟུང་བ་ཐོབ་ནས་ས་གཉིས་བ་ནས་དེའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས་པས། ས་དང་པོའི་སྟོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱད་ལ་ཐོད་ཀལ་གི་
སྟུང་བ་ཡོད་དམ་མེད་ཅེན་ཡོད་དེ། ས་དང་པོའི་སྟོམ་ལམ་ནས་ཐོད་ཀལ་གི་སྟུང་བ་
ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། ས་དང་པོའི་སྟོམ་ལམ་ཇེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ནི་མེད། ས་དང་པོའི་མཐོང་
ལམ་ནས་ས་དང་པོའི་སྟོམ་ལམ་དུ་འཕོ་བ་ན་མཉམ་བཞག་ནས་མཉམ་བཞག་ཏུ་འཕོ་
བའི་ཕྱིར།

ས་དང་པོའི་སྟོམ་ལམ་ཇེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་མེད་དེ། ས་ལམ་རྒྱང་བ་ལས། ༡༦༦
ས་དང་པོའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལས་ལངས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་ཏྲོགས་གང་
ཞིག །རང་རྒྱད་ལ་ལྟན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་མངོན་གྱུར་དུ་འབྱུང་བ་དེ། ས་དང་
པོའི་ཇེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཇེས་ཐོབ་ཡེ་
ཤེས་དོན་གཅིག་ཅས་གསུངས།

སྐབས་ལྔ་པའི་སྤྱི་དོན་ལས། གསུམ་བ་ནི། ས་དང་པོ་ནས་གཉིས་པའི་བར་དུ་

ཡོད་དེ། ས་དང་པོ་ནས་ཐོད་ཀླུ་གི་སྒྲིབ་བ་ཐོབ་ནས་ས་གཉིས་བར་དེའི་དངོས་གཞི་
ཐོབ་པའི་ཕྱིར། འོན་ས་དང་པོའི་སྒྲིམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱད་ལ་ཐོད་ཀླུ་
གི་སྒྲིབ་བ་ཡོད་ཀྱང་དེའི་རྒྱད་ལ་མཐར་གཏས་སྒྲིམས་འཇུག་དགའི་ནང་ཆོན་ཏུ་
གྱུར་པའི་འགོག་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། འདི་ནི་ཞིབ་ཏུ་དབྱད་དགོས་
གི་གནས་ཡིན་པས། རེ་ཞིག་མཐའ་ཅུང་ཟད་དབྱད་ནས་བཤད་ན། དེའི་རྒྱད་ལ་
འགོག་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་མེད་དོ། །

འོན་འགོག་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་ཡིན་ན་ཆོར་འདུ་རགས་བ་བཀག་པའི་སྒྲིམས་
འཇུག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་འགོག་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་མེད་པའི་ཕྱིར་
ཟེར་ན། དེ་ཡང་མ་ཁྲབ་སྟེ། གླུ་བས་བརྒྱད་པའི་སྤྱི་དོན་ལས། ༡༩༡ སངས་རྒྱས་
འཕགས་བ་དེའི་རྒྱད་ལ་འགོག་སྒྲིམས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
བྱས་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ལ་ཆོར་འདུ་རགས་བ་བཀག་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་མེད་པའི་ཕྱིར་
ཟེར་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། འགོག་སྒྲིམས་ཡིན་ན་ཆོར་འདུ་རགས་བ་བཀག་པའི་སྒྲིམས་
འཇུག་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་གསུངས།

ཁ་ཅིག་ས་དང་པོའི་སྒྲིམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། འགོག་བ་ལ་
སྒྲིམས་པར་འཇུག་པར་ཐལ། འགོག་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ།
འཆི་སེམས་མཛོན་ཏུ་གྱུར་པའི་འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ་ཆོས་ཅན། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་
སྒྲིམས་འཇུག་ལ་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པར་ཐལ། དེས་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྒྲིམས་
འཇུག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་བ་ཁས། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་དེའི་རྒྱད་ལ་འགོག་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་ཡོད་པར་ཐལ། དེས་དེ་ཐོབ་

པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁུབ་སྟེ། སངས་རྒྱུ་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་
རྒྱུད་ལ་ལྷན་པར་ཐལ། དེ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རགས་
པ་རྒྱུད་ལ་མི་ལྷན་པའི་སངས་རྒྱུ་འཕགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་བྱས་ཏེ། སྐབས་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་སྐྱེ་སྤྱོད་ལས། འགོག་སྟོམས་རྒྱུད་ལ་
ལྷན་པའི་སངས་རྒྱུ་འཕགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་རགས་པ་རྒྱུད་ལ་མི་ལྷན་པའི་སངས་རྒྱུ་འཕགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་དེ་རགས་པ་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར།
དེ་ཡིན་ན་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་འདི་
ནི་སྐབས་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་སྐྱེ་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོག་ཟེན་ལྟར་རོ། །

ཁ་ཅིག །དེའི་རྒྱུད་ལ་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཡོད་ཀྱང་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་
པར་འཇུག་པས་མ་ཁུབ་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་རྒྱུད་ལ་
ལྷན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
འགོག་སྟོམས་མཐའ་དཔྱོད་ལས། ༣༡༣ གཞན་ཡང་། ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་
པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་
རྒྱུད་ལ་དེ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སེམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུད་ལ་འགོག་པའི་
སྟོམས་འཇུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་ན་དགག་བྱ་ཆོར་འདུ་རགས་པ་བཀག་
པས་མ་ཁུབ་ཟེར་ན། དེ་ཁྲབ་པར་ཐལ། དགག་གཞི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སྤྲའི་སྟེང་དུ་
དགག་བྱ་ཆོར་འདུ་རགས་པ་བཀག་པས་རབ་དུ་སྤྱེ་བའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷན་མིན་

འདྲ་བྱེད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྒྲེ། དེ་དེའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་
གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྐབས་བཞི་པའི་འགོག་སྒྲིམས་མཐའ་དཔྱོད་ལས། ༣༧ ཡང་ན།
དགག་གཞི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སྤྲོ་མོའི་སྤྲོད་དགག་བྱ་ཆོར་འདྲ་རགས་པ་བཀག་
པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ལྡན་མིན་འདྲ་བྱེད་དེ་དེའི་མཆན་ཉིད། ཅེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་དང་། སེམས་དཔའ་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འགོག་སྒྲིམས་ཡོད་པར་ཐལ། སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན་
ལས། འགོག་སྒྲིམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་རིགས་གནས་དེའི་བསྐྱུ་བྱ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ན། སྦྱོན་མེད་དེ། ཆིག་ཟུར་གྱི་རབ་བྱེ་དེས་ཆོར་འདྲ་རགས་པ་བཀག་པའི་ཆ་
ནས་བཞག་པ་དང་རིགས་གནས་དེས་འགོག་སྒྲིམས་དེ་ལྡན་མིན་འདྲ་བྱེད་དང་
སྒྲིམས་འཇུག་ཡིན་པར་བསྐྱུ་བ་ཡིན་ཞེས་ཞིབ་ཆ་བྱས་ན་སྦྱོན་མེད་སྒྲིམ་མོ། །

འོན་ཀྱང་། སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན་ལས། དེའི་ས་མཆོམས་ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་
མངོན་བྱེད་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད་པར་གསུངས་པས། སྤྱི་མཐའ་
གཉིས་ཀྱི་ཆིག་ཟེན་མི་མཐུན་པར་སྤང་བས་དབྱེད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་ན་ས་དང་མོའི་
སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ལ་འང་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མེད་དེ། ས་བདུན་
པ་མན་ཆད་དུ་འགོག་པ་ལ་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པ་དེ་ཉིང་འཇིན་ལ་རྩལ་བྱང་བའི་
ཕྱིར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྐབས་རེ་ཆོར་འདྲ་རགས་པ་བཀག་པ་དང་སྐབས་རེ་ཆོར་འདྲ་
རགས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་ནས་ཉིང་འཇིན་ལ་རྩལ་བྱང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདི་དག་གི་ཐད། རང་གི་འདོད་པ་ཅ་མ་ཞིག་བཤད་ན། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་

འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལ་དགག་གཞི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྡེད་དུ་དགག་བྱ་ཆོར་
འདུ་རགས་པ་བཀག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་དགོས་པར་འབྲེལ།

འདིར། འགོག་དང་བཅས་པའི་སྟོམས་འཇུག་དགུ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་
ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་དང་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་
འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་པར་འབྲས་སྟེ། ཡིག་ཆར་འགོག་པའི་
སྟོམས་འཇུག་གི་མཆན་ཉིད་བཞག་པའང་འདིའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་
འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཞེས་ཞིབ་ཆ་བྱས་ན་ཆེས་འཐད་སྟམས་
སོ། །

འོན་ས་དང་པོའི་སྟོམས་ལས་བར་ཆད་མེད་ལས་པའི་རྒྱུད་ལ་འགོག་པའི་སྟོམས་
འཇུག་མེད་ན་དེ་ཐོད་ཀྱིས་ཀྱི་སྦྱར་བ་ཐོབ་པ་མི་འཐད་སྟམས་ན། ཐོད་ཀྱིས་ཀྱི་སྦྱར་བ་
ཐོབ་ཚུལ་ནི། རང་གི་འཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་ཐོད་ཀྱིས་ཀྱི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་
དོན་དུ་མཐར་གནས་སྟོམས་འཇུག་དགུ་ལ་བར་དུ་གང་ཡང་མ་སྟེལ་བར་བསམས་
གཟུགས་བརྒྱུད་པོ་གང་རུང་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་
རྟོགས་ནས་ཐོབ་པ་ན་ཐོད་ཀྱིས་ཀྱི་སྦྱར་བ་ཐོབ་པར་འཛོག་གོ།

ས་གཉིས་པའི་རྣམས་གྲོལ་ལས་པ་བའི་རྒྱུད་ལ་དེའི་དངོས་གཞི་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་
ན། དེ་ནི་མེད་དེ། ཐོད་ཀྱིས་ཀྱི་གནས་ཀྱི་ནང་ཆོན་གྱི་བསམས་གཟུགས་རྣམས་ནི་སྡོར་
ཉིད་ལ་གཉིས་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཉམ་གཞག་གི་སྒོ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སྟེལ་ཆོས་
འགོག་པ་སྟེལ་བ་ན་ཆོར་འདུ་རགས་པ་བཀག་པས་མཉམ་གཞག་ལས་འོག་པའི་
ཕྱིར་དང་། སྟེལ་གཞི་སྟོམས་འཇུག་དགུ་པོ་གང་རུང་ལ་སྟེལ་ཆོས་འདོད་སེམས་སྟེལ་

བའི་འདོད་སེམས་ནི་འདོད་པའི་གཟུགས་སོགས་སྤང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྗེས་སློབ་
ཡེ་ཤེས་སུ་འདོད་དོ། །དེས་ན་ས་གཉིས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་པ་བའི་རྒྱུད་ལ་ཐོད་ཀླུང་
གྱི་དངོས་གཞི་སྒྲིམས་འཇུག་མེད་དོ་སྒྲིམ་མོ། །འོན་ཀྱང་དཔྱིད་ཐུན་ཆོས་ཞིབ་དབྱེད་
གནང་བར་འཆོལ།

ཁ་ཅིག །ས་གཉིས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་པ་གནས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཐོད་ཀླུང་གྱི་
དངོས་གཞི་སྒྲིམས་འཇུག་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་ལ་སྤེལ་གཞི་སྤེལ་ཆོས་མི་འདྲ་བ་སྤེལ་བ་
ཡོད་པར་ཐལ། ཐོད་ཀླུང་གྱི་དངོས་གཞི་སྒྲིམས་འཇུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ཟེར་ན།
དེ་ལ་ཁྲབ་བ་ཡོད་པ་ཐལ། རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཐོད་ཀླུང་གྱི་སྦྱོར་བ་
བསྒྲིམས་སྒྲོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་གང་ཞིག །སྤེལ་གཞི་སྤེལ་ཆོས་མི་འདྲ་
བར་སྤེལ་བས་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་ཏོགས། ཐོད་ཀླུང་གྱི་དངོས་
གཞི་སྒྲིམས་འཇུག་གི་མཆན་ཉིད། ཅེས་དང་། རྣམ་བཤད་སྤྱིར་རྒྱན་ལས། བར་དུ་
གང་ཡང་མ་བཅུག་པའི་ཡར་སོང་ན་དཀྱུས་ས་བསྒྲན་བ་ཅེས་ཡིན་གྱི་ཐོད་ཀླུང་གྱི་
དངོས་གཞི་མ་ཡིན་ཏེ། སྤེལ་གཞི་སྤེལ་ཆོས་མི་འདྲ་བར་སྤེལ་བ་ཐོད་ཀླུང་དུ་ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་སྤེལ་གཞི་སྤེལ་ཆོས་མི་འདྲ་སྤེལ་ཚུལ་ནི། མཐར་གནས་སྒྲིམས་འཇུག་
དབྱུང་གནས་ཀྱི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་དང་པོ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་སྒྲིམས་
འཇུག་ལ་སྒྲིམས་པར་འཇུག །དེ་ལས་ལངས་ནས་སྤེལ་ཆོས་འགོག་བ་ལ་སྒྲིམས་
པར་འཇུག །དེ་ལས་ལངས་ནས་སྤེལ་གཞི་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་
སྒྲིམས་འཇུག་ལ་སྤེལ་དགོས་པ་ལས་དེ་འདྲའི་སྤེལ་བ་ས་གཉིས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་

གྲི་གནས་སྐབས་སུ་མེད་པས་སོ། །ཕྱིས་དབང་ཐོབ་ནས་མཐར་གནས་སྟོམས་
འཇུག་དགུ་ལ་འདོད་སེམས་སྤེལ་ནས་ལུགས་མཐུན་དུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཡོད།
བསམ་གཞུགས་བརྒྱད་ལ་འགོག་པ་སྤེལ་ནས་ལུགས་སྟོག་དུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐར་གནས་སྟོམས་འཇུག་དགུ་ལ་རི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་སྟོམས་
པར་འཇུག་ཀུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་སྒྲིང་ལས། ཡར་འགོག་པ་དང་། མར་འདོད་
སེམས་སྤེལ་བ་ཅི་ཞེས། དབང་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་དགའ་མགུར་སྟོད་པས་ཆོག་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་མཆོན་པ་ཅམ་མོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབང་མ་ཐོབ་པ་ལ་
དེ་ལྟར་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་མེད་དེ། སྐབས་འདིར་མཐར་གནས་སྟོམས་འཇུག་དགུ་
ལ་རི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་སྟོམས་པར་འཇུག་ཀུས་པ་དེ་དབང་ཐོབ་ཚུལ་གང་
ཞེས། དབང་མ་ཐོབ་པ་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཐོད་ཀྱལ་གྱི་དངོས་གཞིའི་ས་མཆོམས་སྐབས་ལྟ་བུའི་སྤྱི་དོན་ལས། ས་གཉིས་
པ་ནས་ཡོད་ལ། ཡ་མཐའི་ས་མཆོམས་ས་བརྒྱད་པ་མ་ཐོབ་བར་དུ་ཡོད་དེ། ས་བརྒྱད་
པ་ཡན་ཆད་དུ་ཐོད་ཀྱལ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
བསྐྱལ་པ་གངས་མེད་པ་གཅིག་གིས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་
དང་དེ་བཞེན་གཤེགས་པ་སོགས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ས་
བརྒྱད་པ་བ་ཆོས་ཅན། མཐར་གནས་སྟོམས་འཇུག་དགུ་ལ་འདོད་སེམས་སྤེལ་ཀུས་
ཏེ། དང་པོར་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ནས་འདོད་སེམས་ལ། དེ་ནས་འགོག་པ་
གཅིག་བྱ་བཞུགས་སྤྱིད་ཅེ་ལ། དེ་ནས་འདོད་སེམས་ལ། དེ་ནས་འགོག་པ་དང་
སྤྱིད་ཅེ་གཉིས་བཞུགས་ནས་ཅི་ཡང་མེད་ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡིག་

ཆར། སྤྱི་དབང་ཐོབ་ནས་མཐར་གནས་སྒྲིམས་འབྲུག་དགུ་ལ་འདོད་སེམས་སྤེལ་
ནས་ལུགས་མཐུན་དུ་སྒྲིམས་པར་འབྲུག་པ་ཡོད་པ་དང་། དབང་མ་ཐོབ་པའི་སྔོན་དུ་
དེ་ལྟར་འབྲུག་མི་རྒྱུ་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི། ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་རྩལ་བྱང་མ་བྱང་གི་ཁྲད་
པར་གྱིས་ཡིན་ནོ། །

ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་ཆད་ནི། ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་རྩལ་ནམ་བྱང་བ་ན་
ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་དབང་ཐོབ་པར་འཛོག་། ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་ས་མཆམས་
ནི། བྱང་སེམས་རིགས་ངེས་ལ་མ་མཐར་ས་བདུན་པ་ནས་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། ས་བརྒྱད་
པ་ཡན་ཆད་དུ་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་རྩལ་ལེགས་པར་བྱང་ཟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡིག་ཆར། ས་བརྒྱད་པ་མན་ཆད་དུ་ཐོད་ཀླུ་དུ་སྒྲིམས་པར་འབྲུག་པ་ལ་
དགོས་པ་མེད་གསུངས་པ་དང་། རྣམ་བཤད་དུ་ཡོད་གསུངས་པ་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ།
ཡིག་ཆ་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི། ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་རྩལ་བྱང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཐོད་ཀླུ་
དུ་སྒྲིམས་པར་འབྲུག་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་དང་། རྣམ་བཤད་ལས་དེ་
ལྟར་གསུངས་པ་ནི། སྤྱིར་འགོག་པ་ལ་སྒྲིམས་པར་འབྲུག་པ་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་
ལའང་ཡོད་དོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། རྟོགས་དཀའི་སྣང་བ་ལས། ༣༣༣ བཞི་པ་
དགོས་པ་ནི། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་རྩལ་བྱང་བ་དང་། དག་སར་
ཡོན་ཏན་མཛོན་དུ་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་འབྲུག་གོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་རྩལ་སྤྱང་བའི་ཆད་ནི། ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་སྤྱ་རགས་
སྤེལ་མ་བྱས་ནས་མཐར་གནས་སྒྲིམས་འབྲུག་དགུ་པོ་ལ་འདོད་དགུར་སྒྲིམས་པར་
འབྲུག་པ་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་རྩལ་སྤྱང་བའི་ཆད་དུ་སྣང་རོ། །

བསལ་བྱ་ལོག་རྟོག་གི་སྒོར།

དབྱ་རྟོག་གོང་མ་ཉེ་ཉོར་སྒོ་བཟང་བསྟན་འཛིན།

ཉོན་མོངས་ཆ་རབ་འབར་བའི་སྟགས་མའི་དུས། །

ཉོན་མཆན་དབྱེར་མེད་མུ་ངན་དུག་གསུམ་གྱིས། །

ཟོ་ཆུན་འབྲན་ལྟར་ཐོག་མཐའ་བྲལ་བ་ཡིས། །

སྤྱི་ཅེ་མནར་མེད་འཁོར་བའི་གནས་གསུམ་གྱི། །

འགོ་རྣམས་སྟུག་བསྐྱལ་སྤྱོད་བར་མ་བཟོད་པར། །

དབྱས་གྱུར་འཛུལ་སྤྱིང་ལྟོ་སྟོགས་འཕགས་བའི་ཡུལ། །

ཤུག་ལེ་རིགས་འཁྱུངས་ཟས་གཙང་རྒྱལ་བའི་སྤྱལ། །

ཕུན་ཆོགས་ལྷ་ལྷན་ལྷ་མེད་སྟོན་པར་འདུད། །

ཅེས་མཆོད་པར་བརྗོད་པས་སྟན་བསུས་ཏེ། འདིར་བཤད་པར་བྱ་བ་ནི།
བསྟན་བཅོས་ཆེན་མོ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་
བཤད་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནད་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་སྐལ་བཟང་
ལྷ་དབང་གི་རོལ་མཆོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་ལྷ་པ་ཅེ་མོའི་སྤྱོད་པའི་མཆོན་བྱེད་
ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཆོ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་བསལ་བྱ་ལོག་རྟོག་མདོ་ཙམ་
བཤད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལའང་། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་
འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅི་

ལགས། རྣམ་མཁུན་འབའ་ཞིག་དངོས་པོ་མ་མཆིས་པ་ལགས་སམ། ཞེས་པ་ནས།
འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱང་དངོས་པོ་མེད་དོ། །ཞེས་སོགས་འབྱུང་
ངོ། །

གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་ལ། མཚམས་སྐྱར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཅེ་སྒྲོར་མཚོན་བྱེད་ཆོས་བརྒྱད་གོ་ཤིང་མཐར་ཆགས་སུ་
བཤད་པ་ལས། བདུན་པ་བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྲོར་གྱི་འོག་ཏུ་འདིར་བསྟན་བསལ་
བྱ་ལོག་རྟོག་འཆད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། བདེན་གཉིས་ཚུལ་བཞིན་འབྱེད་
པ་ལ་སྒྲོངས་པའི་འོག་རྟོག་མ་དེག་པ་མཐའ་དག་བསལ་བ་སྟེ་སྤངས་པས་བར་ཆད་
མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་ཞེས་དེའི་ལན་ཏུ་བསྟན་པའི་ཆད་ཏུ་ལོ། །དེ་
ལྟར་ཡང་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས། སྒྲོའི་ནོར་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་འོག་པར་རྟོག་པ་
རི་ལྟ་བུ་ཞིག་བསལ་བས་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞེ་ན། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་འོག་
ཏུ་འོག་པར་རྟོག་པ། ཞེས་མཚམས་སྐྱར་བའི་གཞུང་འདི་འབྱུང་ངོ། །

མཚམས་སྐྱར་གྱི་གཞུང་ལས་བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྲོར་གྱི་འོག་ཏུ་འདིར་
བསྟན་བསལ་བྱ་ལོག་རྟོག་འཆད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་འབྱུང་ཡང་། འདིའི་སྐབས་སུ་
བཤད་པ་དང་མི་མ་སྟན་པ་ལྟར་སྤང་བའི་དོགས་གནད་གསུམ་ཡོད་པར་ངོས་འཛིན་
ན། ༡ ་ གཞུང་གི་ཆོག་ཟིན་དང་མི་མ་སྟན་པ་ལྟར་སྤང་བའི་དོགས་གནད། ༢ ་
གཞུང་གི་མཚན་ཉིད་བཞག་པའི་ཆོག་ཟིན་དང་མི་མ་སྟན་པ་ལྟར་སྤང་བའི་དོགས་
གནད། ༣ ་ དེགས་པའི་འགྲོས་དང་མི་མ་སྟན་པ་ལྟར་སྤང་བའི་དོགས་གནད་དང་
གསུམ་ཡོད།

དང་པོ་ནི། ༡༡ ་ སྤྱི་དོན་རོལ་མཆོ་སྐབས་ལྷ་བ་ལས། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྤྱོད་གི་
ཆེ་མཐོང་སྤང་རྟོག་བ་སྤར་བསྟན་ནས་སྒོམ་ལམ་ཅེ་སྤྱོད་གི་ཆེ་དེ་ལས་བསྒྲིག་སྟེ་
བསྟན་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྤྱོད་གི་རྗེས་སུ་མཐོང་སྤང་རྟོག་བ་མི་
འབྱུང་ཞིང་སྒོམ་ལམ་ཅེ་སྤྱོད་གི་རྗེས་སུ་སྒོམ་སྤང་རྟོག་བ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་
དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འོན་པར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྤྱོད་གི་སྤྱོད་ཅུ་སྒོམ་སྤང་རྟོག་
བ་འཆད་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེའི་རྗེས་སུ་བསལ་བྱ་ལོག་སྐྱབ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་
ན་མ་བྱུང། ཅེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། བཞི་བ་ནི། སྤྱོད་བ་ནམས་གི་ལོག་རྟོག་
ལ། །ཞེས་དང་། སྤྱི་བོ་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་མི་ཤེས་པའི་རབ་ཏུ་
སྤྱོད་བ་ཉིད་ཐམས་ཅད་གི་ལོག་པར་རྟོགས་པ། །ཞེས་དང་།

༡༢ ་ བསྟན་བཅོས་དོན་བདུན་ཅུ་ལས། ས་མཆོམས་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་ས་
བདུན་པའི་བར་ན་ཡོད། ཅེས་དང་།

༡༣ ་ རྣམ་བཤད་སྤྱིང་རྒྱན་ལས། བདེན་གཉིས་འགལ་བར་འཛིན་བ་བྱུང་
མཐས་བཞག་པ་ནི། མཐོང་ལམ་དུ་ཟད་པར་སྤངས་ལ། ཀུན་རྫོབ་དང་འགལ་བར་
འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་ས་བདུན་བ་བར་དུ་འཇུག་ལ། ས་བོན་ཟད་པར་
བར་ཆད་མེད་ཅེས་སྤྱོད་བཤོ། །ཞེས་དང་།

༡༤ ་ ལོགས་བཤད་གསེར་སྤང་ལས། བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་ཐབས་ལ་
མཁས་པ་བདེན་གཉིས་སུ་ཡོད་མེད་མི་འགལ་བའི་རྩལ་མི་ཤེས་པའི་སྤྱོད་ནས་ཅོད་བ་
རབ་ཏུ་སྤྱོད་བ་ཉིད་གི་སྤྱི་བོ་ཐམས་ཅད་གིས་ལོག་པར་རྟོགས་སོ། །

༡༥ ་ འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས། སྤྱི་བོ་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་ཐབས་ལ་

མཁས་པ་མི་ཤེས་པའི་རབ་རྩ་སྤྱ་བ་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལོག་པར་པན་ཚུན་འགལ་བའི་
དོན་བསྐྱབས་པས་མི་འཐད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐེ་ཆོམ་གྱི་ངོ་བོ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཡུལ་ཅན་
ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྟོན་ཅན་ལོག་པར་རྟོག་པ་བཅུ་དྲུག་གོ།
ཞེས་སོགས་གཞུང་དོན་ཆོག་གིས་ཟིན་ཆོད་ལྟར་ན། བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྦྱར་གྱི་
ལོག་རྩ་འདིར་བསྟན་བསལ་བྱ་ལོག་རྟོག་འཆད་པའི་གོ་རིམ་མཐར་གྱིས་འབྱུང་བ་ལ་
མི་མཐུན་པ་ལྟར་སྤང་བའི་དོགས་གནད་དང་གཅིག །

གཉིས་པ་ནི། ༡༡ ་ སྤྱི་དོན་ངོལ་མཆོ་སྐབས་ལྔ་པ་ལས། བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་
གཅིག་རྩ་འདྲུ་མི་རུང་བར་འཛིན་པའི་ས་བོན་དང་མངོན་གྱུར་པ་གང་རུང་གིས་
བསྐྱས་པ། འདིར་བསྟན་བསལ་བྱ་ལོག་སྤྱབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད།

༡༢ ་ ཇི་བཅུན་གྱི་གསུང་ཟིན་ཟིན་སྤྱ་བཀོད་པ་སྐབས་ལྔ་པའི་མཐའ་དབྱེད་
ལས། རང་ལུགས་ལ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་རྩ་འདྲུར་མི་
རུང་བར་འཛིན་པའི་ས་བོན་དང་མངོན་གྱུར་ཅི་རིགས་པས་བསྐྱས་པ་དེ། སྐབས་
འདིར་བསྟན་གྱི་བསལ་བྱ་ལོག་སྤྱབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད།

༡༣ ་ བསྟན་བཅོས་དོན་བདུན་ཅུ་ལས། འདིར་བསྟན་བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་
གཅིག་ལ་འདྲུར་མི་རུང་བར་འཛིན་པའི་ས་བོན་དང་མངོན་གྱུར་པ་ཅི་རིགས་པས་
བསྐྱས་པ་དེ། འདིར་བསྟན་བསལ་བྱ་ལོག་སྤྱབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་། གཞུང་གང་ལས་
བསལ་བྱ་ལོག་༡ སྤྱབ་༡ ་ ༡ སྤྱབ་༡ ་ ༡ སྤྱབ་༡ ་ ༡ ཅེས་པའི་དག་ཆ་མི་འདྲ་བ་འབྱུང་ཞེ་
ན། རང་རེའི་ཡིག་ཆ་པར་ཕྱིན་སྐབས་ལྔ་པའི་སྤྱི་མཐའ་དབྱེད་གཉིས་ཀ་ལས་འདིར་
བསྟན་བསལ་བྱ་ལོག་༡ སྤྱབ་༡ ་ ༡ ཅེས་དང་། བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་བྱུང་གྱི་དཔེ་

འགའ་ལས། ལོག་པར་༼སྒྲིབ་༽དང་བཅས་པ་ནི། །ཞེས་དང་། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་
གྱི་དཔེ་འགའ་ལས། ལོག་པར་༼བསྒྲིབ་༽དང་བཅས་པ་ནི། །ཞེས་དང་། ཅ་འགྲེལ་
སྒྲུར་མའི་འགྲེལ་པའི་དཔེ་འགའ་ལས། ལོག་པར་༼སྒྲིབ་༽དང་བཅས་པ་ནི། །ཞེས་
སོགས་དང་། རྩོན་བྱོན་མཁས་པའི་གཞུང་ལུགས་གཞན་ལས་གྲུས་པས་མཐོང་ཆོད་
ལྟར་ན་བསལ་བྱ་ལོག་རྟོག་དང་བསལ་བྱ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཞེས་པ་ལས་༼སྒྲིབ་སྒྲིབ་
བསྒྲིབ་༽ཅེས་སོགས་ཀྱི་ཆིག་ཟུར་ཅམ་ཡང་མེད་པར་མ་ཟད། ༼སྒྲིབ་༽ཅེས་པའི་
དབྱངས་ཡིག་ལྷ་ལི་དང་པོ་སྒྲུར་བ་དེ་བས་ཀྱང་མ་མཐོང་། དེར་གི་སྤྱི་ཆོགས་ནང་
མཁས་མིང་འཛིན་པ་འགས་གཞུང་ཆེན་མོའི་ས་བཅད་སྤྱིག་པའི་སྐབས་སུ་བསལ་བྱ་
ལོག་༼སྒྲིབ་༽ཅེས་པའི་ཆིག་གསར་དུ་འབྱུང་བ་མང་ཤོས་ཡོད། ཅེས་སོགས་གཞུང་
ལས་མཆོན་ཉིད་བཞག་པ་ཆིག་གིས་ཟིན་ཆོད་ལྟར་མི་མ་ཐུན་པ་སྤང་བས་དོགས་
གནད་དང་གཉིས།

གསུམ་པ་ནི། ༼༡༽ཅེ་སྤྱོར་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱད་པ་འདི་ལ་ལོག་རྟོག་ཁོ་
ན་ཡིན་དགོས་སམ།

༼༡༽ཡང་ན་ས་ཐོན་དང་མངོན་གྱུར་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པས་འདིར་བསྟན་
བསལ་བྱ་ལོག་རྟོག་ཁོན་ཅམ་མ་ཡིན་པར། འདིར་བསྟན་བསལ་བྱ་ལོག་༼སྒྲིབ་༽
ཅེས་པའི་སྤང་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ལ་ཡང་གོ་ཆོག་གས།

༼༢༽རང་རེའི་ཡིག་ཆ་ལྟར་འདིར་བསྟན་བསལ་བྱ་ལོག་༼སྒྲིབ་༽ལ་ས་ཐོན་
དང་མངོན་གྱུར་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལུང་རིགས་གང་དང་གང་འབྱུང་།

༼༣༽འོན་༼སྒྲིབ་༽ ༼བསྒྲིབ་༽ཅེས་པ་ལ་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་གོ་དོན་དང་

རིགས་པ་གང་དང་གང་ཡོད།

༩༥༽ སྤྱིར་ལོག་རྟོག་དང་བསལ་བྱ་ལོག་རྟོག་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་དམ།

༩༦༽ འདིར་བསྟན་བསལ་བྱ་ལོག་རྟོག་འདི་རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་ཅེ་སྤྱིར་
མཚན་གྲེད་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་བཞག་པ་ཡིན།

༩༧༽ གལ་སྲིད་བཞག་ཀྱང་སྒྲིམ་ལམ་ཅེ་སྤྱིར་དང་བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྤྱིར་
གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་མ་བཤད་པར་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་མཐའ་མར་བཤད་དགོས་པ་གང་
ཡིན། ཞེས་སོགས་རིགས་པའི་འགྲོས་དང་བསྟན་ན་མཐུན་མི་མཐུན་ཀྱི་དོགས་གཞི་
མང་པོར་སྤང་བ་དང་གསུམ་སྟེ། རྒྱ་མཚན་འདི་གསུམ་གྱིས་མཚམས་སྤྱིར་གྱི་
གཞུང་ལ་དཔྱོད་པའི་རིག་ཅལ་གཤོག་འབྱུང་ངོམ་པར་བྱ་དགོས་པར་སྤང་བས་
དབྱེད་པར་བྱུང།

གཉིས་པ་རྩ་བ་ལ། ལུས་མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་ཀྱི་མདོར་བསྟན་དང་།
རྒྱས་བཤད་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། བསྟན་བཅོས་མདོན་རྟོགས་རྒྱལ་ལས།
ལོག་པར་སྐྱབ་དང་བཅས་པ་ནི། །ཞེས་པས་སྐབས་འདིར་བསྟན་ཀྱི་བསལ་བྱ་ལོག་
སྐྱབ་དངོས་སུ་བསྟན། མཚན་ཉིད་ནི་རང་རེའི་ཡིག་ཆ་སྐབས་ལྔ་པའི་མཐའ་དཔྱོད་
ལྟར་བཞག་ན་ལྷན་ཀ་ཉུང་བར་སྤང་།

གཞན་ཡང་། སྐབས་ལྔ་པའི་སྤྱི་དོན་གྱི་ཆིག་ཟིན་དུ་བཀོད་པའི་མཚན་ཉིད་ལྟར་
ན། ཕྱོགས་སྔ་མ་སེམས་ཅན་པའི་ལུགས་སུ་ཡང་བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདུར་
མི་རུང་བ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ་བའི་སྤྱི་དུ་འཕེན་པ་གཟེ་མ་རྩ་མགོ་ལྟར་འབྱུང་།
སྐབས་འདིར་བསྟན་ཀྱི་བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདུར་རུང་མི་རུང་གི་བདེན་

གཉིས་ནི། རོན་དམ་པ་དང་། ཐ་སྟད་དུ་ཡོད་པ་གཉིས་བཞག་པ་མི་འཐད་པར་སྟང་།
སྒོ་ལ་སྟང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་རང་གི་སྟོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་
བྱུང་བར་མེད་པ་དང་། དེ་ལྟར་མེད་ཀྱང་ཐ་སྟད་དུ་ཡོད་པ་གཉིས་བཞག་ན་སྒྲིན་མེད་
དོ་སྟམ།

གཞན་ཡང་། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདྲར་མི་རུང་
བར་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ལ་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་འཛིན་པ་ཡོད་དམ་མེད། དང་བོ་ལྟར་ན་
སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདྲར་མི་རུང་བར་འཛིན་པ་ལ་
རྒྱ་མཚན་གྱི་སྟོན་པ་འཛིན་དགོས་སམ་མི་དགོས། རྒྱ་མཚན་གྱི་སྟོན་པ་འཛིན་པ་ལ་
ལྟན་སྟེས་ཀྱི་འཛིན་པ་ཡོད་དམ་མེད། རྒྱ་མཚན་གྱི་སྟོན་པ་འཛིན་པ་ལ་ཀུན་བརྟགས་
ཀྱི་འཛིན་པ་ཡིན་དགོས་ན། བརྟ་ལ་མ་བྱང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་རྒྱ་མཚན་ལོག་པའི་
དབང་གིས་རང་ཡུལ་འཛིན་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འོན་རྒྱ་མཚན་གྱི་སྟོན་པ་འཛིན་པ་
ལ་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་འཛིན་པ་ཡོད་ན་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་འཛིན་པ་བྱུང་མཐའ་སྤྱི་བའི་གང་
ཟག་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་དུ་ཡོད་དགོས་པ་གང་ཡིན། དེ་ཅུམ་དུ་མ་ཟད་ལོག་ལྟ་ལ་ལྟན་སྟེས་
མེད་པར་ཀུན་བརྟགས་ཁོ་ན་ཡིན་དགོས་པ་གང་ཡིན།

གཉིས་པ་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདྲར་མི་རུང་བ་
འཛིན་པ་ལ་ལྟན་སྟེས་མེད་ན། རྟམ་བཤད་སྟིང་རྒྱན་དང་དོན་བདུན་ཅུ་ཡིས་ས་
མཚམས་བཞག་པ་དང་མི་མཐུན་པ་མ་ཡིན་ནམ།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་མདོར་བསྟན་ནི། བསྟན་བཅོས་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་
ལས། རབ་ཏུ་སྤྱོད་ནམས་བརྒྱུད་མར་གློ་ལ། །ཞེས་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་

ལྷན་ཀ་ནི། སྤྱི་ལོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་མི་ཤེས་པའི་རབ་ཏུ་སྤྱོད་བཞིན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལྷན་ཀ་བརྒྱུད་མར་ཤོལ་བ་འབྱུང་། དེ་ཡང་དངོས་སྤྱོད་བཞིན་ཕྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་པ། མདོ་སྤྱོད་པ། སེམས་ཅམ་པ་གསུམ་གྱིས་དབྱེ་མ་པའི་ཁས་ལྷངས་ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གང་བྱང་རྟགས་སུ་བཀོད་དེ། ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གང་བྱང་སུན་འབྲེན་པར་བྱེད་པའི་དོན་དུ་བཀོད་པའི་སུན་འབྲེན་ལྟར་སྤང་གི་སྒྲོན་ས་གཞོན་བྱེད་ཀྱི་ཐལ་བར་བརྒྱུད་མར་ཤོལ་པའི་ཐལ་འབྱུར་རམ་ལྷན་ཀ་ལོ། །

གསུམ་པ་རྒྱས་བཤད་ནི། དུལ་གྱི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་བ་བཅུ་དྲུག་དང་། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ལོག་རྟོག་སྤྱིར་བ་སུན་འབྲེན་དུ་འགོད་པ་དང་། དབྱེ་བ་བྱེ་སྤངས་སོགས་ལ་དོགས་དབྱེད་མདོ་ཅམ་འགོད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རང་གཞན་གྱི་དོན་གཉིས་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མཁས་པ་སྡོན་དུ་བཏང་ནས། འདིར་བསྟན་བསལ་བྱ་ལོག་རྟོག་བཅུ་དྲུག་བསལ་ནས་བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནམ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་བསལ་བྱ་ལོག་རྟོག་གི་དབྱེ་བ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན།

དུལ་གྱི་སྒྲོན་ས་བཅུ་དྲུག་ཏུ་ཡོད་དེ། བསྟན་བཅོས་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས།

དམིགས་པ་འཐད་དང་དེ་ཡི་ནི། །

ངོ་མོ་ཉིད་ངེས་གཟུང་བ་དང་། །

དམ་པའི་དོན་དང་ཀྱན་རྫོབ་དང་། །

སྤྱིར་དང་དགོན་མཆོག་གསུམ་པོ་དང་། །

ཐབས་བཅས་བྱབ་པའི་རྟོགས་པ་དང་། །

ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི་ལམ་བཅས་དང་། །

གཉེན་པོ་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་དག་དང་། །

མཆན་ཉིད་དང་ནི་སྒྲོམ་པ་ལ། །

སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལོག་རྟོག་པ། །

རྣམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་རྟོན་ཅན། །

རྣམ་པ་བཅུ་བྱུག་དག་ཏུ་བཞེད། །

ཅེས་གསུངས་པ་འདིར་འབྲེལ་ན། དེ་ཡང་རང་རེའི་ཡིག་ཆ་སྐབས་ལྔ་པའི་སྤྱི་
དོན་གྱིས་བཞག་པ་ལྟར། བར་ཆད་མེད་ཅེའི་དམིགས་པ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ། དེའི་ངོ་
བོ་ཉིད་དམ་རྣམ་པ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ། འབྲས་བུ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ། བདེན་གཉིས་
ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ། སྦྱོར་པའི་ངོ་བོ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ། སྦྱོད་པའི་རྟོན་སྐབས་འཕྲོ་
ཡུལ་དང་བཅས་པ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ། སྦྱོད་པའི་བྱུང་ཆོས་ལ་
ལོག་པར་རྟོག་པ། མཛོན་རྟོགས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ། སྤང་བུ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ།
ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ། སྤང་གཉེན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ། ཆོས་
རྣམས་ཀྱི་རང་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ། རང་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་སྒྲོམ་པ་ལ་
ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་བཅུ་བྱུག་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ། སྤྱིར་སྐྱབ་ཀ་ལ་བཞིར་ཡོད་པ་ཡིན། ཀུན་རྫོབ་རྟགས་སུ་བཀོད་
ནས་ཀུན་རྫོབ་ཐལ་བ་འཕེན་པའི་སྐྱབ་ཀ་དང་། དོན་དམ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་དོན་
དམ་ཐལ་བ་འཕེན་པའི་སྐྱབ་ཀ་བཅས་ཐལ་རྟགས་རིགས་མ་ཐུན་པ་གཉིས་དང་། ཀུན་

རྫོག་རྟགས་སྤྱ་བཀོད་ནས་དོན་དམ་ཐལ་བ་འཕེན་པའི་ཁྲུག་ཀ་དང་། དོན་དམ་རྟགས་
སྤྱ་བཀོད་ནས་ཀྱུན་རྫོག་ཐལ་བ་འཕེན་པའི་ཁྲུག་ཀ་བཅས་ཐལ་རྟགས་རིགས་མི་
མཐུན་པ་གཉིས་སོགས་བཞིར་ཡོད་དོ། །

སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ལོག་པར་རྟོག་པ་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་དག་སྦྱར་བའི་དག་དོན་
ཐལ་འགྱུར་རམ་ཁྲུག་ཀ་རུ་འགོད་ན། བར་ཆད་མེད་ཅེའི་དམིགས་པ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། དོན་དམ་པར་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་གྱི་ཡུལ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་པ་དང་པོ་དང་། བར་ཆད་མེད་ཅེའི་དམིགས་པ་དེ་པོ་ཉིད་ངེས་པར་གཟུང་བ་སྟེ་
རྣམ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་
གཉིས་པ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་
དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གྱི་ཆོས་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་གསུམ་པ་དང་། དོན་
དམ་དང་ཀྱུན་རྫོག་བདེན་པ་གཉིས་སྤྱ་བྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་དེ་
གཉིས་དབྱེར་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་བཞི་པ་དང་། སྦྱར་བ་སྟེ་སྦྱིན་སོགས་ཉམས་
སྤྱ་ལེན་པ་མེད་པར་ཐལ། སྦྱིན་སོགས་གྱི་འཁོར་གསུམ་དོན་དམ་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་པ་ལྔ་པ་དང་། སངས་རྒྱུས་དཀོན་མཆོག་མེད་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་ཤེས་བྱ་
ལ་ལྟོ་རྒྱས་པའི་ཡུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དྲུག་པ་དང་། ཆོས་དཀོན་མཆོག་མེད་
པར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཅེས་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་བདུན་པ་
དང་། དག་འདུན་དཀོན་མཆོག་མེད་པར་ཐལ། དག་འདུན་དུ་གདགས་པའི་གཞི་
གཟུགས་སོགས་དོན་དམ་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་བརྒྱད་པ་དང་། སེམས་མི་
འགོང་བ་སོགས་གྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་མེད་པར་ཐལ། སྦྱིན་སོགས་གྱི་འཁོར་གསུམ་

དུ་དམིགས་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དགུ་བ་དང་། ཐུབ་པའི་མངོན་རྟོགས་མེད་
པར་ཐལ། དེས་པོ་ཡོད་མེད་སོགས་མཐའ་བཞིར་རྟོགས་པ་ཐུབ་པའི་མངོན་རྟོགས་
ཡིན་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་བཅུ་བ་དང་། རྟག་སོགས་བཞིར་འཛིན་པ་དང་མི་
རྟག་སོགས་བཞིར་འཛིན་པ་གཉིས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་པར་
ཐལ། དོན་དམ་པར་རྟག་མི་རྟག་སོགས་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་བཅུ་གཅིག་
བ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱིས་ལམ་གསུམ་སྒྲོམ་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། ལམ་
གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཉན་རང་གི་བྱང་འདས་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་བཅུ་
གཉིས་བ་དང་། གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་མེད་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་སྤང་བྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་པ་བཅུ་གསུམ་བ་དང་། མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་མེད་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་དོར་བྱ་
མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་བཅུ་བཞི་བ་དང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་མེད་
པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་བཅུ་ལྔ་བ་
དང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ལམ་སྒྲོམ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དོན་
དམ་པར་བསྒྲོམ་བྱ་རང་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་བཅུ་དྲུག་བ་དང་།
བཅས་སོ། །

གསུམ་པ་དོགས་དཔྱིད་མདོ་ཅམ་འགོད་པ་ལ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་བསལ་
བྱ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ལ་དབྱེ་བ་བྱེ་སྟངས་དང་མིང་མི་འདྲ་བར་སྟོད་པ་མང་པོར་སྤང་
མོད། དེ་ཡང་ལེགས་བཤད་གསེར་གླེང་དང་རང་རེའི་ཡིག་ཆ་སྤྱི་དོན་སྐབས་ལྔ་བ་
འདི་གཉིས་འདིར་བསྟན་བསལ་བྱ་ལོག་པར་རྟོག་པའི་དབྱེ་བ་བྱེ་ཚུལ་མཚུངས་པར་
མ་ཟད་མིང་ཡང་འདྲ་སྟུང་སོ། །སྤྱི་དོན་སྐབས་ལྔ་བ་ལས། བདེན་གཉིས་ལ་ལོག་པར་

རྟོག་པ་གཅིག་དང་། སྤང་གཉེན་གཉིས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་གཉིས་ཕྱེ་བ་སོགས་གྱི་
ཅིས་སྤངས་མི་འདྲ་བ་དང་། སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཞེས་བ་མིང་དུ་སྤྱད་
ཡོད། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་རྒྱན་ལས། བདེན་གཉིས་ལ་མི་འཐད་པའི་རྩོད་པ་གཉིས་ཕྱེ་བ་
དང་། སྤང་གཉེན་གཉིས་ལ་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་འབྲེད་པ་དང་།
སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཞེས་བ་ལ་སྦྱོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་ཞེས་བ་
སོགས་མིང་མི་འདྲ་བ་བཏགས་སོ། །

བསྟན་བཅོས་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས། བདེན་གཉིས་ལ་ངོ་བོ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་
བའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་གཉིས་སམ། སྤང་གཉེན་གཉིས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་གཉིས་སུ་
ཕྱེ་བ་སོགས་གང་ཡིན་གསལ་པོར་མི་འབྱུང་ཡང་། གསེར་སྤོང་དང་སྤྱི་དོན་ལྟར་ཡིན་
ནས་སྟུང་སོ། །རྒྱན་སྤང་འགྲེལ་ཆེན་ལས་འབྱུང་བའི་གསེར་སྤོང་དང་སྤྱི་དོན་ལྟར་
སྤང་ངོ། །

དེས་ན། དབྱེ་བ་ཕྱེ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་འབྱུང་བ་འདི་རྒྱ་མཚན་དང་དགོས་པ་
གང་གིས་གང་ལ་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ཡིན་སྟུང་ན། རྣམ་བཤད་
ལས་ཕྱེ་ཚུལ་འདི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་རྒྱ་གར་མར་
གྲགས་པ་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཅིག་ཡོད་པའི་མདོ་རྒྱན་མ་སྦྱར་བའི་འགྲེལ་བ་དགྲའི་ནང་ཆོན་
རྩ་གྱི་རྒྱུ་གྲགས་ཆ་ཡི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་དང་། ལེགས་བཤད་གསེར་སྤོང་དང་རང་
རེའི་ཡིག་ཆ་གཉིས་སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོས་མཛད་པའི་རྒྱན་སྤང་འགྲེལ་ཆེན་
གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པར་སེམས་སོ། །

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་དང་དེའི་རྒྱ་བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྦྱོར་གྱི་དམིགས་

ནམས་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་བདེན་སྟོང་དང་བྱ་བ་བྱེད་པ་འགལ་བར་སྒྲ་བ་ནམས་ཀྱི་ལོག་
བར་རྟོག་པ་ནམས་པ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པ་མདོ་ལས་འབྱུང་ཞིང་། ལེགས་བཤད་གསེར་
ཐེང་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འབྱུང་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། ལོག་རྟོག་མཐའ་ཡས་ཀྱང་བཅུ་དྲུག་ཏུ་
བཤད་པ་ནི་གདུལ་བྱ་ཉེ་བ་ལ་ཕན་གདགས་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཁྲན་ཀའི་སྟོར་ལ་དོགས་སྟོང་ཅུང་བྱེད་ན།
རང་རེའི་ཡིག་ཆ་སྐབས་ལྔ་པའི་སྤྱི་དོན་ལས། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་
ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་སྟོ་ཅན་གྱི་ཁྲན་ཀའི་མཚན་ཉིད་བཞག་པ་འདི་ལ་དོགས་པ་
ཅུང་སྟོང་ན། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་སྟོ་ཅན་གྱི་ཁྲན་ཀ་ལ་
སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་སྟོ་ཅན་གྱི་ཁྲན་ཀ་ཡིན་
པས་བྲུབ་པར་འགྱུར་པའི་ཐལ་བ་ཡོད་སྟེ།

གཞན་ཡང་། ལེགས་བཤད་གསེར་ཐེང་ལས། དེ་ལྟར་ན་འགྲེལ་བར་བཤད་པ་
ནམས་ལ་དགུ་པ་དང་བཅུ་པ་དང་བཅུ་གཉིས་དང་གསུམ་ནི་ཀུན་རྫོབ་རིགས་མ་སྟན་
ཡིན་ལ། གཞན་ནམས་དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རིགས་མི་མ་སྟན་གཉིས་ཀ་སྟེ་ཐལ་
བའི་རྗེས་འགོ་དང་ཕྱོག་པ་གཉིས་དང་རིམ་བཞིན་ནོ། །དོན་དམ་ཀྱི་རིགས་མ་སྟན་ནི་
མ་ཐེན་ཀྱང་མཐའ་འགོགས་ལ་བཀོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། རང་རེའི་ཡིག་ཆ་
སྐབས་ལྔ་པའི་སྤྱི་དོན་ལས། དེས་ན་འགྲེལ་བར་བཤད་པ་ནམས་ལ། དགུ་པ་དང་།
བཅུ་པ་དང་། བཅུ་གཉིས་པ་གསུམ་ནི་ཀུན་རྫོབ་རིགས་མི་མ་སྟན་ཡིན་ལ། གཞན་
ནམས་ལ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་རིགས་མི་མ་སྟན་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། ཐལ་བའི་རྗེས་
སུ་འགོ་ཕྱོག་གི་རིམ་བས་དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་ཀྱི་རིགས་མི་མ་སྟན་ཆོག་

ཟེན་ལ་མེད་ཀྱང་མཐའ་འགོགས་ལ་བཀོད་བའོ། །ཞེས་གསེར་བྲེང་ལས་བཤད་
བའོ། །ཞེས་པའི་གསུང་གཉིས་མི་མཐུན་པ་ཆེན་པོར་སྤང་བས་ཡིག་ཆ་འདི་སྟོག་ཟླང་
དུ་བཅུག་པའི་སྐབས་ནོར་འཁྲུལ་ཤོར་བ་མིན་ནམ། དེ་ལྟར་མིན་ན་རང་རེའི་ཡིག་ཆ་
ལས་གསུངས་པ་འདིར་འགྲེལ་བཤད་དཀའ་སྟུང་མོ། །

ཟླན་ཀ་དེ་དག་གི་ལན་འདེབས་ཚུལ། རྟོགས་དཀའ་ལས་གསུངས་པར་སྦྱི་དོན་
སྐབས་ལྷ་པས་སྟོན་བརྗོད་དེ་གསལ་པོར་བཀག་ཡོད། སྦྱིར་ཀུན་རྫོབ་སྟོ་ཅན་གྱི་ཟླན་
ཀ་ལ་དོན་དམ་དང་། དོན་དམ་སྟོ་ཅན་གྱི་ཟླན་ཀ་ལ་ཀུན་རྫོབ་གྱི་སྟོན་ལ་ལན་འདེབས་
ལ། ཀུན་རྫོབ་རིགས་མཐུན་ལ་ཀུན་རྫོབ་དང་། དོན་དམ་རིགས་མཐུན་ལ་དོན་དམ་
གྱི་སྟོན་ལ་ལན་འདེབས་པར་ལེགས་བཤད་གསེར་བྲེང་ལས་བཤད་དོ། །ནམ་བཤད་
ལྟར་ན་སྤང་གཉེན་ལ་གཅིག་དང་བདེན་གཉིས་ལ་སོ་སོར་བྱས་པས་བཅུ་བ་དང་བཅུ་
གཅིག་པ་དང་བཅུ་གསུམ་པ་ནི་རིགས་མཐུན་པའི་ཀུན་རྫོབ་སྟོ་ཅན་ཞེས་སྦྱོར་དགོས་
སམ་སྟུང་མོ། །

ད་ཀོ་དེ་ཅེས་གྲིས་ཆོག་པར་ཞུ་བ་དང་། བོད་དུ་དོགས་གནས་ལྟར་སྤང་བའི་རྒྱ་
མཆན་མི་མཚུངས་པ་དུ་མ་ཞིག་བཀོད་པ་འདི་དག་གྲུས་པས་ལོ་མང་རིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་
པར་ཕྱིན་གཞུང་ལ་སྤྱངས་པ་བྱེད་ཁུལ་བྱས་ཀྱང་། སྦྱིས་སྟོབས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་
སྤྱངས་སྟོབས་ཀྱི་ཤེས་རབ་གང་ཡང་མེད་པ་དང་། ཅོམ་རིགས་ལ་སྦྱུག་ཅལ་དེ་བས་
ཀྱང་མི་བདེ་བ་དང་། ལེ་ལོ་དང་བྲལ་ཞིང་སྦྱོར་བ་འབད་བ་རྒྱུ་ཆགས་སུ་གནས་པ་
མེད་པ་སོགས། མཐུན་རྐྱེན་མ་ཆང་ལ་འགལ་རྐྱེན་དང་མ་བྲལ་བས་ནོར་བ་དང་
འཁྲུལ་བ་རྒྱུ་འབྱུངས་སུ་ཡོད་པར་སྦྱ་མི་དགོས། རབ་འབྱུངས་གཞུང་ལུགས་ཀུན་

ལ་ལྟ་བའི་གཟིགས་སྤྱན་མཆོག་ཏུ་ཡངས་པ། འཆད་ཚིང་ཚོམ་གསུམ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ། མཁས་ཤིང་བྱུང་བའི་གོ་འཕང་བརྟེན་པ་རྣམས་ལ་མགྲུ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཡན་
ལག་ཏུ་མ་མཆིས་པར་མ་ཟད། རང་རེདེ་བྲ་ཆང་གི་གསར་ཞུགས་རིག་གསལ་སྒོལ་
གཉེར་བ་དག་ལ་འང་ཡ་མཚན་གྱི་སེམས་ཆོར་ཅམ་ཡང་སྐྱེས་མི་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན།
འོན་ཀྱང་མགོ་སྤྱ་མེད་ལ་རལ་བའི་ཁལ་གང་ནས་འབྱུང་ཞེ་ན། ཁྱིམ་ས་བདག་དགེ་
སྒོལ་ལགས་ཀྱིས་རང་རེདེ་བྲ་ཆང་གི་པར་ཕྱིན་གྱི་གཞུང་ལ་སྦྱངས་པ་གསར་དུ་བྱེད་
པའི་བྲ་སྒོ་གསལ་བ་རྣམས་ལ་པན་པའི་ཕྱིར། པར་ཕྱིན་སྐབས་ལྷ་པའི་ནང་ཆན་
སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་བསལ་བྱ་ལོག་རྟོག་གི་སྒོར་ལ་དབྱུང་བཟོད་ཀྱི་ཚོམ་ཡིག་
ཅིག་འབྲི་དགོས་པའི་བཀའ་པལ་པ་ལ། དགའ་སྤྱིའི་ངང་བཀའ་དང་དུ་སྦྱངས་ནས་
ཀྱག་ཀྱོག་གི་ཡིག་འབྲུ་འགའ་བྲིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གནས་འདི་ལ་དགོངས་ཏེ་
གཟིགས་ཞིབ་པ་ཆོད་ཐུགས་དགོངས་དྲངས་པའི་བཟོད་གསོལ་ལག་གི་སོར་བཅུའི་
འདབ་མ་སྙིང་གར་ཟུམ་ནས་ཞུའོ།

བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༡༩༩༠ བོད་ཆེ་བརྒྱད་པ་ལྷ་མའི་ཆེས་བཙུ་དང་། སྤྱི་ལོ་
༡༩༩༣ ལོ་ཆེ་ ༤ ཆེས་ ༡༩ ཉིན་རྫོགས་པར་སྦྱར་བ་དགའོ།

སྐབས་དྲུག་པའི་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བའི་སྐྱོད།

དབུ་ཉིད་གོང་མ་ཏེ་ཐུབ་བསྟན་ཕུན་ཚོགས།

གང་གིས་རྟོན་འབྱུང་རྒྱལ་མོ་སྦོང་ཉིད་དོན། །

སྦོང་ཉིད་ཉིད་ཀྱང་རྟོན་འབྱུང་རང་གཤེས་སུ། །

གདམས་མཛད་ཆུ་མེད་སྤྱི་བའི་སྟོན་པ་མཆོག།

ཐུབ་དབང་སེང་གའི་ཞབས་ལ་མགོས་ཕྱག་འཆོལ། །

ཞེས་མཆོད་བརྗོད་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་སྐབས་དྲུག་པའི་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བའི་
སྐྱོར་ཅུང་ཟད་བཤད་པར་འབྲུག་པའོ། །མཐར་སྦྱོར་གྱི་མཆོན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་ས་
མཆོམས་ནི་སྤྱི་དོན་རོལ་མཆོ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་དོ། །

སྐབས་འདིར་མདོ་རྩ་འགྲེལ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྟན་ན། མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་མཆོན་
བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་གསུམ་པོ། ལམ་གྱི་མཐར་གྱིས་པ། ལམ་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པའི་
མཐར་གྱིས་པ། ལམ་དག་བྱེད་ཀྱི་མཐར་གྱིས་པ་དང་གསུམ་དུ་བསྟན་ཚུལ་ནི།

༡ པར་ཕྱིན་དྲུག་གི་མཐར་སྦྱོར་དྲུག་ནི། ལམ་གྱི་མཐར་གྱིས་པའི་ནང་དུ་འདུ་སྟེ།
སྦྱོར་བ་ཕུན་ཚོགས་འདི་དྲུག་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཉམས་སུ་ལེན་བྱའི་ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་
དང་། བྱ་དཀར་པའི་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་སྦྱོད་པ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་མཐའ་དག་འདི་དྲུག་ཏུ་འདུ་
བའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་སོ། །

༢ བསམ་པ་ཕུན་ཚོགས་རྗེས་བྲན་དྲུག་གི་མཐར་སྦྱོར་དྲུག་ནི། ལམ་ཁྱད་པར་

དུ་བྱེད་པའི་མཐར་སྒྲོར་ཡིན་ཏེ། རྟེན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་ནམ་ཡང་མི་འབྲལ་བ་
མཆོན་ཕྱིར་དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་དང་བཀའ་བློན་རྗེས་སུ་བྲན་བ་དང་། ཁས་སྒྲུངས་པའི་
དམ་སྒྲོམ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་ས་ཤིང་མི་མ་བུའི་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལས་སྒྲོག་པ་
མཆོན་ཕྱིར་ཚུལ་ཁྲིམས་རྗེས་སུ་བྲན་བ་དང་། དུས་གསུམ་དུ་བསགས་པའི་དགེ་རྩ་
ཀུན་ཉམས་ཐག་པའི་སེམས་ཅན་ཡོངས་ལ་བསྐྱེད་ཅིང་མཐའ་ཡས་པའི་དགེ་བ་ལ་འཇུག་
བ་མཆོན་ཕྱིར་གཏོང་བ་རྗེས་སུ་བྲན་བ་དང་། རྣམ་པར་དག་པའི་ལྷ་སངས་རྒྱས་དང་
ས་མཐོན་པོར་སེབས་པའི་བྱང་སེམས་རང་གི་སྒྲུ་མ་དམ་པ་རྣམས་ཐུགས་ཁྲིལ་བར་
འབྱུང་བས་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་བྱེད་མི་རུང་སྟེ་དེ་དག་དཔང་པོའི་ཚུལ་དུ་བྲན་ཞིང་
སྒྲོབ་ན་ལམ་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པའམ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་གོང་འཕེལ་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ན་
དེར་འདུལ། །

༣ དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཐར་སྒྲོར་ནི། ལམ་རྣམ་པར་དག་བྱེད་ཀྱི་མཐར་
སྒྲོར་ཡིན་ཏེ། སྒྲོར་བ་ཐུན་ཚུགས་ཕྱིན་དུག་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་སྤྱིན་པ་སོགས་དུག་གི་
འཁོར་གསུམ་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲོན་ས་ཉམས་སུ་ལེན་
ན་ཐར་ལམ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པའི་མ་རིག་པའི་བྱི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བར་བྱེད་
པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་སོ། །

ཡང་སྤྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་ཀྱི་མཐར་སྒྲོར་དང་། གཏོང་བ་རྗེས་བྲན་ཀྱི་མཐར་སྒྲོར་
གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར། ཚུལ་ཁྲིམས་པར་ཕྱིན་ཀྱི་མཐར་སྒྲོར་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྗེས་བྲན་
ཀྱི་མཐར་སྒྲོར་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། སྤྲ་མ་གཉིས་ཀ་སྤྱིན་པའི་ངོ་བོ་དང་བྱི་མ་
གཉིས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པར་མཚུངས་ཀྱང་། སྤྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་གཉིས་

སྒྱུར་བ་ལུན་ཚོགས་ཕྱིན་བྲལ་གི་ནང་དུ་བཤད་ནས་སྤར་ཡང་དེ་གཉིས་བསམ་པ་
ལུན་ཚོགས་རྗེས་བྲན་བྲལ་གི་ནང་དུ་ལོགས་སུ་བཤད་པ་ལ་སྒྲོས་སྒྱུན་མེད་དེ། ཕྱིན་
བྲལ་གི་ནང་དུ་བཤད་པ་རང་རྒྱུད་སྒྲིན་བྱེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང་། ལོགས་སུ་བཤད་
པ་གཞན་རྒྱུད་སྒྲིན་བྱེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །ཞེས་མཁས་གྲུབ་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་
ཀྱི་སྤྱི་དོན་རྣམས་བཤད་དུ་གསུངས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་སྤྱི་གཉིས་བཤད་ཀྱང་མི་སྒྲོས་པ་ནི་སྤྱི་ཉིད་བཅུ་བྲལ་བཤད་པའི་
སྐབས་སུ། དབྱ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། རང་བཞིན་དེ་ཉིད་དེ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་
ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྤྱི་དབང་གི་ནང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་བཞིན་སྤྱི་དབང་ཉིད་དོ། །འོན་ཏོན་
འདི་སྤྱི་དབང་ཉིད་སྤྱི་དབང་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། བདེན་མོད་
འོན་ཀྱང་སྐབས་སྤྱི་མར་ནི་ཕྱི་ནང་གི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་ཉིད་དེ། དེ་ཁོན་ཉིད་འཇལ་
བའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་གྲུབ་པས་བདེན་པར་གྲུབ་བམ་སྟམ་པ་བསམ་པའི་ཕྱིར་ཡིན་
ལ། འདིར་ནི་སྤྱི་དབང་མ་གྲུབ་པར་གཤེས་སུ་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ན། བདེན་
པར་གྲུབ་བམ་སྟམ་པ་བསམ་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པས་མི་སྒྲོས་སོ། །ཞེས་དང་།

ཡང་གཞུང་དེ་ཉིད་ལས། རང་བཞིན་སྤྱི་དབང་ལ་སོགས་པ་སྤར་བཤད་ཀྱང་
འདིར་བཤད་པ་མི་སྒྲོས་པ་ནི། འདིར་དབྱེ་སྒོ་འབྲིང་པའི་དབང་དུ་མཛད་པའོ། །ཞེས་
སོགས་གསུངས་པས་ཀྱང་སྤྱི་གཉིས་བཤད་ནའང་སྒྲོས་སྒྱུན་མེད་པར་ཤེས་ཅུས་
སོ། །

འོན་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རིམ་གྱིས་སྒྲོམ་ཚུལ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཁ་
ཅིག །མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་གོ་རིམ་ངེས་ཅན་དུ་སྒྲོམ་པ་དེ་སྒྲོམ་ཚུལ་

ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་དག་གོ་རིམ་འཆོལ་བར་སྒོམ་པའི་བྱང་སེམས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྟན་པ་མཁྱེན་པ་སོ་སོར་དོན་དུ་ཆེད་གཉེར་
གྱིས་དེ་དག་གོ་རིམ་དགྲུགས་ནས་སྒོམ་པའི་བྱང་སེམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དཔེར་ན།
བྱང་སེམས་ས་གཉིས་པ་བས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་རྩལ་བྱང་པའི་ཆེད་དུ་
ཐོད་ཀྱིས་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྒོམས་པར་འཇུག་གི་ཡོད་པ་ཡིག་ཆ་འགོག་སྒོམས་
མཐའ་དཔྱོད་དུ་བསྐྱབས་པ་ལྟར་རོ། །དེའི་ཤེས་བྱེད་ལ། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་འཁོར་ལོའི་
མདོ་དང་། གཏན་ལ་དབབ་པའི་བསྐྱབ་གཉིས་ཀ་ལྟར་ཤེས་བྱེད་དུ་བྲངས་འདུག་པའི་
ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་ཁ་ཅིག །མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་རིམ་གྱིས་འཛིན་
སྤངས་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྒོམ་པ་དེ། དེ་སྒོམ་ཚུལ་ཡིན་ཟེར་ན། འོན་ཏྲོང་ཉིད་མ་
རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ལམ་ཤེས་གྱི་རྣམ་པ་སོ་སྟེན་ག་
འཛིན་སྤངས་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྒོམ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ལམ་ཤེས་གྱི་རྣམ་པའི་
ནང་ཆོན་སྟེན་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ལྟ་འཛིན་སྤངས་སུ་བྱས་ནས་སྒོམ་པར་ཐལ། འདོད་
ན། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་བདེན་མེད་འཛིན་སྤངས་སུ་བྱས་ནས་སྒོམ་པར་ཐལ་
ལོ། །འདོད་ན། ཉྩང་ཉིད་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདི་ལ་ལན་འདེབས་པ་ཁ་ཅིག་གིས།
དེ་འབྲེལ་བྱང་སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་མཐར་སྐྱོར་དེས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་མཐའ་དག་
འཛིན་སྤངས་ཡུལ་དུ་བསྒོམས་ཀྱང་དེ་དག་རྟོགས་མི་དགོས་པས་སྤར་འཕངས་པའི་
སྒྲིན་དེ་མི་འཇུག་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་འབྲེལ་བྱང་སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་མཐར་སྐྱོར་དེ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འཛིན་སྤངས་ཡུལ་ཡིན་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉེ།

ཁྱོད་རྟོགས་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཐར་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིའི་ཁྲབ་པ་ནི་
སྦྱོར་ལམ་སྤྱི་དོན་གྱི་དགོངས་པ་ལོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། བྱང་སེམས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན་མཐར་སྦྱོར་ཡིན་མི་དགོས་
པས་དེ་འདྲའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རིམ་གྱིས་སྒྲོམ་པའི་
མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་མེད་པར་འདོད་ན་ཁས་ལེན་བསྐྱངས་བདེའོ་ཞེས་གསུངས་
སོ། །འདི་བདེན་པར་སྤང་སྟེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་
ཡིན་དགོས་པ་རང་ལུགས་ཡིག་ཆ་གང་ནའང་གསུངས་མི་འདུག་སྟུང་སྟེ་དབྱེད་པར་
ཁྱེད། །

རང་ལུགས་ནི། མཐར་སྦྱོར་རང་ལྟོག་པས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རིམ་ཅན་དུ་
བསྒྲོམས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དུ་སྒྲོམ་པའི་སྒོ་མིན་ཏེ། དེ་ལ་དེ་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་པས་གང་
རུང་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདི་དང་ཤེས་བྱ་ཉག་པ་ཁས་ལེན་གཉིས་གཏན་
ནས་མི་མཚུངས་སོ། །དེས་ན་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རིམ་ཅན་དུ་སྒྲོམ་པའི་སྒོ་
གཅིག་ཡིན་པ་མེད་དེ། ཅི་སྟེ་དེ་ཡོད་ན་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉེར་བདུན་སྒྲོམ་པའི་སྒོ་
ཡིན་པས་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་ལམ་ཤེས་ཀྱི་
རྣམ་པ་སོ་བྱུག་སྒྲོམ་པའི་སྒོ་ཡིན་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར།
ཐེག་ཆེན་དང་ཐེག་དམན་གཉིས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་གཞི་མཐུན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །

འོན་ཀྱང་སྦྱིར་སྒོ་རང་གི་ནང་ཆོན་ལ་མི་ཉག་སོགས་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་རེ་རེ་
ནས་སྒྲོམ་པའི་སྒོ་ཆ་ཤས་དུ་མ་དང་ལྡན་པའི་ཆ་ཅན་སྦྱིར་སྒོ་ཞིག་གིས་རྣམ་པ་མཐའ་
དག་རིམ་ཅན་དུ་བསྒྲོམས་པ་ཡིན་ནོ་སྟུང་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་པ་ཤད་སྟེང་བྱུང་

ལས། མཁེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་རྟ་རྒྱལ་བ་ལྟར་གོ་རིམ་ངེས་ཅན་དགྲུས་
ཐོག་གཅིག་ལ་སྒྲོམ་པ་མཐར་གྱིས་པའི་སྒྲོམ་ཚུལ་དུ་ངེས་པར་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ མཁེན་གསུམ་རྣམ་པ་རིམ་
ཅན་དུ་སྒྲོམ་པའམ་གོ་རིམ་མཐར་ཆགས་སུ་སྒྲོམ་པ་ལ་དེ་དག་ཆད་མས་རྟོགས་
དགོས་ཀྱང་། མཁེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྐྱུས་ནས་བསྒྲོམ་ན་དེ་དག་རེ་རེ་ནས་ཆད་
མས་རྟོགས་མི་དགོས་སོ། །དེས་ན་མཁེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྐྱུས་ནས་སྒྲོམ་པའི་
དོན་ནི། རྣམ་པ་མཐའ་དག་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཞི་ལྷག་གི་སྦྱོར་བས་དམིགས་འོག་ཏུ་
བསྐྱུས་ནས་སྒྲོམ་ཚུལ་དེ་ཡིན། དཔེར་ན། མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་གཞི་གཅིག་ལྟུང་དུ་གཙོ་བོ་
བྱས་ནས་གཞན་རྣམས་ཉམས་འོག་ཏུ་ཚུད་པ་བྱས་པ་ཡིན་གསུངས།

དེ་ལ་རིགས་པ་འཕེན་པ་ཁ་ཅིག་གིས། འོ་ན་དེ་འབྲེལ་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་སྒོ་
དེས་མི་རྟག་པ་ལས་གཞན་པའི་སྐྱུག་བསྐྱུལ་བ་དང་སྦྱོར་ཉིད་རྣམས་རྟོགས་སམ་མ་
རྟོགས། དང་བོ་ལྟར་ན་སྤར་རྟོགས་མི་དགོས་པ་ཁས་སྦྱངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཕྱི་མ་
ལྟར་ན་འང་དེ་དག་གི་རྣམ་པ་འཆར་རམ་མི་འཆར། དང་བོ་ལྟར་ན་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་
འཆར་ན་དེ་དག་གི་རྣམ་པ་འཆར་དགོས་པ་ལུང་རིགས་ཅི་ཞིག་གིས་བསྐྱུབ་བྱས།
གཉིས་པ་ལྟར་ན་སྒོ་དེས་ངེས་པར་ཡང་མ་རྟེན། རྣམ་པ་ཡང་མ་ཤར་བས་ལྟུང་དུ་མ་
བྱས་ན་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་གཞི་གཅིག་གཙོ་བོར་བཟུང་ནས་གཞན་རྣམས་དམིགས་འོག་
ཏུ་བསྐྱུ་ཚུལ་འདི་ལ་ཡང་དག་པའི་སྐྱུབ་བྱེད་མེད་པར་མ་ཟད། མཁེན་གསུམ་བསྐྱུས་
སྒྲོམ་གྱི་དོན་འདི་ནི་རྒྱ་བོད་ཆད་ལྡན་གྱི་གཞུང་གང་ལས་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་
ཞེས་རིགས་པས་དབྱེད་པ་མཛད་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དོ། །

གཞན་ཡང་རྣམ་རྒྱུག་སྒྲོལ་བའི་མཐའ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་རྒྱུག་པར་བསྐྱོམ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྣམ་པ་ཤད་སྟོང་རྒྱུན་ལས། རྣམ་ཀྱུན་ཏུ་མཐའ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་རྒྱུག་པར་བསྐྱོམ་བ་རྣམས་བསྐྱུས་པའི་དོན་ཏུ་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཞིང་། དེ་ཉིད་རྒྱུག་པར་བསྐྱོམ་བ་བསྐྱུས་ནས་སྐྱོམ་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེས་ན་རང་གི་བསམ་ཚུལ་ནི། སེམས་ཅམ་པར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་རྒྱུག་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱོམས་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་རྒྱུག་མི་དགོས་སྐྱུས་སྟེ། རྒྱུག་ཉིད་བསྐྱོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ན་འདྲ་དེ་རྒྱུག་མི་དགོས་པ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ལྟར་དང་སྤྱིར་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐའ་བ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་དང་ཐབས་ཀྱི་ཆ་གཉིས་ལས། ཤེས་རབ་བྱེད་པར་ཅན་དེ་དག་གི་འཛིན་སྣངས་ལུལ་ལ་གསལ་སྣང་ཐོན་ཆེད་གཙོ་བོ་སྐྱོམ་དགོས་པའི་གནད་ཀྱིས་དེ་དག་གི་དམིགས་རྣམ་ཆ་འདྲ་བའི་སྒོ་ཞིག་སྐྱོམ་པ་ན་དེ་དག་སྐྱོམ་པར་འཛོག་ཐུབ། བྱམས་པ་དང་སྟོང་ཇེ་སོགས་ཐབས་ཀྱི་ཆ་དག་གི་འཛིན་སྣངས་ལུལ་ལ་གསལ་སྣང་གཙོ་བོར་མི་འདོན་པ་སྒོའི་འགྱུར་པ་ལྷགས་པ་བསྐྱེད་ཆེད་ཏུ་སྐྱོམ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་དང་དམིགས་རྣམ་མཚུངས་པའི་སྒོ་སྐྱོམ་པ་ཅམ་གྱིས་དེ་སྐྱོམ་པ་མི་འཛོག་ལ་དེ་དག་སྐྱོམ་ན་ངེས་པར་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ནས་སྐྱོམ་དགོས་ཉེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་འཛིན་སྣངས་ལུལ་ལ་གསལ་སྣང་ཐོབ་པར་དགོས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་ལོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཐར་ཕྱིན་ལམ་བསྐྱིགས་ཐེག་མཆོག་སྟོ་འབྱེད་ལས། མཛོན་པར་རྒྱུག་པའི་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་ཞེན་ལུལ་ལ་གསལ་སྣང་གཙོ་བོར་འདོན་དགོས་པ་ཡང་ཡོད་ལ། དེ་མི་

དགོས་པར་སློང་འཛིན་སྐྱེས་ཀྱི་འགྲུར་བ་ཤུགས་བྲག་བསྐྱེད་དགོས་པ་ཡང་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། ཡང་གཞུང་དེ་ཉིད་ལས། དག་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ཡོན་
ཏན་སེམས་པ་དང་། དལ་འབྱོར་རྟེན་དཀའ་དོན་ཆེན་དང་། འཆི་བ་མི་རྟག་པ་དང་།
ལས་འབྲས་སེམས་པ་དང་། འཁོར་བ་སྤྱི་བྱེ་བྲག་གི་ཉེས་དམིགས་སེམས་པ་དང་།
བྱམས་སྙིང་རྩེ་བསྐྱོམ་བ་སོགས་པལ་ཆར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱེད་
ནས་སློང་འགྲུར་བ་ཤུགས་བྲག་པར་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། རང་ཉིད་སྤྱར་དུ་འཆི་
བ་དང་། སེམས་ཅན་དུ་ཐོབ་དང་བྲལ་བ་སོགས་ལ་གསལ་སྤྲང་བསྐྱེད་པ་ལ་དགོས་པ་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱེད་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་དེ། བྱེད་ལྟར་སྟོང་ཉིད་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱོམས་ཀྱང་དེ་རྟོགས་མི་དགོས་ཟེར་ན། ཡིག་ཆ་སྤྱི་དོན་དང་
འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་རོལ་མཆོ་ལས། ཁ་ཅིག་། སྤྱིན་སོགས་
པར་ཕྱིན་རེ་རེའི་ནང་དུ་བྲག་བྲག་ཆོང་བར་བསྐྱེས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་ཟེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མ་སྟོང་
བའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀྱན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་མ་ངེས་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་། གཞན་ཡང་གོ་སྐྱབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པར་
འདོད་པའི་བསམ་པའི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཟེན་བ་སྟོས་པར་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་ཟེར་ཡང་། དེ་ནི་ཀྱན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་
གསུངས་པ་ཅུང་ལས་གོང་གི་ཁས་ལེན་ལ་མི་གཞོན་སྟུང་སོ། །

སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱར་བ།

བསྟན་དར་བཟང་གོ།

སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེས་ཀྱང་། །

ཟག་མེད་ཆོས་ཀྱན་བསྟུས་པའི་ཕྱིར། །

ཐུབ་པའི་སྐད་ཅིག་གཅིག་པ་ཡི། །

རྟོགས་པ་འདི་ནི་ཤེས་པར་བྱ། །

ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱར་བའི་མཆན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་
སོགས་བསྟན་ན། དེ་ལ་མདོ་འགོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་ས་སོ་སོར་བསྟན་པ་དང་།
བསྟན་བཅོས་ཀྱི་གསུངས་ཚུལ་དང་འབྲེལ་ཉེ་མཐའ་ཅུང་ཙམ་དབྱད་པ་དང་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། སྦྱིར་སྐབས་བདུན་པའི་སྐབས་ཀྱི་མདོ་འགོད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་
འདུག་པས་རྗེ་ཡབ་སྤྲས་དང་ཡིག་ཆ་སོ་སོའི་གསུངས་ཚུལ་ཡང་མི་འདྲ་ཞིང་།
གསེར་ཐང་དང་རྒྱུ་བཞད་གཉིས་ཀྱི་གསུངས་ཚུལ་བྱ་ལྷོག་སོགས་དང་མཐུན་པར་
བཀོད་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཡང་དབྱེ་དང་མཐུག་གི་མཆམས་ཅུང་མི་འདྲ་བ་འདུག་པ་
དང་། རྟོགས་སྤང་གིས་མདོ་དངོས་སུ་བཀོད་མེད་ལ། གླ་མ་རྗེ་བཙུན་པས་སྦྱི་བཞད་
ཀྱི་མདོ་དང་དབྱེ་བ་སོ་སོའི་མདོའི་མཆམས་བཅད་དེ་ཉི་ཁྲི་ལེ་ལྷུ་བརྒྱད་མ་དང་མཐུན་
པར་བཀོད་འདུག །ཡིག་ཆ་གཞན་རྣམས་ལས་མདོ་བཀོད་མེད་པ་དང་བཀོད་ཀྱང་སྦྱི་
བཞད་ཀྱི་མདོ་དང་མཆམས་བཅད་དེ་བཀོད་མེད་པ་སོགས་གཞུང་དེ་དག་ལས་ཤེས་

པར་བྱོལ།

གཉིས་པ་ནི། འགྲེལ་ཆེན་ལས། མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྣམ་པར་
བསྟོམ་པ་ནི་དེ་དག་ཉིད་ཤིན་ཏུ་གོམས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ཉིད་སྐད་ཅིག་མ་
གཅིག་གིས་རྟོགས་པར་བྱེད་པས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པར་
བྱང་ཆུབ་པའི་དོན་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འཁྲུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་རྗེས་སུ་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་
མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ལ་འཁྲུག་ཅིང་གཞན་པ་ཉིད་དུ་བྱ་བར་མི་རུས་
པས་འཁྲུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་འཁྲུག་
པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པར་རྗེས་སུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ན།

སྐད་ཅིག་པའི་དོན་དང་གོམས་པར་བྱ་བའི་གོམས་ཕྱི་དོན་སོགས་ལ་དབྱེད་
ཁུལ་བྱེད་པ་ལ། དང་པོ་ནི། སྤྱིར་སྐད་ཅིག་མ་ལ་མི་འབྲ་བ་མང་པོ་ཞིག་འདུག །དཔེར་
ན། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་ལ། བྱ་རྟོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ལ། ཡུད་ཅུ་ཞིག་ལ་སྐད་ཅིག་
དུ་འཛོག་པ་སོགས་དུ་མ་ཡོད། དེས་ན་སྐབས་འདིའི་སྐད་ཅིག་མ་ནི་བྱ་རྟོགས་ཀྱི་སྐད་
ཅིག་མ་ལ་བྱ་དགོས་པ་ནི། ལེགས་བཤད་གསེར་མེད་ལས། དེས་ན་སྐད་ཅིག་སྤྱིར་བྱ་
རྟོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ཡིན་པས་རྒྱུན་དང་ལྡན་ཡང་སྤྲ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཁྱད་པར་དུ་
འཕགས་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །རྣམ་བཤད་ལས། རྒྱུན་གྱི་ཐ་མ་ན་ཡང་
དུས་ཆ་མེད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་ནི་མི་སྤྲིད་པས། བྱ་རྟོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་པའི་སྤང་
མཐའོ། །ཞེས་གསུངས་པས། སོ་སྤྱིས་བྱ་བ་སྤང་ཤོས་གཅིག་གལ། ཡང་ན་སྤྱིས་བྱ་
དང་མ་གཅིག་གིས་སེ་གོལ་གཏོག་པའི་ཡུན་ལ་བྱ་སྟེ། སྤྱི་དཔོན་འཕགས་པས།

སྐད་ཅིག་སེ་གོལ་གཏོགས་པར་བཤད། །ཅེས་བ་དང་། བཞི་བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་བར།
སྐད་ཅིག་ཅེས་བ་ནི་དུས་འགྲིབ་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ལ་བྱ་ལ། སྤྱིས་བུ་སྟོབས་དང་ལྷན་
བས་སེ་གོལ་གཏོགས་བ་ཙམ་གྱིས་སྐད་ཅིག་དུག་ཅུ་ཙུ་འདས་ཏེ། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་
བུའི་སྐད་ཅིག་གིས་རྣམ་པར་ཤེས་བ་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

སེ་གོལ་གཅིག་གི་ཡུན་ལ་ཆ་དུག་ཅུ་རེ་ལྟ་ལས་མང་བ་གཞུང་པལ་ཆེ་བས་ཕྱེ་
མེད་ལ། དེས་ན་མཐུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཙུ་གསུམ་གྲངས་དང་གོ་རིམ་
མ་འཆོལ་བར་སྒྲོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེས་བྱ་རྒྱུ་གས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་
གཅིག་ལ་རྣམ་པ་དེ་རྣམས་ཇི་ལྟར་བསྒྲོམས་པ་ཡིན་ནམ་བཏག་པར་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་
རྣམ་པ་དེ་རྣམས་གྲངས་དང་གོ་རིམ་མ་འཆོལ་བར་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྟོ་གཅིག་
ཡོད་ན་ཡེ་ཤེས་དེ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་འགྱུར་
པའི་ཐལ་བ་ཡོད་མེད་དང་། ཡེ་ཤེས་ཐ་དད་ཡིན་ན་ཡེ་ཤེས་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུན་སྡེ་ཕྱིའི་
དམིགས་རྣམ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ནམ་དཔྱད།

གོམས་བུའི་དོན་ལ་རྣམ་པར་སྤྲོ་མ་སྤྲོ་གཉིས་ཡོད་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་
གསེར་སྒྲིང་ལས་ལུགས་གསུམ་འབྱུང་སྟེ། ཆོག་གསལ་ལས། རྒྱ་བརྒྱུད་ ༡་བ ༤༡༤
། རྣམ་པར་སྤྲོ་བ་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ས་དང་པོ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་རྣམ་པར་
སྤྲོ་བ་དང་། ས་བརྒྱད་པ་ལ་མཆོན་མ་མེད་པར་རྣམ་པར་སྤྲོ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ས་ལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་ཅིང་ལྟོན་གྱིས་འགྲུབ་པར་རྣམ་པར་སྤྲོ་བ་སྟེ། དེ་དག་
ཏུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་གནས་སྐབས་སྡེ་མ་ལས་མི་འདྲ་བར་སྤྲོ་བས་ན་རྣམ་པར་སྤྲོ་བ་
པའོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པར་སྤྲོ་བ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་དག་མཐོང་བའི་ལས་རྒྱུད་

ལ་མ་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་གི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་ཇི་སྟེད་སྤང་བ་
དེ་ཐམས་ཅད་ནི་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས། ས་དང་
པོ་ནས་སངས་རྒྱུ་སའི་བར་དུ་རྣམ་པར་སྦྱིན་མ་སྦྱིན་གྱི་ཁྱད་པར་གསུམ་གསུངས་
ལ། རྟོག་དཀར་ལས། ༼བསྟན་འགྲུལ། ༡་བ་ ༩༠༥ ༽ཐོག་མ་ནི་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་མ་ཡིན་པ་
སྟེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་གྱིས་མངོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པ་ཟག་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་
བ་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ་ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རྣམ་པར་
སྦྱིན་པའི་ཆོས་ཉིད་ནི་འཆང་རྒྱ་བ་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྟེ་བ་ལ་མངོན་པར་ཕྱོགས་པ་དེ་
དག་དང་ལྡན་པའི་ཟག་པ་མེད་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་དམིགས་པ་རབ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་
པའི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་པ་ཞེས་གསུངས་པས། ཕྱི་རོལ་རྒྱུན་གྱིས་མངོན་
པར་འདུས་མ་བྱས་པའི་ཟག་མེད་ལམ་བདེན་རྣམ་པར་མ་སྦྱིན་པ་དང་། འཆང་རྒྱ་
བའི་འབྲས་བུ་སྟེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་ལ་བཞག་གོ། ། བོད་ལྔ་
མ་རྣམས། ས་དང་པོ་ནས་བདུན་པའི་བར་འབད་ཚོལ་ལ་ལྟོས་པས་རྣམ་པར་མ་སྦྱིན་
པ་དང་། ས་བརྒྱད་པ་ཡན་དེ་ལ་མི་ལྟོས་པས་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་ཞེས་བཤད་དོ། །

དང་པོ་ཆོག་གསལ་ལྟར་ན། སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལྟ་བུ། རྣམ་པར་
མ་སྦྱིན་པ་ཡིན་ན་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་དེར་འདོད་དགོས་ཏེ། ཆོས་
ཉིད་ལ་དབྱེ་བ་དེ་འདྲ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་ལ་ཡང་རྣམ་པར་སྦྱིན་མ་སྦྱིན་གྱི་
ཁྱད་པར་འབྱེད་མི་རིགས་ཏེ། མདོ་བསྟན་བཙུག་ལས་རྣམ་པར་མ་སྦྱིན་པ་ལ་མཆོག་
དང་དཔེ་བྱད་ནས་སངས་རྒྱུ་སའི་ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་བར་དུ་གསུངས་པ་དང་མི་
མཐུན་པས་མི་འགྲིག་པ་ཞེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ། རྟོག་དཀར་ལྟར་ན། ཟག་མེད་ལམ་བདེན་ལ་འཁོར་རྒྱ་བ་ཉིད་ཀྱི་དོན་
མི་ཁོང་བའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་དགོས་སོ་ཞེས་གཞུང་རྒྱལ་ས་ལས་བཀག་འདུག་ཀྱང་།
སྒྱིར་སྒྲ་མ་གསེར་གླིང་བས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་བར་གྱི་ས་མཚམས་གསལ་པོ་
གསུངས་མི་འདུག་སྟུང་། རྟོག་དཀར་གྱི་གཞུང་གོང་ལོག་བསྒྲིགས་ན་རྒྱན་མཐའ་ལ་
རྒྱལ་བར་སྒྲིན་བ་དང་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཟག་མེད་ལམ་གྱི་བདེན་བ་རྒྱལ་ས་རྒྱལ་བར་སྒྲིན་
བ་མ་ཡིན་བ་ལ་བཞག་ཡོད་པར་སེམས་བས་ལེགས་པར་དབྱེད་དགོས།

གསུམ་པ། བོད་སྤྱི་འབས་བ་རྒྱལ་ས་ལྟར་ན། རྒྱལ་བར་སྒྲིན་བ་མ་ཡིན་བ་ལ་མདོ་
ལས་མཚན་དཔེ་སོགས་གསུངས་པས་ས་བདུན་བ་མན་ཆད་དུ་མི་འགྲིག་བ་ནི་སྤྱིར་
ལྟར་ཤེས་པར་བྱོས་ཤིག། །འོན་ཏྲེ་གས་སྤང་ལས། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་ས་བདུན་བ་མན་
ཆད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྒྱལ་ས་ནི་འབད་ཚེ་ལ་གྱིས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་
བྱིར། རྒྱལ་བར་སྒྲིན་བ་མིན་བ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་དག་མདོན་དུ་བྱེད་པའི་ལྷོག་བ་ནས་
རྒྱལ་བར་སྒྲིན་བ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྱུར་ཞེས་བྱ་ལ། དག་སའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
རྒྱལ་ས་ནི་འབད་མེད་དུ་ཐོབ་པའི་བྱིར་རྒྱལ་བར་སྒྲིན་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་
བཤད་ལས། སྐད་ཅིག་མ་བཞིའི་དང་པོ་ས་བདུན་བ་མན་ཆད་དུ་ཚེ་ལ་བས་བསྐྱབས་
པས་ན། རྒྱལ་བར་སྒྲིན་བ་མ་ཡིན་པའི་ཟག་མེད་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་མདོན་དུ་
བྱེད་བ་སྐད་ཅིག་མ་ཞེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ན་འདི་གཉིས་ཀྱིས་ས་བདུན་བ་
མན་ཆད་དུ་ཚེ་ལ་བས་བསྐྱབས་པས་ན་རྒྱལ་བར་མ་སྒྲིན་བ་དང་། དག་སའི་ཟག་མེད་
ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྒྱལ་ས་འབད་མེད་དུ་ཐོབ་བྱིར་རྒྱལ་བར་སྒྲིན་བ་ལ་བཞག་པས་ན་གསེར་
མེད་དང་མི་མཐུན་སྟུང་།

འོན་ཀྱང་སྐད་ཅིག་སྐྱོར་ལ་སློབ་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བཞག་པ་ནི། དེའི་
འོག་དེ་མ་ཐག་ཏུ། ཉོག་ས་སྤང་ལས། རྣམ་པར་སྤྲོན་པ་མེན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་
རིག་ས་གཅིག་མཛོན་དུ་བྱས་པའི་དུས་སུ་ཀུན་མཛོན་དུ་བྱེད་ཀྱས་པའི་སློབ་ལམ་གྱི་
ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། སྐད་ཅིག་སྐྱོར་དང་
མོར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྣམ་སྤྲོན་མ་ཡིན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་རིག་ས་རྣམས་མཛོན་དུ་བྱེད་
པའི་སྐྱོར་བ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པས་ལེགས་པར་ཤེས་སོ། །

དེས་ན་སྐད་ཅིག་མའི་སྐྱོར་བ་འདི་དག་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྟོག་པ་ཐ་དད་པ་ཙམ་
ཡིན་པས། དུལ་ཅན་ལ་རྣམ་པར་སྤྲོན་མ་སྤྲོན་མི་རུང་བས་ཡུལ་ལ་བྱ་སྟེ། སྤྲོན་པ་ལ་
སོགས་པ་ནས་མ་འདྲེས་པ་དང་མཚན་དཔེའི་བར་གྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སྐད་
ཅིག་སྐྱོར་གཉིས་ཀའི་འང་ཡུལ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ས་བརྒྱད་པ་ནས་འབད་ཅོལ་མེད་
པར་སློབ་པའི་རྣམ་པ་མཐར་ཐུག་རང་རྒྱུད་ལ་མ་སྐྱེས་པས་ན། དེའི་གནས་སྐབས་
ལ་ལྟོས་ཏེ་རྣམ་པར་སྤྲོན་པ་དང་། རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོ་རྣམ་པ་མཐར་ཐུག་
རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ཐེན་པས་དེའི་གནས་སྐབས་ལ་ལྟོས་ཏེ་རྣམ་པར་སྤྲོན་པ་ཡིན་ཏེ།
གསེར་སྤོང་ལས། དེས་ན་སྐད་ཅིག་མ་འདི་དག་ལྟོག་པ་ཐ་དད་པ་ཙམ་ཡིན་པས།
དུལ་ཅན་ལ་རྣམ་སྤྲོན་ཡིན་མིན་མི་རུང་བས་ཡུལ་ལ་བྱ་ཞིང་། དེ་ཡང་གཅིག་གི་ཡུལ་
གཉིས་ཀའི་འང་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མདོ་བསྟན་བཅོས་ནས་བསྟན་ཆོད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་
རྣམ་སྤྲོན་དང་དེ་མེན་གཉིས་སུ་དབྱེ་སྟེ། དང་པོའི་ཡུལ་ནི་རང་གི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་པ་
མཐར་ཐུག་པ་མ་སྤྲོན་པ་དང་། ཕྱི་མ་ནི་རང་གི་རྒྱུད་ལ་དེ་ལྟར་སྐྱེས་པའི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གཞག་གོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

མདོ་སྡེ་སྒྲོང་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲོར་བ་ལ་
བཞིའི་དབྱེ་བ་འབྱེད་མི་འབྱེད་དབྱེད་དགོས་ཏེ། གཟུང་འཛིན་རྩམ་ཐ་དད་ཀྱིས་སྒྲོང་
བ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མེད་པའི་བྱིར། འོན་སྒྲི་དོན་ལས་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲོར་བ་བཞི་
ཀའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དུ་རིགས་གནས་སྒྲོས་པ་ལ་བསམ་ཚུལ་ཅུང་ཙམ་བརྗོད་ན།
དོན་བདུན་ཅུའི་མཚན་ཉིད་ནི། ཅ་བའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ།
རིགས་གནས་ཀྱི་བསྟུ་བྱ་ལ། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་
སེམས་བསྐྱེད་སོགས་བསྟུ་བར་འདོད་མཁན་གཅིག་དང་། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་མི་བསྟུ་ཡང་བདེན་འཛིན་གྱི་རྒྱར་བྱར་
པའི་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་བསྟུ་ཟེར་བ་གཉིས་ཡོད་པས།

དང་པོ་ནི། སྐད་ཅིག་སྒྲོར་ལ་དེ་བཞི་པོ་གང་རུང་དུ་གངས་ངེས་པར་འདོད་པའི་
ལུགས་ཡིན་པས། རྒྱན་མཐའི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་དངོས་གཉེན་
མ་ཡིན་ཀྱང་དེ་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་པ་བསྟུ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་ཟེར། དེ་ལྟར་ཡིན་
ན་སྐབས་བདུན་པའི་མཐའ་དབྱོད་ལས། ཁ་ཅིག །སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲོར་བ་ལ་རྣམ་པར་
སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲོར་བ་སོགས་བཞིར་གངས་ངེས་ཟེར་ན། དེ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། འུ་རྫོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མའི་ཐུང་མཐའ་གཅིག་ལ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་
རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་རིམ་ཅན་དུ་དངོས་ལུལ་དུ་བྱེད་པའི་སེམས་དཔའི་
རྣལ་འབྱོར་དེ་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲོར་བ་གང་ཞིག །དེ་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲོར་བ་བཞི་པོ་གང་
ཡང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གཞན་ཡང་། སྐད་ཅིག་མའི་
སྒྲོར་བ་ལ་བཞིར་གངས་མ་ངེས་པར་ཐལ། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་

ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྐྱད་ཅིག་མའི་སྒྲོར་བ་གང་ཞིག། སྐྱད་ཅིག་མའི་སྒྲོར་བ་
བཞི་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པར་
ཐལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། སྐབས་བདུན་པའི་སྤྱི་དོན་ལས། ཁ་ཅིག རྒྱན་
མཐའི་སྒྲོར་བའི་ལམ་དེ་སྐྱད་ཅིག་སྒྲོར་མིན་ཟེར་ན། དེ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། མཁུན་
གསུམ་གྱི་ནམ་པ་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་སྟོམ་པར་བྱེད་པའི་སྐྱད་ཅིག་སྒྲོར་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྤྱིང་པོའི་རྒྱན་ལས། དེ་ཡང་རྒྱན་མཐའི་སྒྲོར་བའི་ཆེ་ཡིན་གྱི་
རྒྱན་གྱི་ཐ་མའི་ཆེ་ཆོས་ཉིད་ལ་གཉིས་སྤང་བྱུང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་
ཇི་ལྟར་འགྲེལ་དགོས་མིན་དབྱུང་དགོས་སྟུམ།

གཉིས་པ་ནི། དེས་ན་སྐྱད་ཅིག་སྒྲོར་ལ་དེ་བཞི་གང་རུང་དུ་གངས་མ་ངེས་ལ།
རིགས་གནས་ཀྱི་བསྐྱུ་བྱ་ནི་འདོད་ཚུལ་ཕྱི་མས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ནམ་སྟུམ་སྟེ།
དཔེར་ན། ས་ལམ་རྩུང་དུ་ལས། ཁ་ཅིག ཆོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་
པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག། །བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་དངོས་གཉེན་
བྱེད་པ་དེ། ས་དང་པོའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ས་དང་པོའི་སྟོམ་
ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཉགས་
འོག་ཏུ་བསྐྱབས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སྐྱབ་བཞིའི་གྲངས་ངེས།

བྱ་བལ་བརྒྱ་དོན།

ངོ་མཚར་མཛད་པས་བསྟན་པའི་སྟོང་པོ་མཚོག།

གསལ་མཛད་སྐྱབ་པའི་སྟོན་མེར་གྲུས་བཏུང་ནས།།

ལྷ་མའི་གསུང་རྒྱན་ཟེན་ཅམ་ཡི་གེར་འགོད།།

ཅེས་མཚོད་པར་བརྗོད་པའི་ཆོག་གི་མདུན་བསུས་ཏེ་སྐབས་དོན་གང་གྲེང་
བར་བྱ་བ་ནི། ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱབ་བཞུགས་པ་ལ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དེའི་བྱུང་པར་
བཞུགས་དང་། དེ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱབ་སྐྱབ་གསུམ་
ལས་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པ་དང་། ཐ་དད་དུ་མི་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། ཐ་དད་དུ་འདོད་
པ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ་དང་། ཞར་བྱང་མཐའ་རྩེ་ཟད་དཔྱད་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་
ནི། མདོ་ལས། བྱང་རྒྱལ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུམ་ཅུ་ཅ་བདུན་དང་ཞེས་པ་ནས། ལམ་
ཤེས་པ་ཉིད་དང་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་དེ་རབ་འཁྱོར་འདི་དག་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱའོ་ཞེས་སོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་དོན་འཆད་པ་ལ། ཅ་བ་ལས།
བྱང་རྒྱལ་ཕྱོགས་མ་ཐུན་ཆད་མེད་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས།

དེས་ན་རི་ལྟ་བུ་དང་རི་སྟེང་པ་ལ་སྟོས་ནས་གཟེགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་
དེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱའི་ངོ་བོ་དང་། དཔྱེན། སྟེ་ཆོན་ཀྱི་སྟོན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་
ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྟེ་ཆོན་ཉིད་གཅིག་དང་། རྒྱས་པར་ཕྱེན། ཅ་བས་དངོས་སུ་

བསྟན་པ་བརྒྱ་དང་ཞེ་བཞི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁའ་ཕྱོད་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་པའི་སྐྱེས་
བསྐྱེས་པ་གཉིས་ཏེ། བརྒྱ་དང་ཞེ་བྱུག་ཡོད་ལ། དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ལ་སོགས་པ་གཞུང་
གཞན་དུ་གསལ་བས་འདིར་མ་བྲིས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། སྤར་གྱི་ཆོགས་བཅད་སྤྱི་གཉིས་ཀ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་སྟོན་པའི་
བསྟན་བཤད་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་བརྗོད་པ་དང་། སྐྱེ་མི་འབྲེལ་གཉིས་སོ་སོར་བསྟན་
ཡང་ཆོག་དོན་ལ་མ་ཞུགས་པའི་ཉེས་པ་མེད་པའི་བཞེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉི་ལྔ་
ལས། ད་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་
སྟེ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དང་། འོངས་སྤྱོད་རྒྱུ་གསུམ་པའི་སྐྱེ་དང་། སྐྱེ་པའི་སྐྱེ་ལོ། །ཞེས་དང་།
དེ་ཡང་། ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ནི། ཐག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གང་དག་ཅེས་སོགས་ཀྱིས་
ཐག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྟེ་ཆོས་ཉིད་གཅིག་པོ་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ལྟའི་ཕྱན་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་དངོས་
སུ་བསྟན་ནས། དེའི་ཡོན་ཏན་དུ་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་འཆད་པ་ལ། ཉི་ལྔ་ལས། གང་
དག་གིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེར་
འབྱུང་པ་ཐག་པ་མེད་པའི་ཆོས་དེ་རྣམས་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པ་མཐུན་
ཆད་མེད་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། འོ་ན་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བརྗོད་པ་
ཡིན། །ཞེས་མི་འབྱུང་བར། ཆོས་ཉིད་སྐྱེ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་རིགས་པར་
ཐལ་ལོ། །ཞེ་ན། སྐྱེན་མེད་དེ། ཐུབ་སྤྱོད་ཀྱི་དབང་གིས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེའི་སྐྱད་དོན་རྣམས་
ཀྱང་ཉ་ཡ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ངོ་བོའི་རྒྱུ་ཉ་བྱིས་ཏེ་མི་མངོན་པར་བྱས་ནས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་
སྐྱེ་ལ་ཆོས་སྐྱེ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཉི་བྲི་ལྔ་པ་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བརྗོད་པ་
ཡིན། །ཞེས་སྐྱོས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུན་བྱིས་པས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་

ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་བཀའ་པར་འགྱུར་བ་དང་།
སྟོད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་སུ་འགྱུར་པའི་ཉེས་བ་ཡོད་དོ། །ཞེས་
གསུངས། དག་ལྟན་ལས། གཞན་དག་ནི་ཆོས་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་སྟེ་སངས་
རྒྱུ་ལྷན་ཀྱི་སྐྱེ་བཞི་བ་ཡིན་པ་ལ་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དང་ཚུ་ལ་གཞན་ལས་སྐྱེ་བཞིར་
གསུངས་བ་དེ་ནི་ལེགས་པར་སྤྲོད། །དེ་ནི་བདེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བ་ནས་མཆོན་
ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པར་སྐྱེ་བཞིར་མ་བསྟན་ལ་སྤྲུགས་ལས་བཞི་གསུངས་ཀྱང་དེ་དང་ཚུ་ལ་
མི་འགྲིག་པ་དང་། ཆོས་དེ་དག་ལ་ཐ་དད་པར་བྱེ་བ་ཡང་སྟོབ་ལས་རྒྱ་དུས་སུ་མཆོན་
ཉིད་མི་འབྲ་བར་ཡོད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་དུས་ཀྱི་དེ་ལ་
བཏགས་པ་ཅམ་གྱི་དབྱེ་བ་བྱས་ཀྱི་དོན་ལ་དབྱེ་བ་མེད་ཅེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས།
ཐུབ་དགོངས་སུ། མདོ་རྒྱན་དང་འཕགས་པ་སྐྱེ་དང་འཕགས་པོ་ལ་གྱིས་སྐྱེ་གསུམ་དུ་
མཛད་པ་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱས་པའི་མཐར་དེའི་ཕྱིར་འདྲི་གཞུང་ལས་འདས་པའི་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུའི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་
ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་སྟེ་བཞིའོ་ཞེས་གང་དུ་ཡང་རྣམ་པར་བཞག་པ་མེད་ཀྱི། རྣམ་པར་བཞག་པ་
དེ་ནི་སེང་གེ་བཟང་པོའི་རང་དབང་ལས་ཏེ་སྤང་བར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། གྲགས་ཆ་
ལས། དེའི་ཕྱིར་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་ཡོངས་སྟོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་དང་སྐྱེ་ལ་པའི་སྐྱེ་
དང་བཅས་པས་རྣམ་པ་བཞིར་ཡོངས་སུ་གཟུང་བའོ། །དཔེར་ན་བྱ་བྱག་ཏུ་དམ་
བཅས་པ་ལས་གྲངས་མ་ཆང་བས་ཆ་བོ་བསྟན་ཏེ་གྲངས་ཁ་བསྐྱང་བ་ལྟར་མདོར་
བསྟན་ཆོག་དང་བཅས་པས་སྐྱེ་བཞིར་ཁ་བསྐྱང་བ་དེ་ནི་རང་དགར་བྱེད་པ་སྟེ་སྟོང་
རྗེའི་གནས་ཡིན་འོ། །ཐེག་པ་གཞན་དུ་སྐྱེ་བཞི་དང་སྐྱེ་ལྟ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་ཐེག་པ་

གཞན་གྱི་ཚུལ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པ་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་པ་ལ་
སོགས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། རོ་བོ་ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་བཅས་དང་། ་དེ་བཞིན་གཞན་པ་སྤྱལ་བ་
ནི། ་ཆོས་སྐྱ་མཛད་དང་བཅས་པ། ་རྣམ་པ་བཞིར་ནི་ཡང་དག་བཟོད། ་ཅེས་སྐྱ་བཞི་
བསྟན་པའི་མདོར་བསྟན་གྱི་གཞུང་དེས་བསྟན་ཚུལ་ནི། རོ་བོ་ཉིད་ཅེས་པས་རོ་བོ་ཉིད་
སྐྱ་དང་། ཡོངས་རྫོགས་བཅས་དང་ཞེས་པས་ཡོངས་སྐྱ་དང་། དེ་བཞིན་གཞན་པ་
སྤྱལ་ནི། ཞེས་པས་སྤྱལ་སྐྱ་དང་། ་ཆོས་སྐྱ་ཞེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་དང་། མཛད་པ་
དང་བཅས་པ་ཞེས་པས་དེའི་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་སྐྱ་རྣམ་པ་བཞི་ནི་ཡང་དག་
བཟོད་ཅེས་པའོ། ་དེ་ཡང་། རྣམ་བཤད་ལས། ་བསྟན་བཤད་སྒྲུར་བ་ནི། ཆོས་སྐྱ་ཞེས་
སོ། ་སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པས་བསྟན་བཤད་སྒྲུར་བའི་ཆོག་དུ་ཡང་མཛད་མོད་ཀྱི།
འདིས་སྐྱ་བཞི་པ་བསྟན་པར་བྱས་ན་ཡང་། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལ་སྐྱ་གསུམ་དུ་འདོད་པ་དག་ན་ལེ། རོ་བོ་ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་
བཅས་དང་། ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་འདིའི་རོ་བོ་ཉིད་ཅེས་པའི་དེ་མ་ཐག་དུ་
ཆོས་སྐྱ་ཞེས་མི་འབྱུང་བས་ལུས་མདོར་བསྟན་གྱིས་ཀྱང་སྐྱ་གསུམ་ཁོ་ན་བྱུང་པ་
ཞེས་ཐེར་པོ། ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་སྐྱ་བཞིར་བསྟན་ན། ལུས་མདོར་བསྟན་གྱི་རོ་བོ་
ཉིད་ཅེས་པའི་དེ་མ་ཐག་དུ་ཡོངས་སྐྱ་འབྱུང་བས་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་དང་གོ་
རིམ་མི་མ་ཐུན་པས་ན་རྩ་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ལན་ནི། དགོས་པ་ཡོད་ན་བསྟན་
བཤད་གོ་རིམ་མི་མ་ཐུན་ཀྱང་མི་འགལ་ཏེ། དཔེར་ན། སྒར་སྒྲུར་ལམ་གྱི་ལུས་མདོར་
བསྟན་དུ་ཡོངས་འཛིན་སྟོན་དུ་བཤད་ཅིང་། རྒྱས་བཤད་དུ་ཁྱད་ཆོས་དེ་དག་ཡོངས་

འཛིན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་མཐུག་ཏུ་བཤད་པས་གོ་ངེས་མི་
མཐུན་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་པར་ཁྱེད་ཀྱིས་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་དགོས་པ་
གང་ཞེ་ན། སྐྱ་གསུམ་གྱི་མཐུག་ཏུ་ཆོས་སྐྱ་སྐྱར་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དོན་ཁྱད་
པར་ཅན་གཤམ་བྱ་ལ་གཟུགས་སྐྱའི་སྒྲངས་བ་བསྐྱེད་པའི་སྟོན་ཆོས་སྟོན་པ་ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་ཉེ་བར་བསྟན་དགོས་པ་དེའི་ཤུགས་ཀྱིས་སུ་ཆེད་ཡིན་པ་དང་། སྒྲེབ་
སྟོར་གྱི་ངོར་དང་། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་དང་མཛད་པ་སྐྱར་བ་གསུམ་གྱི་ཆེད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ། རྒྱས་བཤད་སྟེང་པོ་རྒྱན་ལས། ། རྒྱས་བཤད་གྱི་གོ་ངེས་དང་མི་མཐུན་པ་དང་།
ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ་ཆོས་སྐྱ་མཛད་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་དེ་སྐད་དུ་གསུངས་པ་
དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་ཁོ་ན་དང་མཛད་པ་ལྟན་ཅིག་སྐྱར་བའི་ཆེད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་ཡང་ཡེ་ཤེས་མཛད་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་མི་སྟོས་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཡོད་དེ། རྒྱན་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་སྐྱར་སྐྱ་བའི་ངོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མཛད་
པ་ཐམས་ཅད། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱའི་མཛད་པར་ངེ་ལྟར་རྟོགས་ཤེ་ན། དེ་ལྟར་རྟོགས་
ཅུས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་དང་མཛད་པ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ངེ་
སྐད་བཤད་པའི་དགོས་པ་དེ་དག་ཡོད་པར་རྟོགས་ཅུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།
རྒྱན་འདིར་སྐྱ་བཞི་བསྟན་ཚུལ་ལ། སྟོབ་དཔོན་གྱི་འགྲེལ་བ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་དང་ཤེར་
འབྱུང་དང་བྱད་རྩ་བྱི་གཞིན་ལུ་དཔལ་རྣམས་ཀྱིས་སྐབས་བརྒྱད་པའི་བསྟན་བྱའི་
གཙུག་པོར་རྒྱུར་པའི་སྐྱ་བཞི་བསྟན་པར་སྐྱབ་ཀྱང་རེ་ཞིག་ཆོག་མངས་སུ་དོགས་ནས་
མ་བཞོད་དོ། །

བཞི་བ་ཞར་བྱུང་མཐའ་དབྱུང་པ་ལ། ཤེགས་བཤད་གསེར་གླེང་ལས། ཤུགས་

དེ་དག་ལས་གང་གཟུང་ཞེ་ན། སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་འདི་ལ་སྒར་རྒྱ་གར་བ་དང་
བོད་ཀྱང་མང་བོ་ཞིག་གིས་མི་ལེགས་པར་སྤྲོ་ཡང་ཁོ་བོ་ནི་འདི་ཉིད་འཐད་པར་སེམས་
སོ། ཞེས་གསུངས། འོན་ཅོད་ལན་གྱི་གཞུང་འདིའི་ཕྱོགས་སྤྲོ་སྤྲོ་བ་པོ་གང་ཡིན་དང་།
དེ་ལ་ཐལ་འགྱུར་དེ་གཞོད་བྱེད་དུ་འགྲོ་ཆུ་ལ་དབྱེད་པ་ལ། དེ་འདྲིའི་ཕྱོགས་སྤྲོ་སྤྲོ་བ་པོ་
གང་ཡིན་སྤྱི་མཐའ་གཉིས་ཆིག་ཟེན་ཅུང་མི་མཐུན་ཏེ། དེ་ཡང་། མཐའ་དཔྱོད་ལས།
རང་ལུགས་ལ། གཞུང་འདིའི་ཕྱོགས་སྤྲོ་སྤྲོ་བ་པོ་འཕགས་པ་བྲོལ་སྤྱེ་དང་དེའི་རྗེས་
འབྲང་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྤྱུ་ལ། རོ་བོ་ཉིད་སྤྱུ་ལོངས་སྤྱུ་སྤྱུ་ལ་གསུམ་དུ་
གངས་ངེས་པར་བཞེད། དེ་འགོག་པར་བྱེད་པ་ལ་གཞུང་འདི་གསུངས། ཞེས་
གསུངས།

དེལྟར་ན། སྤྱུ་ལ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པར་ཁས་ལེན་མཁན་དེ་འཕགས་པ་ཡིན་
ནམ་ཞེ་ན། སྤྱོན་མེད་དེ། དེ་སྐབས་བརྒྱད་པའི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོ་ལ་དགོངས་སོ། །དེ་
ཡང་། ཆོས་སྤྱིའི་སྤྱི་དོན་ལས། དེས་ན་འཕགས་སངས་ཀྱིས་སྐབས་བརྒྱད་པའི་
བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྤྱིའི་གངས་ངེས་དང་གཞུང་གི་བསྟན་ཆུ་ལ་ལ་ཅོད་དེ།
ཞེས་གསུངས། འཕགས་སངས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྤྱུ་ལ་གསུམ་དུ་
གངས་ངེས་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཁས་ལེན་ཡོད་ཀྱང་ཁས་ལེན་དེ་དག་གིས་སངས་
རྒྱུས་ཀྱི་སྤྱུ་ལ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པར་མི་འཛིན་ནོ། །དེ་ཡང་། འཕགས་སངས་ཀྱིས་
ཀྱིས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྤྱུ་ལ་ཆོས་ལོངས་སྤྱུ་ལ་འདི་སྤྱུ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པ་ལ་
དགོངས་ནས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྤྱུ་ལ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པར་ཁས་ལེན།

འོན་ཀྱང་པར་གསུམ་ལྟན་གྱི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱུས་

ཀྱི་སྐྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་ཡང་མ་ཡིན། འོངས་སྐྱ་ཡང་མ་ཡིན། སྐྱ་ལ་སྐྱ་
ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་ལ་འཕགས་པས་འདོད་
ལན་དོན་མ་ཐུན་མི་ཐེབས་པར་ཐལ། ཁྱིད་གཞན་དག་ན་རེ་ཞེས་པའི་སྐྱབས་ནས་
བསྟན་པའི་ཐལ་འགྱུར་གང་ཞིག་འཕགས་པ་གཞུང་དེའི་ཕྱོགས་སྔ་སྔ་བ་པོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེན། སྒྲོན་མེད་དེ། འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ་ཆོས་མ་ཐུན་གྱི་ཆོལ་བས་ཆར་གཙོད་
མི་རུས་པས་གཞུང་དེའི་ཕྱོགས་སྔ་སྔ་བ་པོ་མ་ཡིན་ནོ། །

འོན་གཞུང་དེའི་ཕྱོགས་སྔ་སྔ་བ་པོ་ལ་འཕགས་པའི་རྗེས་འབྲང་རྣམས་འཛོག་
དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་སྐྱའི་སྤྱི་དོན་ལས། དེ་འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ་རྗེས་འབྲང་རྣམས་
ལ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་ཞེས་སྔ་དགོས་སམ་དབྱེད་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས།
སྤྱིར་ཐལ་འགྱུར་དེ་ཆོལ་བ་དེ་ལ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བ་ལ་ཆོལ་བ་དེའི་
རྟགས་ཁས་སྤངས་ཤིང་། ཁྱབ་བ་ཁས་སྤངས་པའམ་ཆོད་མས་བྱུབ་པ་ཞིག་དགོས་
པས། ཁྱད་པར་གསུམ་ལྟན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་ལ་གསུམ་པོ་དེར་གྲངས་ངེས་པ་གང་ཞིག་ །རོ་
བོ་ཉིད་སྐྱ་ཡང་མ་ཡིན། འོངས་སྐྱ་ཡང་མ་ཡིན། སྐྱ་ལ་སྐྱ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
པའི་ཐལ་འགྱུར་དེའི་བཀོད་ཆོད་ཀྱི་རྟགས་དེ་ལ་དེ་བཀོད་ཀྱང་སོང་ཆོད་ཀྱི་རྟགས་ལ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་ལ་གསུམ་ཏུ་གྲངས་ངེས་པ་དེ་སོང་ངས། ཡང་ན་སྐྱབས་བརྒྱད་
པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྐྱ་དེ་ལ་གསུམ་ཏུ་གྲངས་ངེས་པ་དེ་སོང་། དང་པོ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་ལ་གསུམ་ཏུ་གྲངས་ངེས་པ་དེ་སོང་ན། དེ་འདྲ་བའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་
ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་ཆོལ་བ་ལ་འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ་མི་འཛོག་སྟེ། དེ་

འདྲིལ་ན་དེའི་རྒྱུ་དེ་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱེ་ལ་གསུམ་དུ་གངས་པེས་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་
དེ། སྤྱིར་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱེ་ལ་གསུམ་དུ་གངས་པེས་པར་འཛིན་པར་འགྱུར་པ་ལས་
འོས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་སྤང་བྱ་ཀྱན་བཏགས་སུ་འགྱུར་པས་དེའི་མཐོང་
སྤང་མ་སྤངས་པ་སོགས་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འབྲེལ་ལ་
འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་པའི་ཚོལ་བ་ལ་འཕགས་པའི་རྗེས་འབྲང་འགའ་ཞིག་བཞག་ན་
ཅུང་ཟད་བདེ་བར་འདུག་སྟེ། འཕགས་པའི་རྗེས་འབྲང་ཁ་ཅིག་། གིས་སངས་རྒྱལ་གྱི་
སྐྱེ་ལ་བཞི་དང་ལྔ་ནས་པར་བཞག་པ་ནི་ཐེག་པ་གཞན་གྱི་ཚུ་ལ་ཡིན་ལ། འདིར་པ་རོལ་
ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་དང་།

སྐབས་བརྒྱུད་པའི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྐྱེ་དེ་ལ་གསུམ་དུ་གངས་
པེས་པ་དེ་སོང་ན། སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཞེས་པའི་བཀོད་ཆོད་གྱི་
བསྐྱབ་བུའི་ཆོས་འདྲིལ་ན། ཐལ་འགྱུར་དེའི་ཁྱབ་བ་ཚོལ་བ་དེའི་ཆོད་མས་གྲུབ་པའམ་
ཁས་སྤངས་པ་གང་རུང་དུ་མེད་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་ཚོལ་བ་དེ་ལ། ཐལ་འགྱུར་ཡང་
དག་དུ་མ་སོང་ལ། བཀོད་ཆོད་གྱི་བསྐྱབ་བུའི་ཆོས་དེ་ལས་སོང་ཆོད་ལ། སྐབས་
བརྒྱུད་པའི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱེ་དེ་སོང་ན། ཐལ་འགྱུར་
དེ་ལ་འདོད་ལན་དོན་མ་སྤྱན་ཐེབས་པས། ཐལ་འགྱུར་དེ་ཚོལ་བ་དེ་ལ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་
དག་ཏུ་མ་སོང་ལ། གཞན་དག་ན་རེ་ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ། ཁྱད་
པར་གསུམ་ལྟན་གྱི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱེ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱེ་ལ་གསུམ་དུ་གངས་པེས་པ་གང་ཞིག་། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཡང་
མ་ཡིན། འོངས་སྤྱོད་རྗེས་སྐྱེ་ཡང་མ་ཡིན། སྐྱེ་སྐྱེ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་

པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་གཞན་དག་ན་རེ་ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་
ལ། ཐལ་འགྱུར་དེའི་ཚྱོགས་སྡེ་སྐྱ་བ་ལོ་ལ་འཕགས་པའི་རྗེས་འབྲང་དག་འཛོག་པ་
ཡིན་གོ།

གཞན་ཡང་། འཕགས་པ་གྲོལ་སྤེལ་སྐབས་བརྒྱད་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་
གྱུར་པའི་སྐྱ་དེ་ལ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པར་ཁས་ལེན་ཀྱང་། གཞན་དག་ན་རེ་ཞེས་
པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་དེ་ལ་གཞོན་བྱེད་དུ་མི་འགྲོ་ལ། གང་ཡིན་
ཞེན། འཕགས་པ་གྲོལ་སྤེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐབས་བརྒྱད་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་
པའི་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྐྱ་དེ་ལ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པར་འཛིན་པའི་སློ་དེས་སངས་
རྒྱུ་ཀྱི་སྐྱ་ལ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པར་མི་འཛིན་ལ། དེའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ལུལ་ནི།
མཁས་པའི་ཞལ་རྒྱན་ལ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་སྐྱས་ཟིན་ནས་སྐྱ་འགྲོས་དང་བསྟན་ན།
སྐབས་བརྒྱད་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྐྱ་དེ་ལ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པ་དེ་
འཛོག་གོ།

སྤྱིར་སྐབས་བརྒྱད་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱ་མེད་
པར་འཛིན་པའི་སློ་དེ་ལོག་ཤེས་ཡིན་པས། དེ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་མེད་ཅིང་།
འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཡོད། ཅས་ཞིབ་ཆ་བྱེད་མཁན་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱང་། བདག་
གི་ཚེངས་འཆར་ལ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐབས་བརྒྱད་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་
གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱ་མེད་པར་འཛིན་པའི་སློ་དེ་ལོག་ཤེས་ཡིན་ཀྱང་། ཀུན་
བཟགས་དང་ལྟན་སྤྱེས་གང་ཡང་མ་ཡིན། གང་ཡིན་ཞེན། ཀུན་བཟགས་ཡིན་ན།
བྱུང་མཐའ་ངན་པས་རྒྱུད་བསྐྱེད་པའི་དབང་གིས་བྱུང་ཞིང་རྒྱ་མཚན་གྱི་དབང་གིས་

འཛིན་པ་ཞིག་དགོས་ལ། དེ་ལ་རྒྱ་མཚན་དེ་མ་ཚང་བས་ལོག་ཤེས་ཡིན་ཅིང་ཀུན་
བཏགས་མ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་མདོ་སྡེ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་ཀུན་བཏགས་རང་
གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་བྱུང་བར་འཛིན་པའི་སྒོ་དང་། སྤྱིར་ཕྱི་རོལ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྤྱི་བ་སྡེ་ཕྱི་
རང་བཞིན་མེད་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་དེ་དག་གི་འཛིན་ཚུལ་དང་འཛིན་སྐྱངས་ལུལ་གང་
འཛིན་སྒོ་བྱ་མང་ངོ་། །སྤྱིར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྒོན་ལམ་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་
ལ་འཛིན་སྐྱངས་ཀྱི་ལུལ་ངོས་བཟུང་མེད་པ་མང་པོ་ཡོད་པས་དེ་དང་དེ་ལོག་ཤེས་ཡིན་
མིན་ཁ་ཆོད་གཙོད་དཀའ་བས་སྒོ་གསལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱེད་པར་བྱའོ། །

སྐབས་འདིར་སྒོ་བ་དཔོན་གྱི་ལུགས་ལ། འོངས་སྐྱའི་མཚན་བཟང་ལ་སོགས་པ་
འོངས་སྐྱའི་ཡོན་ཏན་དུ་བསྟན་པས་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྐྱ་བཞི་བོའི་གང་
ཡང་མ་ཡིན་ཀྱང་དེ་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱར་མ་འདུས་པའི་སྐྱོན་མེད་ལ།

མདོར་བསྡུས་ཏེ་བཤད་ན། ལུས་རྒྱས་བཤད་དུ་འང་མདོར་བསྟན་བཞིན་མི་
འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། སྐྱ་བཞིའི་གཙོ་བོའི་རིམ་བས་བསྟན་བ་དང་། སྐྱ་དང་པོ་
གཉིས་ཆོས་ཆོས་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ་སྐྱབ་པའི་ཆེད་ཡིན་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱའི་
རྗེས་སུ། གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་རིམ་གྱིས་འཆད་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱའི་བདག་རྒྱུན་
བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འོངས་སྐྱ་དང་། འོངས་སྐྱའི་བདག་རྒྱུན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
སྐྱལ་སྐྱ་འབྱུངས་ལ་དེས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱང་བ་
སྤྱེད་པས་རིམ་བ་དེ་ལྟར་དུ་བསྟན་བ་ཡིན་ནོ། །

༡༠༡༣ ཤ ༡༧ གླིང་པ་དགའོ། །

སྐྱབ་ཞིའི་སྒོར།

བསམ་བྱ་གཞུང་འཇམ་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ།

རྩེ་བཙུན་དམ་པ་ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་ལ་དུས་ཐམས་ཅད་
དུ་གྲུས་པས་བྱག་འཆལ་ལོ། །

དུས་གསུམ་མཁུན་པའི་རྩ་སྒྲུང་གསལ་བས་གཉི་ཟུག་ཟུན་པ་མཐར་མཛད་ཀྱང་།
དུལ་ཁས་མནར་བའི་ས་གསུམ་འགྲོལ་རིས་མེད་བཅེ་བའི་ཉེར་དགོངས་སྟེ།
གདུལ་བྱའི་མོས་ཁམས་རྩེ་ལྷ་རྩེ་བཞིན་བཅུ་གཉིས་མཛད་པའི་རྣམ་རྩལ་གྱིས།
བདེ་གཤེགས་ལམ་ལ་འབྲེན་པའི་མཆོག་གྱུར་བྱབ་དབང་ཉི་མར་གྲུས་བྱག་འཆལ། །

རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་མཛད་པ་ཁུར་བསྐྱམས་ཐུགས་བསྐྱེད་སྦྱིང་སྦྱོབས་རྩ་མེད་པ།
མདོ་ཐུགས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱིད་མ་ལུས་དབང་དུ་མཛད་པའི་འཁོར་ཆེན་པོ།
སྟེགས་མའི་དུས་འདིར་བསྟན་པ་རིན་ཆེན་ཉིན་མོའི་དཔལ་ལྷར་ཆེར་མཛད་པའི།
འཇམ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་རྩེ་བཙུན་རྩ་མའི་ཞབས་ཀྱི་བརྒྱུར་གྲུས་པས་འདུད། །

ངོ་བོ་ཉིད་ལོངས་རྫོགས་བཅས་དང་། །

དེ་བཞིན་གཞན་པ་སྤྱལ་བ་ནི། །

ཆོས་སྐྱ་མཛད་པ་དང་བཅས་པ། །

རྣམ་པ་བཞི་ནི་ཡང་དག་བཛྲ། །

ཅེས་པའི་སྐབས་སུ་མཚོན་བྱ་འབྲས་བྱ་ཆོས་སྐྱ་དང་དེའི་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་སྐྱབ་ཞི་

སྟེ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། མེད་ས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་དང་། སྐྱུ་ལ་སྐྱུ། ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱུ་
འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་བསྟན་པའོ། །སྐྱེ་མེད་ཀྱི་སྐྱུ་བཞི་དེ་ཡང་སྤྱོད་པ་སྟོན་དུ་མ་
སོང་བའམ་རྒྱ་ཚོགས་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཉག་པ་རང་བྱུང་གི་སྦྱེས་བྱ་ལྟ་དབང་བྱུག་
ལྟར་རྒྱ་མེད་རྒྱེན་མེད་དུ་གདོད་མ་ནས་རང་དབང་གིས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་རྒྱ་
ཚོགས་དེ་ཡང་རྒྱ་ཁ་ཡར་བའམ་ཐབས་
ཤེས་ཡན་གར་བ་ཞིག་གོམས་སྤྱོད་ཀྱིས་བྱུབ་པ་མ་ཡིན་པར་རྒྱ་ཚོགས་མ་ཆང་བ་
མེད་པའམ་ཐབས་ཤེས་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ཉམས་ལེན་དང་ཚོགས་བསགས་སྤྱིབ་སྤྱོད་ལ་
བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་ཞིག་གོ།

དེ་ཡང་། དེན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས།

སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་སྐྱུ་འདིར། །

བསོད་ནམས་ཚོགས་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། །

ཚོས་ཀྱི་སྐྱུ་ནི་མདོར་བསྟུས་ན། །

རྒྱལ་བོ་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་ལས་བྱུང་། །

ཞེས་པ་དང་། དེགས་པ་བྱུག་ཅུ་པར།

དགེ་བ་འདི་ཡི་སྦྱེས་ཐོ་ཀྱན། །

བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་བསགས་ཏེ། །

བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་བའི། །

དམ་པ་གཉིས་ནི་ཐོབ་པར་ཤོག།

ཅེས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་དོན་ཚོས་ཀྱི་སྐྱ་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་དོན་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་ཡང་ལག་རྩེས་འདྲིལ་བྱེད་གཙོ་བོ་དང་རྒྱ་རྒྱུན་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །མདོར་ན། རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་བོ་སྒྲོལ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་རང་དོན་ཀྱི་སྐྱ་མཐར་ཐུག་རང་དོན་ཚོས་སྐྱ་འདྲིལ་བྱེད་དང་། རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་བོ་སྒྲོལ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་གཞན་དོན་ཀྱི་སྐྱ་མཐར་ཐུག་གཞན་དོན་གཟུགས་སྐྱའི་འདྲིལ་བྱེད་དོ། །

འོ་ན། རྒྱ་ཚོགས་དང་གཉིན་པོ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་དོན་ཚོས་སྐྱ་དང་གཞན་དོན་གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ན། རྒྱ་དེ་གཉིས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གནས་དང་རྟེན་གང་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་འཆད་པ་ལ། རྒྱ་གཉིས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གནས་ངོས་བཟུང་བ་དང་། རྒྱ་གཉིས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྟེན་ངོས་བཟུང་བ། དེ་ལ་དོགས་པ་དཔྱེད་པ། དེ་ལས་འཕྲོས་ཏེ་དོགས་པ་གཞན་སྤང་བའོ། །དང་པོ། །རྒྱ་གཉིས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གནས་ངོས་བཟུང་བ། ་ ་ ་ བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བའི་རྒྱ་གཉིས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གནས་ནི་འདོད་ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་ཁམས། གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བརྩ་བདུན་པོ་གང་ཡང་མིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་འཁོར་བའི་གནས་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་འགའ་ལས་དེ་ལྟར་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བརྟུས་ལས། གང་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ན་གནས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཡོངས་སུ་བྱ་རན་ལས་འདས་པའི་བར་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་སྟོན་པ་ཐམས་ཅད་དང་། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྟོན་པ་ཡང་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྟོན་པའི་གང་

ཟག་གོ། ཞེས་པའི་ལུང་འདིས་འདོད་ཁམས་སུ་འཆང་རྒྱ་བར་བསྟན་པ་དང་།
མཛོད་ལས་ཀྱང་།

སྟོན་དང་བསེ་བྱ་བྱང་ཆུབ་བཤ། །
བསམ་གཏན་མཐའ་རྟེན་གཅིག་ལ་ཀྱུ། །
དེ་ཡི་སྟོན་དུ་ཐར་ཆ་མ་ཐུག། །

ཞེས་སྟོན་པ་དང་བསེ་བྱ་རང་རྒྱལ་གཉིས་ཆོགས་ལས་ནས་བསམ་གཏན་
བཞི་བའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་ནས་མཉམ་བཞག་སྟན་གཅིག་ལ་རང་རང་གིས་མི་སྟོབ་
ལས་ཐོབ་པར་འདོད་པ་དང་སྟོགས་མ་ཐུན་པའི་ཕྱིར། ཞེན་སྟོན་མེད་དེ། དེ་ནི་ཉན་
ཐོས་སྟེ་བའི་ལུགས་ཀྱི་འཆང་རྒྱ་ཆུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

ལུགས་འདི་ལ་བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བའི་སྐྱ་གཉིས་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་གནས་
འོག་མིན་ནི། གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བཅུ་བདུན་ལས་གཞན་པའི་གཟུགས་
ཁམས་ཀྱི་གནས་བེད་རྒྱུའི་ས་གཞི་ལ་གསེར་གྱིས་མིག་མང་རིས་སུ་བྲིས་པ་སྟོད་
བཅུད་ཀྱི་འབྱོར་བ་སྟན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་ལྷན་ཞིང་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡན་
ཆད་ཁོན་བཞུགས་པའི་གནས་གཅིག་ལ་བྱེད་པར་མདོ་པལ་ཆེན་ལས་གསུངས་པ་
ལྟར་ལོ། །

སྐབས་འགོ་བདུན་ཅུ་བ་ལས་ཀྱང་།

འོག་མིན་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་ནི། །

དེ་ཉིད་མངོན་དུ་བྱ་བར་བཞེད། །

ཅེས་གསུངས།

དེ་ཡང་སྒྲོང་གསུམ་གྱི་སྒྲོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གྱི་སྒྲོང་ན་འོག་མིན་
ཞེས་བའི་གཞལ་ཡས་ཁང་ནམ་མཁའི་ཁྱོན་ལྟར་ཡངས་པའི་པོ་བྲང་རྒྱ་ཆེ་ལ་མཐོ་
བ་གང་ཞིག །གཞལ་ཡང་ཁང་དེའི་སྒྲོང་གཡོགས་དང་ཀ་བ་རྣམས་གྱི་འོད་ཟེར་ཉི་མའི་
འོད་དང་མཉམ་ཞིང་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཆོགས་པའི་འོད་འབར་བ་ཡང་ཡིན། ལྷ་ཉིག་དང་
ཨ་རྒྱ་རྩིལ་དང་བེ་རྒྱུ་སོགས་གྱི་ཟེང་བ་འཕྱང་བ་དང་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཆོགས་གྱི་བཟོ་
སྐྱར་བའི་གཞལ་ཡས་ཁང་འོད་ཟེར་བརྒྱས་མཆོན་པའི་གྲངས་མེད་འཕྲོ་བའི་ཞིང་
རྣམས་གྱི་ནང་ནས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་འོག་མིན་སྐྱུག་པོ་བཀོད་པའི་ཞིང་ཁྱད་པར་
ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་ཡང་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་ལས་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་།
མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་དེ་དག་གི་ཆོག་ཟེན་ལྟར་ན་ཞིང་དེ་ནི་འོད་ཟེར་དང་རིན་པོ་ཆེ་
སྣ་ཆོགས་གྱིས་བརྒྱན་པའི་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་བསྟན་
འདུག་སྟུང་སོ། །ཡིན་ན་ཡང་། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཞིང་དེ་ནི་
གཟུགས་ཅན་ཞིག་མིན་པར། དེའི་ངོ་བོ་ནི་སངས་རྒྱས་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་གཞལ་ཡས་
ཁང་ལ་སོགས་པར་སྒྲོང་བའི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཞིག་ཏུ་འདོད་དེ། ལྷག་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་
ལས། ཁམས་གསུམ་ལས་འདས་པའི་གནས་ཤིག་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་། དེའི་ངོ་བོ་
ནི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་གཞལ་ཡས་ཁང་ལ་སོགས་པར་སྒྲོང་བ་ཡིན་པས་ལམ་བདེན་ཡིན་
ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་མཚུངས་སུ་རྣམ་བཤད་སྤྱིང་རྒྱན་སོགས་ལས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་གྱི་

གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་ཡང་ག་རུས་རུལ་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོའམ་གཟུགས་ཅན་ཞིག་མིན་པར་
དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཉིད་གདགས་པའི་གཞིར་བྱས་ནས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་རྣམ་
པར་བཞག་པར་གསུངས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བེམ་པོས་བསྐྱས་པའི་རུལ་
སྤ་རབ་བསགས་པའི་ལུས་ནི་ཅུང་ཟད་ཅིང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར། འོག་མིན་
སྐྱག་པོ་བཀོད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་ཡང་གོང་གི་མདོ་དང་བསྐྱར་
བཅོས་དེ་དག་གིས་གསུངས་ཚུལ་ལ་གཞིགས་ན་གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་མིན་
པའི་ཕྱོགས་གང་ཡིན་པ་ཐག་ཚོད་དཀའ་བས་བཏང་སྟོམས་སྤྱི་མ་བསྐྱར་བར་དབྱེད་
པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ། རྒྱ་དེ་གཉིས་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་རྟེན་ངོས་བརྒྱུད་བ ་ རྟེན་པེམས་རྒྱན་མཐའ་
བས་རང་དོན་ཚོས་སྐྱ་དང་གཞན་དོན་གཟུགས་སྐྱ་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་རྟེན་ལ་འོག་
མིན་ཀྱི་རྟེན་དགོས་ལ། འདོད་པ་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་སངས་རྒྱས་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉ།

དེ་ཡང་ལང་ག་ཞེགས་ལས།

འདོད་པ་ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་དུ། །

སངས་རྒྱས་རྣམ་པར་ འཁོར་མི་རྒྱ། །

གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་འོག་མིན་དུ། །

འདོད་ཆགས་བྲལ་ཁྱོད་མཛོན་འཁོར་རྒྱ། །

ཞེས་དང་། སྐྱག་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་ལས།

གཟུགས་མེད་འདྲོད་པ་གཟུགས་རྣམས་དང་། །

འདྲ་ཤེས་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། །

གནས་ནས་འདས་ཏེ་སངས་རྒྱས་དབང་། །

བཞུགས་སོ་སྤྱི་བཞི་དཀྱིལ་འཁོར་ན། །

ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་མང་པོར་སེམས་ཅན་རྣམས་
ཀྱིས་ཆོགས་གཉིས་རྫོགས་པའི་མཐར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་
ཉེན་ལ་འོག་མེན་གྱི་ཉེན་ཡིན་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཁམས་གསུམ་
སོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་འོག་མེན་གྱི་གནས་ཤིག་ཡིན་པར་
འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་དེ་ལ་གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་ཐ་
སྟད་མཛད་དོ། །

མདོ་ལས།

གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་འོག་མེན་དུ། །

འདྲོད་ཆགས་བྲལ་ཁྱོད་དེར་འཛང་རྒྱ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོན་ཀྱང་། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་སོགས་ལས་དེ་ལྟར་དགོས་པར་གསུངས་
ཀྱང་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་གསལ་བར་མ་གསུངས་པས། རྒྱ་མཆན་གང་གི་ཕྱིར་དེ་
ལྟར་ཡིན་དགོས་ཤིང་། ཁམས་གསུམ་སོ་གང་རུང་གི་ཉེན་ལ་གསར་དུ་འཛང་རྒྱ་བ་
མེད་ལ། དེས་བར་དུ་གནས་འོག་མེན་གྱི་ཉེན་ལ་འཛང་རྒྱ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་གང་
ཡིན་ཞེས། རྒྱ་མཆན་གཉིས་ཡོད།

དང་པོ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ནི་རབ་དང་ཕུལ་དང་མཚོག་ཏུ་གྱུར་བ། གོང་
ན་མེད་པ་དང་སྒྲ་ན་མ་མཆིས་པའི་ཐོབ་འབྲས་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པས། དེ་མངོན་དུ་
བྱེད་པའི་རྟེན་དེ་ལ་ཡང་རྟེན་དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་རྟེན་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཞིག་
དགོས་པར་འདུག་པས། འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ནི་རྟེན་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མཚོག་ཏུ་གྱུར་
པ་དང་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་པས་དེའི་རྟེན་ལ་ངེས་པར་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་
དགོས་པ་ལས། མ་དག་པའི་རྟེན་འདོད་པ་སོགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་མངོན་དུ་བྱེད་མི་རུང་ལ་
བྱེད་ཀྱང་མི་རུས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ། སྤར་སློབ་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་བྱང་སེམས་རང་རང་གི་ཞིང་སྤྱོད་པའི་
བྱེད་པར་དང་ཐུགས་ཀྱི་དམ་བཅས་པའི་བྱེད་པར་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས། འོངས་སྐྱ་
ལ་ངེས་པ་ལྷ་ལྷན་དང་གནས་ངེས་པ་འོག་མིན་ཁོ་ནར་བཞུགས་པ་ཡིན་དགོས་པས་
འོངས་སྐྱ་རང་ཉིད་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྟེན་ལ་ཡང་གནས་འོག་མིན་ཡིན་དགོས་པ་རྒྱ་
མཚོན་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡིན་སྟེ་མོ། །དེའི་ཕྱིར་འོག་མིན་གྱི་རྟེན་དེ་ཉིད་ལ་
སྤར་སློབ་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཞིང་སྤྱོད་པ་དང་རྫོགས་སྟོན་སྤངས་གསུམ་བྱས་པའི་མཐུ་
ལས་བྱང་སེམས་དེས་སློ་འཕེན་པ་ངེ་ལྟར་བཏང་བ་བཞིན། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་གཉིས་
སྤར་རྒྱུ་ནས་རྒྱ་ལ་རྒྱ་བཞག་ཏུ་སོང་བ་དེས་གཟིགས་པའི་ངོར་ཀྱན་རྫོབ་པའི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ལག་མཐེལ་ཏུ་སྐྱུ་རུ་ར་བཞག་པ་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་དེའི་ཆོ།
ངེ་ལྟར་ནམ་མཁའ་ལ་སྒྲ་བ་ཤར་བ་དང་། མཚོ་ལ་སྒྲ་བའི་གཟུགས་བརྟན་དུ་མ་ཅིག་
ཅར་དུ་འབྱུང་བ་བཞིན་སྐྱ་བཞི་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཡང་རྒྱད་ཁྲ་མ་ལས།

འཇིག་རྟེན་རྒྱལ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་དུ།

གང་དང་ཉེ་དང་རིང་རྣམས་ལ། །

ལྷ་དང་ནམ་མཁར་གཟུགས་བརྟན་བཞིན།

དེ་མཐོང་བ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱེད།

གསུམ་པ་ རྒྱུ་ལོངས་སྐྱེའི་རོ་བོར་སངས་རྒྱས་པ་དེའི་ཆོ། དེའི་སྐལ་པ་འདོད་ཁམས་ན་ཡོད་པ་
 རྣམས་ཀྱང་འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ལ་སངས་རྒྱས་པར་ཐལ། གསར་ཏུ་སངས་རྒྱས་པའི་
 རྟེན་ལ་འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་པའི་རྟེན་སོགས་མེད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་སྐལ་པ་འདོད་ཁམས་ན་ཡོད་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། འོག་མིན་གྱི་
 རྟེན་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ལ་སངས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འོག་མིན་
 གྱི་རྟེན་ལ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་རྟེན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁམས་འོག་མའི་རྟེན་ལ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། སྐབས་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་སྐྱེའི་སྤྱི་དོན་ལས། གཞན་
 ཡང་། ལོངས་སྐྱེ་དང་དངོས་རྒྱ་ཆོགས་པ་ཆར་གཅིག་ལ་རག་ལས་གྱིས་འབྲེལ་པའི་
 སྐལ་སྐྱེ་ཞིག་ཡོད་པར་ཐལ། རྒྱུ་ལོངས་སྐྱེ་ལ་མཐའ་བ་འོག་མིན་ཏུ་སངས་རྒྱས་པའི་
 ཆོ། དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་དེའི་སྐལ་པ་ཁམས་འོག་མའི་རྟེན་ལ་ཡོད་པ་རྣམས་སངས་
 རྒྱས་པའི་ཕྱིར། དེའི་སྐལ་པ་ཁམས་འོག་མའི་རྟེན་ལ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་དེ་རྣམས་
 སངས་རྒྱས་པའི་དུས་སྤིང་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། རྒྱུ་ལོངས་སྤིང་པ་མཐའ་མ་
 པའི་སྐལ་པ་ཁམས་འོག་མའི་རྟེན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། བདག་ཅག་

གི་སྟོན་པ་དང་པོ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོ། དེ་དང་རྒྱད་གཅིག་ཏུ་ བྱུང་པའི་རྒྱལ་པོ་དང་
ལས་བྱ་སོགས་སངས་རྒྱས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བའི་སྤྲུལ་པ་འདོད་ཁམས་ན་ཡོད་པ་
རྣམས་ཁམས་འོག་མའི་རྟེན་ལ་ཡོད་ཀྱང་དེའི་རྟེན་ལ་གསར་ཏུ་སངས་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་
དེ་གསར་ཏུ་སངས་རྒྱས་པའི་རྟེན་འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ཡིན་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་རྒྱད་
མཐའ་བའི་སྤྲུལ་པ་འདོད་ཁམས་ན་ཡོད་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁམས་འོག་མའི་
རྟེན་ལ་མེད་པར་ཐལ། གནས་འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་
ཐལ། ཁྱོད་གྱི་རྟེན་འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཁྱོད་དང་བྱང་སེམས་རྒྱད་
མཐའ་བ་གཉིས་རྟེན་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཐད། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འོག་
མིན་གྱི་རྟེན་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ལ་གསར་ཏུ་སངས་རྒྱས་པའི་
ཕྱིར། ཉགས་མ་གྲུབ་ན། སྐབས་བརྒྱད་པའི་ཆོས་སྤྱི་ལྟོ་དོན་ལས། དེས་ན་བྱང་
སེམས་རྒྱན་མཐའ་བ་འོག་མིན་ཏུ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོ། དེའི་སྤྲུལ་པ་འདོད་ཁམས་ན་
ཡོད་པ་རྣམས་འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ལ་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་གོང་གི་ལུང་དེའི་དོན་ནི། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བའི་སྤྲུལ་པ་
འདོད་ཁམས་ན་ཡོད་པ་རྣམས་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་ཡོད་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་གྱི་
འདོད་པའི་རྟེན་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། འོན་ཀྱང་། ལུང་དེས་དེ་འདོད་པའི་རྟེན་
ལ་ཡོད་པ་མིན་ཏུ་གསལ་བར་བསྟན་པས་དེ་ལྟར་ཞིབ་ཆ་བྱས་ཀྱང་གཞུང་དོན་ལ་མི་
འགྲོ་བར་སྟུམ། འོན་རང་གི་འདོད་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། གཞུང་གོང་འོག་བསྐྱགས་ནས་

ཞེས་ཚགས་བལྟས་ན་ལུང་དེ་ནི་བྱེ་སྤྱི་བའི་ལུགས་གཞིར་བཞག་ནས་གསུངས་པ་
ཡིན་པ་ལས་རང་ལུགས་མིན་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ། ལུང་དེའི་གོང་དེ་མ་ཐག་བྱེ་བྲག་སྤྱི་
བ་གཞིར་ཞོག་ཞེས་ལུགས་དེ་གཞིར་བཞག་བྱས་ནས་གསུངས་ལ། དེའི་འོག་དེ་མ་
ཐག་བྱེ་བྲག་སྤྱི་བའི་ལུགས་ལ། འདོད་པའི་རྟེན་ལ་སངས་རྒྱས་པ་ཡོད་པའི་མཛོད་གྱི་
ལུང་དང་རྒྱ་ཆེར་རོལ་བའི་ལུང་གཉིས་བྲངས་ཡོད། ཡང་དེའི་འོག་ཏུ་འདི་ལྟར། འདི་
དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཁ་ཅིག་གིས་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་གསར་ཏུ་སངས་རྒྱས་པ་ཡོད་ཟེར་
ན། མི་འཐད་དེ། བར་ཕྱིན་གྱི་སྤྱི་སྐད་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཞེས་པ་ནས་འོག་
མིན་གྱི་རྟེན་ལ་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བར་གྱི་བྱེ་བྲག་བའི་
འདོད་པ་བཛོད་ལུགས་དང་། རང་ལུགས་ཀྱིས་དེ་འགོག་སྤངས་སོགས་ལ་བལྟས་
ནས་གོང་གི་ལུང་དེའི་དོན་བྱེ་བྲག་སྤྱི་བའི་འདོད་པ་ཡིན་པར་བསམས། གཞུང་གོང་
འོག་བསྐྱེགས་ནས་རང་གི་ཡིད་ལ་ཤར་ཚུལ་ཅམ་བཤད་པ་ཡིན་གྱི་ཐ་གཅིག་ཏུ་འདི་
རེད་ཟེར་ནས་ཁ་ཚོན་བཅད་ཏེ་བཤད་པའི་སློབས་པ་མ་མཆིས་སོ། །

ཁ་ཅིག །འདོད་པའི་རྟེན་ལ་གསར་ཏུ་འཁོར་རྒྱ་བ་མེད་ཀྱང་འདོད་པའི་ཁམས་ན་
གསར་ཏུ་འཁོར་རྒྱ་བ་ཡོད་ཟེར་ན། འདོད་པའི་ཁམས་ན་གསར་ཏུ་འཁོར་རྒྱ་བ་མེད་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཁམས་དེ་མ་དག་པའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མེད་པ་
ཡང་མདོད་དང་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

ལང་གཤེགས་ལས།

འདོད་པ་ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་ན། །

སངས་རྒྱས་རྣམ་པར་འཁོར་མི་རྒྱ། །

ཞེས་དང་། ལྷག་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་ལས།

སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཡོག་མེན་དུ།

སངས་རྒྱས་མ་གྱུར་འདོད་ཁམས་སུ།

སངས་རྒྱས་མཛད་པ་མི་མཛད་དོ།

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོན་ཀྱང་། ལྷག་པོ་བཀྲད་པའི་སྤྱི་དོན་ལས་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་ལྟ་བུར་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བ་ཡོག་མེན་གྱི་རྟེན་ལ་གསར་
དུ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ། དེའི་སྤྱལ་པ་འདོད་ཁམས་ན་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་དེ་
དུས་མཉམ་དུ་སངས་རྒྱས་པར་ཐལ། འོངས་སྤྱད་དངོས་རྒྱ་ཆོག་པ་པ་ཆར་གཅིག་
ལ་རག་ལས་གྱི་འབྲེལ་བ་བྱུང་པའི་སྤྱལ་སྤྱུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉག་པ་ཁས། འདོད་ན།
དེའི་ཆེ་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་སངས་རྒྱས་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་། དེའི་ཆེ་ན་དེ་
འདོད་ཁམས་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱེད། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཁོ་ན་རེ། དེ་འབྲེལ་
སྤྱལ་སྤྱུ་དེ་གནས་ཡོག་མེན་ཁོ་ནར་བཞུགས་པར་ཐལ། དེ་གནས་ཡོག་མེན་དུ་
བཞུགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡོག་མེན་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡོག་མེན་གྱི་རྟེན་ལ་
སངས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱེད། ཅས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་རེའི་ཡིག་ཆར་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡང་། ལྷག་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་ལས།

ཡང་དག་སངས་རྒྱས་དེར་འཆང་བྱ། །

སྤྱལ་བ་པོ་གཅིག་འདིར་འཆང་བྱ། །

ཞེས་པའི་གཞུང་ལ་ཁུངས་བཅོལ་ནས་གསུངས་པར་སྟེ། གོང་གི་ཡང་གཤེགས་སོགས་ཀྱི་ལུང་དེའི་དོན་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་དེ་ལྟར་མེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་འདོད་ཁམས་ན་དེ་ལྟར་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་ལྟར་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་རྟེན་ལ་དེ་ལྟར་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན། དེ་མ་དག་པའི་རྟེན་ཡིན་པའི་རྒྱ་ན་མཚན་ལས་གཞན་མེད་ལ། དེ་ལྟར་ན་འདོད་པའི་གནས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡང་མ་དག་པའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱེ་བྲག་སྐྱ་བའི་ལུགས་ལ་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་གསར་ཏུ་སངས་རྒྱས་པ་ཡོད་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་པའི་ལུགས་ལ་དེ་ལྟར་མེད་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱུང་མཐའ་སྐྱ་བ་སེམས་ཅམ་རྣམ་བཤེན་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་གསར་ཏུ་སངས་རྒྱས་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སེམས་ཅམ་རྣམ་བཤེན་པའི་ལུགས་ལ་ཉན་ཐོས་བྱང་ཆུབ་ཡོངས་སྦྱོང་བའི་ལྷག་བཙས་དག་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྡོན་དུ་སོང་བའི་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེའི་རྟེན་ཉིད་ལ་གསར་ཏུ་འཁོར་རྒྱ་བ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་སོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་འདྲའི་བྱང་སེམས་ཡིན་ན་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་མ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་རྟེན་མ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་པ་གང་ཞིག་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གསར་ཏུ་ཐོབ་པའི་རྟེན་ལ་འདོད་པའི་རྟེན་ཡིན་དགོས་པ་དབུ་སེམས་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མི་མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་འདྲའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་དེས་རྟེན་དེ་ཉིད་ལ་གསར་ཏུ་འཁོར་རྒྱ་བ་

ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་ལུས་ཉེན་དེ་སངས་མ་རྒྱས་པར་ཏུ་ཐུང་ན་ལས་མི་འདའ་བར་
བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཤིང་གཞན་དོར་ཐུང་ན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་བསྟན་ནས་ཆེ་དེ་
ཉིད་ལ་ཆོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། གལ་སྲིད་ལུས་ཉེན་དེ་ལས་
ཐོག་ཏེ་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་ཐུང་ན་ལས་འདས་ན་ཚོམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་འབད་པ་ཐམས་
ཅད་རྒྱན་ཆད་འགྲོ་བས་ཆོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རུས་པ་མེད་དོ། །དེའི་བྱིར།
ལུས་ཉེན་དེ་ཉིད་ལ་ཆོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་ཏེ། སྐབས་གཉིས་
པའི་སྤྱི་དོན་ལས། ལྷག་བཅས་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་ཐོག་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། རྩ་འབྲུལ་གྱི་
མ་ཐུས་ཆེ་བསྐངས་ནས་བྱང་ཚུབ་སྐྱབ་ལ། རང་གི་ལུས་ཐུང་ན་ལས་མི་འདའ་བར་
བྱིན་གྱིས་རྫོབས་ཤིང་སྤུལ་པའི་ལུས་གྱིས་གཞན་དོར་ལྷག་མེད་དུ་ཐུང་ན་ལས་
འདས་ཚུལ་བསྟན་ནས། ལུས་སྤྲ་མ་ལྷ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་མི་མཐོང་བར་དཔེན་པར་
གནས་ཏེ་ཆོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་བསྐྱེད་བ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་བྱིར། འོན་ཀྱང་
སྐབས་བརྒྱད་པའི་ཆོས་སྤྱི་སྤྱི་དོན་ལས་པར་བྱིན་ཐེག་པའི་སྤྱི་སྐད་ལ་དེ་ལྟར་མེད་
པར་གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཁ་ཅིག །འདོད་པའི་
ཉེན་ལ་གསར་ཏུ་སངས་རྒྱས་པ་ཡོད་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། པར་བྱིན་ཐེག་པའི་སྤྱི་སྐད་
དང་འགལ་པའི་བྱིར། དེས་ན་བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བ་འོག་མིན་དུ་སངས་རྒྱས་
པའི་ཆོ། དེའི་སྤུལ་པ་འདོད་ཁམས་ན་ཡོད་པ་རྣམས་འོག་མིན་གྱི་ཉེན་ལ་སངས་རྒྱས་
པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་དག་གི་ཞེབ་ཆ་དང་འཛིན་མཆམས་གང་
ཡིན་ཆ་མ་འཆལ་བས་དབྱེད་ལྡན་རྣམས་གྱིས་བརྟགས་དགོས་སོ། །

གཞན་ཡང་། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བའི་སྤྱལ་བར་གྱུར་པའི་འདོད་པའི་རྟེན་
ཅན་གྱི་གང་ཟག་དང་། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བས་སྤྱལ་བའི་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་
གང་ཟག་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་ཟེར་ན། ཁ་ཅིག་གིས་དེ་མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་ཆོག་
གི་བརྗོད་ཚུལ་ཙམ་མ་གཏོགས་དོན་ལ་དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
ན། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བའི་སྤྱལ་བའི་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན།
བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བའི་སྤྱལ་བར་གྱུར་པའི་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་
པར་ཐལ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བའི་སྤྱལ་བ་གང་ཞིག་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་
ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་སྤྲ། ཉགས་གཉིས་བ་མ་གྲུབ་ན། འདོད་པའི་རྟེན་
ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་དེ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་
བས་སྤྱལ་བའི་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་མེད་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་
བས་སྤྱལ་བའི་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་རྒྱན་
མཐའ་བ་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཏུ་སྤྱལ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། བྱང་
སེམས་རྒྱན་མཐའ་བ་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཏུ་སྤྱལ་བའི་སྤྱལ་བ་ཆོས་ཅན།
བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བས་སྤྱལ་བའི་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པར་
ཐལ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བ་འདོད་པའི་དགེ་སློང་ཏུ་སྤྱལ་བའི་གང་ཟག་དེ་བྱང་
སེམས་རྒྱན་མཐའ་བས་སྤྱལ་བའི་འདོད་པའི་དགེ་སློང་ཡིན་པ་གང་ཞིག །རྒྱ་མཚན་
མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དེ་ལྟར་བཏགས་ནས་རང་ལུགས་ལ་དེ་དག་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་
ན། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བའི་སྤྱལ་བར་གྱུར་པའི་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་

དང་། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བས་སྤྱལ་བའི་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་གཉིས་
ལ་ཁྱད་པར་མེད་པ་དང་ཡོད་པའི་ལན་འདེབས་ཚུལ་ལས་བསམ་སྒོ་གཏོང་ས་གཉིས་
ཡོད་པར་སྟུམ།

དང་པོ། དེ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ནི། བྱང་སེམས་རྒྱན་
མཐའ་བའི་སྤྱལ་བར་གྱུར་པའི་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་
དང་། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བས་སྤྱལ་བའི་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་མེད་
པའི་རྒྱ་མཚན་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལྟར་མེད་པར་འདོད། དེ་ལྟར་མེད་པའི་
རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བ་འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ཅན་ཡིན་བཞིན་
པའི་ངང་ནས་རང་ཉིད་གྱི་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པའི་རྣམ་མཁྱེད་དང་རྩ་འཁྱུལ་སོགས་
ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་མཁན་ཞིག་ཏུ་བསྐྱར་བ་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བ་ཡིན་བཞིན་པའི་ངང་ནས་རང་ཉིད་གྱི་བསམ་གྱིས་
མི་བྲབ་པའི་རྣམ་མཁྱེད་དང་རྩ་འཁྱུལ་སོགས་གྱི་དབང་གིས་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་
གང་ཟག་ཡིན་མཁན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བ་
འདོད་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཏུ་སྤྱལ་བ་ཡོད་ཀྱང་། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བས་སྤྱལ་
བའི་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་མེད་པར་འདོད། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བའི་
སྤྱལ་བར་གྱུར་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་གི་རྣམ་པ་འདོན་ལུགས་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་ཡོད་པའི་
ཕྱིར།

གཉིས་པ། དེ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ནི། དང་པོ་མེད་པ་ནི་
གོང་དུ་རྒྱ་མཚན་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བས་སྤྱལ་

བའི་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་
 བ་འདོད་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཏུ་སྤྲུལ་བ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བས་རང་ཉིད་ཀྱི་
 རྟེན་དེ་མ་དོར་བར་རང་ཉིད་ཀྱི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པའི་རྒྱས་མཐུ་དང་རྩ་འབྲུལ་
 སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཉིད་འདོད་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྣམ་པ་ཅན་ཏུ་སྤྲུལ་བ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ལྟར་བ་དེ་བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བ་འདོད་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་
 ཏུ་སྤྲུལ་བ་ཡིན་ལ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བས་སྤྲུལ་བའི་འདོད་པའི་རྟེན་གྱི་གང་
 ཟག་གི་རྣམ་པ་ཅན་ཡང་ཡིན་ནོ། །

མདོར་བསྡུས་ནས་བཤད་ན། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱས་
 མཐུ་དང་རྩ་འབྲུལ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཉིད་འདོད་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྣམ་
 པ་ཅན་ནས་དེའི་བྱད་གཟུགས་དང་མཚུངས་པའི་གང་ཟག་ཏུ་སྤྲུལ་བ་ཡོད་པའི་རྒྱ་
 མཚན་གྱི་བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བ་འདོད་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཏུ་སྤྲུལ་བ་ཡོད་པར་
 བཤད་པ་དང་། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བས་རང་ཉིད་ཀྱི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པའི་
 རྒྱས་མཐུ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་དེ་ཉིད་མ་དོར་བར་འདོད་པའི་རྟེན་
 ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་མཁན་ཞིག་ཏུ་སྤྲུལ་བའམ་བསྐྱར་བ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
 བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བའི་སྤྲུལ་པར་གྱུར་པའི་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་མེད་
 པར་བཤད་དོ། །བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བ་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཏུ་སྤྲུལ་བ་
 ཡོད་ན་བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བས་སྤྲུལ་བའི་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཡོད་
 དགོས་པ་དང་མེད་པའི་ཁྱད་པར་སོགས་ལ་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་སྙངས་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་

ཁྱད་པར་འབྱེད་དགོས་པ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

ཁོན་རེ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བ་འདོད་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཏུ་སྤྲུལ་བའི་
འདོད་པའི་དགེ་སྤྱོད་ཁམས་གསུམ་ལོ་གང་གི་རྟེན་ཅན་ཡང་མིན་ནོ་ཞེས། དེ་ཆོས་ཅན།
ཁམས་གསུམ་ལོ་གང་རུང་གི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་ཁམས་པའི་རྟེན་ཅན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འོན་མེན་གྱི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་དེ་འདོད་
པའི་རྟེན་ཅན་དང་གཟུགས་མེད་གྱི་རྟེན་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འོག་མིན་གྱི་
རྟེན་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བ་འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ལ་གསར་ཏུ་
སངས་རྒྱས་པའི་ཆོ། དེའི་སྤྲུལ་བ་འདོད་ཁམས་ན་ཡོད་པ་རྣམས་འོག་མིན་གྱི་རྟེན་
ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྐབས་བརྒྱད་པའི་སྤྱི་དོན་ལས། དེའི་ཆེ་འོག་མིན་གྱི་
རྟེན་ལ་སངས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ།
དེ་ཡོད་དེ་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ དེ་
ཆོས་ཅན། འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བ་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཏུ་སྤྲུལ་བའི་
སྤྲུལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྒྲེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་དུད་འགྲོ་ཏུ་སྤྲུལ་བའི་སྤྲུལ་
བ་དེ་དུད་འགྲོའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་བསམ་བཞིན་དུ་
དུད་འགྲོ་ཏུ་སྤྱོད་བ་སྦངས་པའི་གང་ཟག་དེ་དུད་འགྲོའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསམ་
གཟུགས་སྤྱི་དོན་ལས། དུད་འགྲོའི་རྟེན་ཅན་གྱི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
བསམ་བཞིན་དུ་དུད་འགྲོར་སྤྱོད་བ་སྦངས་པའི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་འཆི་ལ་རང་དབང་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་དེས་བསམ་བཞིན་དུ་

ཁམས་དེ་དང་དེའི་གང་ཟག་ཏུ་སྐྱེ་བ་སྦངས་ཚུལ་དང་། ཁམས་དེ་དང་དེའི་གང་ཟག་
གི་ངོ་བོར་སྐྱལ་ཚུལ་གཉིས་ལ་ཁྱད་བར་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཁྱད་བར་འཛོག་
ཚུལ་མེད་པའི་བྱིར།

ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འདོད་པའི་རྟོན་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། ལོངས་སྐྱ་དང་དངོས་
རྒྱ་ཆོགས་པ་ཆར་གཅིག་ལ་རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱལ་བའི་སྐྱལ་སྐྱ་དེ་འདོད་པའི་
རྟོན་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ལོངས་སྐྱ་དང་དངོས་རྒྱ་ཆོགས་པ་ཆར་གཅིག་ལ་
རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱལ་བའི་འདོད་པའི་རྟོན་ཅན་གྱི་སྐྱལ་སྐྱ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་
ཐལ། སངས་རྒྱུ་མ་ཐག་ནས་སེམས་ཅན་གང་ལ་གང་འདུལ་གྱི་ཆེད་དུ་སྣོད་བཅུད་
མ་ཐལ་ཡས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྐྱལ་སྐྱ་རབ་འབྱམས་སྟོན་པའི་བྱིར་ཏེ།

ཡེ་ཤེས་སྤྱིང་བོའི་བདེན་གཉིས་འབྲེལ་བ་ལས།

རྣམ་པ་གང་དང་གང་གིས་ནི།

གང་དང་གང་ན་གང་གང་ཆོ།

སྐལ་ལྷན་སྐྱེ་བོ་གང་དང་གང་།

དེ་དེ་ཡོངས་སུ་སྤྲིན་བྱ་བར།

རྣམ་པ་དེ་དེས་དེ་དང་དེར།

དེ་ཡི་ཆེ་དང་དེ་ཡི་ཆོ།

སྐབ་པའི་བ་སྐྱའི་ཁྱདས་སོགས་ནས།

སྐྱལ་བ་གདོན་མི་ཟ་བར་འབྲིན།

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བཞི་པ། རྒྱུ་ལྟེ་ལས་འཕྲོས་ཏེ་དོགས་པ་གཞན་སྒྲོང་བ། ། ཁོ་ན་ལྟེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཚུ་དང་ཟམ་པ་སོགས་སྐྱ་སྐྱལ་བའི་སྐྱལ་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་བཞི་བོ་གང་རྒྱུ་ཡིན་པར་
ཐལ། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྐྱལ་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སེམས་ཅན་
རྣམས་ཀྱི་གང་དང་གང་འདོད་པའི་དངོས་པོར་སྣ་ཆོགས་པར་སྐྱལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། སྐབས་བརྒྱད་པའི་སྤྱི་དོན་ལས། སྤྱིར་སངས་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱལ་བ་དཔག་ཏུ་
མེད་པ་ཅིག་ཡོད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་གང་དང་གང་འདོད་
པའི་དངོས་པོ་སྣ་ཆོགས་པར་སྐྱལ་བ་རྣམས་ཀྱང་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྐྱལ་སྐྱ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ།

མདོ་སྤེའི་རྒྱན་ལས།

སངས་རྒྱུ་སྐྱལ་བ་དཔག་མེད་པ། །

སྐྱལ་བའི་སྐྱ་ནི་འདོད་པ་སྟེ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འོངས་སྐྱལ་གང་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་བཞི་
བོ་གང་རྒྱུ་གང་ཞིག །ཆོས་སྐྱ་གཉིས་པོ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
སངས་འཕགས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་བྱིད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཁས་བླངས་
ན་མི་འཐད་དེ། ཆོས་སྐྱ་སྤྱི་དོན་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཁ་ཅིག །སངས་
རྒྱུ་ཀྱི་སྐྱལ་བ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྐྱལ་སྐྱ་ཡིན་པའི་བྱུང་བར་ན། སངས་རྒྱུ་
ཀྱིས་སྐྱལ་བའི་ཚུ་དང་ཟམ་པ་སོགས་ཆོས་ཅན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
བརྟགས་པར་ལན་རྒྱུ་འདེབས་ཤིང་། སངས་རྒྱུ་རང་ཉིད་སྐྱལ་གཞིར་སོང་ནས་

སངས་རྒྱལ་རང་ཉིད་ཚུ་དང་ཟུང་བ་སོགས་སྤྱི་སྤྱི་ཚུ་ལ་གཅིག་དང་། སངས་རྒྱལ་
རང་ཉིད་སྤྱི་ལ་གཞིར་མ་བྱས་པར་སྤྱི་ལ་གཞིར་བྱེ་རྒྱུ་གི་དངོས་སོགས་ཞུ་སྤྱི་ལ་
གཞིར་བཟུང་ནས་ཚུ་དང་ཟུང་བ་སོགས་སྤྱི་སྤྱི་ཚུ་ལ་གཉིས་ཡོད་པར་འདོད། སྤྱི་ལ་
ཚུ་ལ་དང་པོ་འདི་དབང་དུ་བྱས་ན་དེ་འདྲའི་ཚུ་དང་ཟུང་བ་སོགས་སངས་རྒྱལ་གི་སྤྱི་ལ་
སྤྱི་ཡིན་ལ། སྤྱི་ལ་ཚུ་ལ་གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དེ་འདྲའི་ཚུ་དང་ཟུང་བ་སོགས་
སངས་རྒྱལ་གི་སྤྱི་ལ་པ་ཡིན་ཀྱང་སངས་རྒྱལ་གི་སྤྱི་ལ་སྤྱི་མ་ཡིན་པའི་ཞིབ་ཆ་ཡོད་
པར་འདོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཚུ་དང་ཟུང་བ་སོགས་སྤྱི་སྤྱི་ལ་བའི་
སྤྱི་ལ་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ས་ཚུ་དང་ཟུང་བ་སོགས་སྤྱི་སྤྱི་ལ་བའི་སྤྱི་ལ་པ་
གཉིས་ལ་བྱུང་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཆོས་ཅན་དེ་དག་ལ་བྱེད་སྤྱི་དང་འབྲེལ་སྤྱིའི་
བྱུང་པར་སྤྱི་ལ་པ་དང་མ་སྤྱི་ལ་པ་ལ་བྱུང་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་ཞིབ་ཆ་
བྱས་ན་གོང་གི་ལུང་གོང་འོག་གཉིས་ཀྱང་མི་འགལ་བར་སྤྲུལ། གོང་དུ་བྱངས་མ་ཐག་
པའི་ལུང་དེ་དག་གི་སྤྱི་བས་སྤྱི་ཡང་གཅིག་ལ་བྱེད་སྤྱི་སྤྱི་ལ་པ་དང་གཅིག་ལ་བྱེད་སྤྱི་མ་
སྤྱི་ལ་པ་གསུངས་ཡོད་དོ། །

སྤྱི་ལ་པ་སྤྱི་ལ་པ་པའི་བསྤྱི་ལ་པ་དང་། །

མཇུག་པ་འདི་འདྲ་སྤྱི་ལ་པའི་ཡིན་པས། །

དགེ་ལ་འདི་ཡི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །

བཞེས་གཉེན་དམ་པས་འདྲིན་པའི་རྒྱ་རྒྱ་བསྤྱོད། །

ལོངས་སྐྱེའི་མཆན་དཔེ་སོགས།

འདུལ་གསར་ཏེ་བསྐྱོན་པ་དར་བྱས།

རྩེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མ་མཆིས་པའི་དངོས་རྒྱུད་ཀྱི་དཔལ་
ལྷན་ལྷ་མ་རྣམས་ལ་ཕྱག་འཆའ་ཞིང་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །བཙེ་བ་ཆེན་པོས་དུས་
ཐམས་ཅད་དུ་རྩེས་སུ་གཟུང་དུ་གསོལ།

ཞེས་ཕྱག་འཆའ་བ་དང་གསོལ་བ་འདེབས་པ་སྡོན་དུ་བཏང་ནས་སྐབས་དོན་
སྐབས་བརྒྱད་པའི་ནང་གསེས་ལོངས་སྐྱེའི་མཆན་བཟང་གི་ཡོན་ཏན་གྱིས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་རྣམས་སྐྱེས་བྱ་དཔེ་པར་མཆོན་ཚུལ་དང་། དཔེ་བྱད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱིས་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཕྱགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་གདུལ་བྱ་གཞན་ལ་གོ་བར་
བྱེད་ཚུལ་དང་། ལོངས་སྐྱེའི་མཆན་དཔེ་རྣམས་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བྱ་དངོས་ཡིན་
ཚུལ།

བརྗོད་བྱ་གསུམ་པོ་འདིའི་ཐོག་ལ་ས་བཅད་མ་སྟོང་ཙམ་དུ་འཆད་ན། ཁོ་བོ་ནི་
སྐྱེས་སྟོབས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་སྦྱངས་སྟོབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དམན་པས་ནོར་བ་ཡོང་བ་
ནི་སོམ་ཉི་མི་དགོས་པས་མཁས་དབང་རྣམ་པའི་སྤྱན་རླུང་བཟོན་པ་མཛད་དུ་གསོལ།
སྐབས་བབ་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་དེ་དང་འབྲེལ་ནས་སོ་སོའི་རྣམ་རྟོག་ལ་འཆར་ཚུལ་ཅུང་ཟད་
འཆད་པ་ལ། མཆན་དཔེ་སྐྱེའི་རྣམ་གཞག་དང་། དེའི་དོན་ལ་དོགས་འབྲི་ཅུང་ཟད་བྱེད་
པའོ། །

དང་པོ་ལ་མཆན་ཉིད་བཤད་པ་དང་དབྱེ་བ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཆན་
དཔེ་སྤྱི་ལ་མཆན་ཉིད་དང་། སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་གཉིས། དང་པོ་ནི། རང་གི་བདག་རྒྱུན་
དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་རྣམས་སྦྱེས་བྱ་དམ་པ་མཆོན་པར་བྱེད་པའམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་
རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཞན་དག་གི་གོ་བྱེད་གང་ཅུང་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་
དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆན་དཔེའི་ཡོན་ཏན་གྱི་མཆན་ཉིད།

དེ་ཡང་མདོ་སྤྲེལ་བྱ་ལས།

ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བྱེད་མཐོང་ན།

སྦྱེས་བྱ་དམ་པ་ལེགས་པར་མཐོང་།

མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་རབ་དང་བ།

མཛེས་པ་བྱེད་ལ་བྱག་འཆའ་ལོ།

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། རང་གི་བདག་རྒྱུན་དུ་
གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
རྣམས་སྦྱེས་བྱ་དམ་པ་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་དེ། མཆན་གྱི་
ཡོན་ཏན་གྱི་མཆན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། རང་གི་བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་
གྱི་དངོས་གཞིའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་
ཏན་རྣམས་གསུལ་བྱ་གཞན་དག་ལ་གོ་བར་བྱེད་པའི་རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་དེ། དཔེ་
བྱེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་མཆན་ཉིད།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ལ། མཚན་ལ་སོ་གཉིས་དང་དཔེ་བྱད་ལ་བརྒྱད་ཅུ་
ཡོད་པ་ལས། དབྱེ་བ་འདིའང་རྒྱན་གྱི་ཆོག་རིས་དང་མཐུན་པར་དབྱེ་བར་བྱ་སྟེ། དང་
པོ་སོ་གཉིས་ནི། དུག་དང་ཞབས་ཀྱི་མཐེལ་གཉིས་ལ་མཚོན་ཆའི་འཁོར་ལོ་དང་ཤིང་
རྩེ་འཁོར་ལོའི་མཚན་དང་ལྡན་པ་དང་། ཞབས་གཉིས་རུལ་སྤལ་གྱི་ཞབས་བཞིན་རུ་
ཞབས་གཉིས་ས་ལ་མཉམ་པར་འཛོག་པ་དང་། དུག་དང་ཞབས་ཀྱི་སོར་སོ་སོར་
ཆོགས་དང་སོ་ནས་བྱ་བས་འབྲེལ་ཞིང་རྒྱན་གཞུག་རུང་བའོ། །དུག་དང་ཞབས་
འཇམ་ཞིང་གཞོན་ཤ་ཆགས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་འདིའི་སྐྱེ་ནི་དུག་དང་ཞབས་ཀྱི་
རྒྱབ་བཞི་སྟག་གོང་གཉིས་དང་ལྟག་པ་ཤས་ཁེངས་པ་མདུན་མཐོ་བ་དང་། དུག་དང་
ཞབས་ཀྱི་སོར་སོ་རིང་བ་དང་། ཞབས་མཐེལ་གྱི་བཞི་ཆ་ཕྱིར་འཕགས་པས་རྩིང་བ་
ཡངས་པ་དང་། མི་པལ་བའི་ཁྱ་བདུན་ཅུ་འཕགས་པས་སྐྱ་ཆེ་ཞིང་ཡ་ཡོ་མེད་
པས་བྱང་བ་དང་། ཞབས་ཀྱི་ལོང་བྱ་ཕྱིར་འབྱར་བ་མི་མདོན་པ་དང་། སྤྱ་རེ་རེ་ནས་
གྲེན་རུ་ཕྱོགས་པ་དང་། དེ་དྲགས་ཤ་ར་ན་དང་ཨེན་ཡའི་བྱིན་པ་ལྟ་བུ་ནི་ཡོངས་སུ་མ་
ཉམས་ཤིང་རིམ་པ་འཆོམ་སོ་རྒྱས་ཤིང་རྒྱུ་སོ་ཡོད་པ་དང་། བརྒྱ་བྱང་སོར་བཞག་སྟེ་
མ་བརྟུད་ཀྱང་དུག་གིས་སྤུས་མོའི་སྤྱ་ངར་སྤེབས་པའི་དུག་རིང་ཞིང་མཛེས་པ་དང་།
རྩ་ཅང་ཤས་ལྟར་འདོམས་ཀྱི་སྤྱ་བ་སྤྱབས་སུ་གནས་པ་དང་། སྤྲགས་པ་གསེར་ལྟར་
དག་ཅིང་གསལ་བའི་མདོག་དང་ལྡན་པ་དང་། སྤྲགས་པ་སྤུབ་པ་ནི་གསེར་ཤིན་རུ་
སྤྱངས་པ་ལྟར་འཇམ་པ་དང་། སྤྱ་རེ་རེ་ནས་གཡས་ཕྱོགས་སུ་འབྲེལ་བ་ནི་བ་སྤུའི་
ཁྱང་བྱ་རེ་རེར་སྤྱ་གཉིས་གཉིས་མེད་པར་འབྲེལ་བའོ། །ཞལ་མཛོད་སྤུས་བརྒྱན་པ་ནི་
སྤྲིན་མཚམས་ཀྱི་བར་གྱི་ཐིག་ལའི་གནས་ན་འཇམ་པ་དང་དཀར་བ་མཉེན་པ་བྱངས་

ན་ཁྱེ་གསུམ་ལ་སྟགས་པའི་ཚད་འབྱུང་བའོ། །འཕེལ་ཀ་ཆེ་བའི་རོ་སྟོད་སེང་གེ་འབྲ་
བའོ། །དབྱུང་མགོ་རྒྱུ་པ་ནི་གསེར་གྱི་བྱུ་པའི་མགྱིན་པ་ལྟར་རྒྱུ་ཞིང་ལེགས་པར་
འབྲེལ་བ་ཅུའི་བྲ་བ་མི་མངོན་པ་དང་། ཐལ་གོང་རྒྱས་པ་ནི་དབྱུང་མགོའི་བར་བྲང་མི་
མཉམ་པ་མེད་པའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འདི་ལ་སེམས་ཅན་པལ་བ་རོ་མི་ཞེས་པ་
ཡང་རོ་མཚོག་ཏུ་སྦྱང་བའོ། །སྤྱི་ལྟེ་བ་ནས་ཡན་མན་དང་འདོམ་མཉམ་པ་ནི་ཤིང་རྒྱ་
གོ་རྟ་ལྟར་རྒྱ་ཞིང་གཤ་བ་ཉིད་དང་། དབྱུའི་གཙུག་ཏོར་རྒྱུ་ཞིང་ཀྱན་ནས་མཉམ་པ་
གཡས་སུ་འབྲིལ་བ་དང་ལྡན་པ་དང་། ཞལ་ཀྱན་ཁེབས་ཅིང་བད་མ་དམར་པོ་འབྲ་
བའི་ལྗགས་རིང་ཞིང་མཛེས་པ་དང་། ཤེས་པ་དང་མི་མཐུན་པ་མེད་པ་དང་། སྒྲོག་པ་
དང་སྟན་པ་དང་། མ་འབྲུགས་ཤིང་གསལ་བའི་ཡན་ལག་ལྡན་གྱི་ཆངས་པའི་
དབྱངས་ཉིད་དང་ལྡན་པ་དང་། མེ་ལོང་གི་དགྱིལ་ལྟར་རྒྱུ་ཞིང་རྒྱས་པ་འགྲམ་པ་
སེང་གེའི་འགྲམ་པ་དང་འབྲ་བ་ཉིད་དང་། ཆེམས་དྲུང་ལྟར་ཤིན་ཏུ་དཀར་བ་དང་། མཐོ་
དམན་མེད་པ་ཆེམས་ཆད་མཉམ་པ་དང་། བར་མཚམས་མ་དོད་པས་ཐགས་བཟང་
བ་དང་། སྟག་ཉིས་ལས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཡན་མན་ན་ཉི་ཤུ་རེ་ཡོད་པས་གངས་ནི་
བཞི་བརྒྱ་ཐམ་པ་ཆང་བ་དང་། དཀར་ནག་གི་ཆ་མ་འབྲེས་ཤིང་དམར་པོའི་ར་རི་དང་
མ་འབྲེས་པས་སྤྱན་ནི་ཁོར་བྲ་མཐོན་མཐིང་དང་འབྲ་བ་དང་། ལྷང་ལོག་གི་རྩི་མ་ནམས་
ལེགས་པར་གཞིལ་ཞིང་མ་འབྲེས་པས་བ་མཚོག་གི་རྩི་མ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་དཔེ་བྱད་ནི། ལོངས་སྤྱི་སེན་མོ་དམར་ནག་ཟངས་མདོག་ལྟ་བུ་དང་།
སེན་མོའི་མདོག་སྤྱུ་པ་ཉིད་དང་། སེན་མོ་ཤང་ཤོང་མེད་པས་སེན་མོ་མཐོ་བ་ཉིད་
དང་ལྡན་པ་དང་། སེན་མོ་རྒྱུ་པ་དང་། སོར་མོ་ལ་གཉིར་མ་མེད་པས་རྒྱས་པ་དང་།

སོང་མོའི་རྩ་བ་ནས་རྩེ་མོའི་བར་རྩེ་སོང་བས་བྱིན་གྱིས་སྤྲོ་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་རྩ་བྱི་
རོལ་ཏུ་མི་མངོན་པ་དང་རྩ་བསྟོལ་བ་སྟེ་མདུད་པ་མེད་པ་དང་། ཞབས་ཀྱི་ལོང་བྱ་རྒྱུ་
བས་མི་མངོན་པ་ཉིད་དང་། ཞབས་རིང་ཐུང་མེད་པས་ཞབས་མི་མཉམ་པ་མེད་པ་
དང་། མི་ཐེལ་གྱིས་གཞོན་པས་སེང་གེའི་སྟབས་སུ་གཤེགས་པ་དང་། ལྷ་གདུག་པ་
ཅན་ཐེལ་གྱིས་གཞོན་པས་སྒྲུང་པོ་ཆེའི་སྟབས་སུ་གཤེགས་པ་དང་། བྱ་ལྟར་ནས་
མཁའ་ལ་གཤེགས་པར་མཁས་པས་ངང་བའི་སྟབས་སུ་གཤེགས་པ་དང་། འདོད་
པའི་གནས་སུ་སེམས་ཅན་གྱི་སྣ་འབྲེན་པར་བྱེད་པའི་བླ་མ་ཆོག་གི་སྟབས་སུ་
གཤེགས་པ་དང་། ཞབས་གཡས་སྟོན་ལ་སྟོ་བ་དང་གཡས་སྟོགས་སུ་འཁོར་ནས་
ཐེབས་པས་གཡས་སྟོགས་སུ་གཤེགས་པ་དང་། གཤེགས་པའི་ཆེ་ལྟ་ན་སྟུག་ཅིང་
མཛེས་པར་གཤེགས་པ་དང་། ལམ་གོང་འོག་ཏུ་མི་འགྲོ་བར་བྱང་པོར་གཤེགས་པ་
དང་། འགྲིང་ལེགས་པས་སྟུ་འབྲིལ་བག་གམ་བག་ཆགས་པ་དང་། གཅིང་ཞིང་དག་
པས་སྟུ་བྱི་དོར་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྟུ་རིང་ཐུང་དང་སྟོམ་སྤྲོ་སོགས་ཐད་ཀར་མ་འཆོལ་
བས་རིམ་པར་འཆོམ་པ་ཉིད་དང་། སྟུ་གཅིང་བ་དང་ཐུགས་འཇམ་པ་དང་། སྟུ་ནས་
པར་དག་པ་ཉིད་དང་ལྷན་པ། ཆོས་འདུལ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྱིར་མཆོན་
རྫོགས་པ་ཉིད་དང་། ཁོ་ལག་རྫོགས་པའམ་འཕེལ་སྟོབས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་།
གོམ་པ་རིང་ཐུང་མེད་པས་མཉམ་པ་དང་། ར་རི་མེད་པས་སྟུན་གཉིས་དག་པ་དང་།
སྟུ་གཞོན་ཤ་ཅན་ཉིད་དང་། སྟུ་ཤ་ཁྱུ་པ་མེད་པ་དང་། ཐུགས་རྟག་ཏུ་ཁྱུ་པ་མེད་
པས་སྟུ་ཤ་རྒྱས་པ་དང་། སྟུ་ཤ་ལྷག་ལྷག་མེད་པས་སྟུ་ཤིན་ཏུ་གྲིམས་པ་ཉིད་དང་།
ཐུག་ཞབས་སོགས་ཡན་ལག་ནམས་ཆ་བྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་ནས་པར་འབྲེས་པ་ཉིད་དང་།

ལྷན་པ་དང་། གཞིགས་པ་སྟོབ་ཀྱི་རིམ་དག་པ་དང་། དཀྱ་ཤིང་དམ་ཕྱལ་རྒྱུ་པ་
ཉིད་དང་། ཤིང་སྐབས་འཆམ་པས་དཀྱ་སྐབས་ཕྱིན་པ་ཉིད་དང་ལྷན་པ་དང་། ཤིང་པ་
ཏ་ཅང་རིང་པོ་མེད་པས་དཀྱ་མ་རྫོངས་པ་ཉིད་དང་། ལྷ་བའི་ངོས་མཐོ་དམན་མེད་པས་
ཕྱལ་ཕྱང་རེ་པ་དང་། ལྷ་བ་གཉིང་ཟབ་པ་ཉིད་དང་། ལྷ་བའི་རི་མོ་གཡས་ཕྱོགས་སྤྱ་
འབྲེལ་བ་དང་། སྤྱོད་ལམ་ཀུན་ནས་ལྷན་སྤྱད་པ་འཕམ་མཛེས་པ་ཉིད་དང་ལྷན་པ་དང་།
ཀུན་སྤྱོད་ཤིན་ཏུ་གཙང་བ་དང་། སྤྱ་ལ་སྟེ་བ་དང་གནག་བག་མེད་པ་དང་། ཕྱག་ནི་
ཤིང་བལ་ལྷར་ཤིན་ཏུ་འཇམ་པ་དང་། ཕྱག་གི་རི་མོའི་མདངས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་དང་།
རྒྱང་རིང་པོ་ནས་གསལ་བའི་ཕྱག་གི་རི་མོ་ཟབ་པ་དང་། ཕྱག་གི་རི་མོ་རིང་བ་དང་།
ཞལ་ཏ་ཅང་མི་རིང་བ་དང་། མཚུ་ནི་བེམ་པ་ལྷར་དམར་ཞིང་ནང་དུ་གཟུགས་བརྟན་
འཆར་བ་དང་། ལྷགས་བདེ་ཞིང་མཉེན་པ་དང་། ལྷགས་སྐབ་པ་ཉིད་དང་། ལྷགས་
དམར་བ་དང་། གསུང་འབྲུག་གི་སྤྱ་ལྷར་བཟིང་ཆེ་བ་ཉིད་དང་། ལྷན་ཅིང་ལྷན་ལ་
འཇམ་པ་དང་། མཆེ་བ་རྒྱུས་པ་དང་། མཆེ་བ་རྩོ་བ་དང་། མཆེ་བ་དཀར་བ་དང་། མཆེ་
བ་རིང་ཐུང་མེད་པས་མཉམ་པ་དང་། མཆེ་བ་རྩ་བ་ནས་བྱིན་གྱིས་སྤྱ་བ་དང་། འངས་
ཀྱི་གཟེངས་མཐོ་བ་དང་། འངས་སྐབས་སྟགས་ཀྱིས་དག་པས་གཙང་བ་ཉིད་དང་།
སྤྱན་དཀྱུས་རིང་ཞིང་ཡངས་པ་དང་། རྩི་མ་མཆམས་སྤྱད་པ་དང་། སྤྱན་དཀར་ནག་
མ་འབྲེས་པས་བསྐྱེད་འདབ་མ་རངས་པ་འབྲ་བ་དང་། སྤྱན་ཚུགས་རིང་བ་དང་། སྤྱན་
མ་སྤྱ་ཞིང་མཉེན་ལ་འཇམ་པ་དང་། སྤྱན་མ་སྤྱུ་པ་ཉིད་དང་། སྤྱན་མའི་སྤྱ་རིང་ཐུང་
མེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། ཕྱག་རིང་ཞིང་རྒྱས་པ་དང་། ལྷན་རིང་ཐུང་དང་ཆེ་ཆུང་
མེད་པས་མཉམ་པ་དང་། སྤྱ་ལ་འབྲུག་པ་ལ་ལྷན་གྱི་དབང་པོ་མ་ཉམས་པ་དང་། སྤྱ་

ཡོད་མེད་ཀྱི་མཆམས་ལེགས་པར་བྱེད་པས་དབུལ་བ་ལེགས་པར་འབྲེས་པ་དང་།
དབུལ་བ་དབྲེས་ཆེ་བས་རྒྱས་པ་ཉིད་དང་། གདུགས་ལྟར་དབུ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་དང་།
དབུ་སྐྱ་བྱང་བ་ལྟར་གནག་པ་ཉིད་དང་། བར་མཆམས་མེད་པར་དབུ་སྐྱ་སྟག་པ་ཉིད་
དང་། དབུ་སྐྱ་འཇམ་པ་ཉིད་དང་། དབུ་སྐྱ་མ་འཛིངས་པ་ཉིད་དང་། དབུ་སྐྱ་མི་རྩལ་ཅིང་
མི་གཤོར་བ་ཉིད་དང་། དབུ་སྐྱ་བི་ཞིམ་པ་ཉིད་དང་། བྱག་དང་ཞབས་ཀྱི་མཐེ་བོང་ལ་
དཔལ་གྱི་བེལ་དང་བཟ་ཤིས་དང་གཡུང་བྱང་འབྲེལ་བས་བརྒྱན་པའོ། །

དབྲེ་བ་དེ་དག་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྦྱེས་བྱ་དམ་པར་མཆོན་ཚུལ་ནི།
མདོ་ལས།

དུ་བ་ལས་ནི་མེ་ཡོད་དང་། །

རྩ་བུ་ལས་ནི་རྩ་ཤིས་བཞིན། །

བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་སྒོ་ལྡན་གྱི། །

རིགས་ནི་མཆོན་མ་དག་ལས་ཤིས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་བྱང་པར་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་སྒོ་
ལྡན་རྣམས་ལ་རིགས་སད་པར་ཤིས་པ་བཞིན་དུ་གོང་དུ་བཤད་པའི་མཆོན་དཔེ་དེ་
དག་གིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་སྦྱེས་བྱ་དམ་པར་མཆོན་པ་ཡིན་ཏེ།

མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།

ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བྱིད་མཐོང་ན། །

སྦྱེས་བྱ་དམ་པ་ལེགས་པར་མཐོང་། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ། དེའི་དོན་ལ་དོགས་འབྱི་ཅུང་ཟད་བྱེད་པ་ལ། ལོངས་སྤྱི་མཆན་དཔེ་
རྣམས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྦྱེས་བྱ་དམ་པར་མཆོན་ཚུལ་དང་། ལོངས་སྤྱི་
མཆན་དཔེ་རྣམས་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བྱ་དངོས་ཡིན་ཚུལ་དོགས་འབྱི་ཅུང་ཟད་བྱེད་
པའོ། །དང་པོ་ལ། དོགས་པ་འགོད་པ་དང་། དེ་དག་ལ་རང་གིས་ལན་འདེབས་པ་
གཉིས། དང་པོ་ལ། མཆན་དཔེ་དེ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྦྱེས་བྱ་དམ་པར་སྦྱབ་
བྱེད་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་མིན་ལ་དོགས་པ་འགོད་པ་དང་། མཆན་དང་དཔེ་བྱེད་
ལ་ཤེས་པ་ཡོད་མེད་ལ་དོགས་པ་འགོད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། མཆན་བཟང་གི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྦྱེས་བྱ་
དམ་པར་མཆོན་ཚུལ་དེ། མཆན་བཟང་དེ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྦྱེས་བྱ་དམ་
པར་སྦྱབ་བྱེད་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན། ཡིན་
ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གཞན་སེམས་ཅི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པའི་སྦྱེས་བྱ་ལ་དེ་བསྦྱབ་མི་
དགོས། རྟགས་པ་དམན་པ་དག་ལ་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་ཙམ་ཞིག་ལ་བྲབ་པ་འཁྲུལ་
བ་དང་། ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་བྲད་པར་ཅན་དང་འབྲེལ་ནས་བཞེད་ན་ཐ་སྙད་དེ་དག་
གང་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་དང་རང་ཉིད་གང་དུ་གནས་པའི་གང་ཟག་གི་ཤེས་རྒྱུད་དང་
འབྲེལ་ནས་རྟགས་པ་ཞི་མི་རྒྱས་པའི་བྱིར་ཉ། ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་བྲད་པར་ཅན་
རྟགས་པ་ལ་རྒྱ་ངོ་བོ་འབྲས་བྱ་གསུམ་པོ་དང་འབྲེལ་ནས་རྟགས་པ་ལས་བྲད་པར་
ཅན་རྟགས་ཚུལ་མེད་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་འདི་ཚུལ་

གསུམ་ཚད་མས་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ནི་བྱར་མི་བྱུང་སྟེ། གཞན་རྒྱུད་རིམ་ལྟ་
བ་བཞིན་མཐུན་པ་ལ་བསྐྱབ་མི་དགོས་ལ་རྟོགས་པ་དམན་པ་དག་གིས་ནི་ལུས་ངག་
གི་ཐ་སྙད་ཙམ་ཞིག་ལས་དཔོག་ན་འབྲུལ་ཞིང་ཐ་སྙད་བྱུང་པར་ཅན་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་
རྟགས་ལ་མ་འབྲུལ་པ་ནི་མ་ངེས་ཏེ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ནང་གི་རྟོགས་པ་ནི་གང་ཟག་དེ་
ལ་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་རིགས་པ་དང་མཚུངས་སོ། །

མཚན་དཔེ་དེ་རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྦྱེས་བྱ་དམ་པར་མཚོན་བྱེད་ཡིན་
ཀྱང་སྦྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཟེར་ན། རྫོ་ལྗན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་ཚས་ཅན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་སད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་བསུལ་གྱིས་མནར་
བའི་སེམས་ཅན་མཐོང་བ་ན་མིག་ནས་མཆི་མ་འབྲུག་པ་དང་ལུས་ཀྱི་བ་སྦྱ་ལྗང་བ་
སོགས་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་བྱུང་པར་ཅན་དང་ལྗན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་དེའང་
རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་བྱུང་པར་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་
ནང་གི་རྟོགས་པ་དཔོག་མི་རྣམས་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཚན་དང་དཔེ་བྱུང་ལ་ཤེས་པ་ཡོད་མེད་ལ་དོགས་པ་འགོད་པ་ནི།
མཚན་བཟང་ལ་ཤེས་པ་ཡོད་དམ་མེད། མེད་ན། རོ་མི་ཞིམ་པ་རོ་མཚོག་ཏུ་སྦྱང་བའི་
མཚན་བཟང་དེ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཀུན་བརྟུས་ལས། མཚན་དང་
དཔེ་བྱུང་བཟང་སོ་གང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་མཚན་དང་དཔེ་བྱུང་བཟང་
སོས་བརྒྱན་པའི་སྦྱ་བསྟན་པ་དང་། ཡང་དག་པར་འབྱེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་
རབ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྗན་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་
བྱུང་བའི་ཚས་རྣམས་དང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་པར་སྟོན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་

དང་།

སྐབས་བརྒྱད་པའི་སྤྱི་དོན་ལས། མཚན་དཔེ་ཆམས་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་ཅི་
རིགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་མི་འཐད་དེ། དེར་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ལོག་
ཏུ་བསྐྱབ། ཅེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་གང་ཡིན་ནམ།

གཞན་ཡང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྤྱེས་བྱ་དམ་པར་མཚོན་བྱེད་ལ་ཤེས་པ་མ་
ཡིན་དགོས་ན་སློ་ལྟན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་
པར་མཚོན་བྱེད་ལ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དོན་
ནི་བསམ་སྦྱོར་གཉིས་ལས་སྦྱོར་བའི་སློན་པ་ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་རྫོགས་པ་
བརྟན་པོ་དང་ལྟན་པ་དེ་འདྲིལ་བ་དང་། གསལ་བྱེད་ལས་ཀྱང་། སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོ་སྟེ་
ཐབས་ཤེས་རྒྱན་བརྟན་པ་གཉིས་ནི་རྟགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། ཟེར་ནས་རིགས་མཚུངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་དབྱེད་གཞི་འདི་འདྲ་ཞིག་འདུག་གོ།

གཉིས་པ། དེ་དག་ལ་རང་གིས་ལན་འདེབས་པ་ལ། དོགས་པ་དང་པོའི་ལན་ནི།
མཚན་བཟང་ཆམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྤྱེས་བྱ་དམ་པར་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་
དག་ཡིན་པ་དང་། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཆམས་སློ་ལྟན་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པར་སྐྱབ་པའི་
སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་གམ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཡང་། སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན་ལས།
འདི་དག་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཆམ་གཞག་ནི་བྱར་མི་རུང་སྟེ།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་སློན་མེད་དེ། དེ་ནི་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་
དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་དེས་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གང་ལས་མཚན་བཟང་གི་ཆམ་
གཞག་དང་། སློ་ལྟན་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཐ་སྙད་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་དོན་གང་དང་གང་

གསུངས་པ་དེ་ཤེས་ནས་གསུངས་པ་ལྟར། གང་ཟག་དེ་ལ་ཆང་འདུག་པས་ཕྱིར་མི་
ལྟོག་པ་རེད། གང་གིས་ན་རྟགས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པར་བརྗོད་ནས་མདོ་དང་
བསྟན་བཅོས་གང་ལས་མཆོན་དང་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གསུངས་པའི་ཤེས་ཆ་དེ་
དང་འབྲེལ་ནས་ལུས་དག་གི་ཐ་སྙད་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་སྟོན་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་སྐྱབ་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་དང་། མཆོན་བཟང་རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྦྱེས་བྱ་
དམ་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཀྱང་། ལུང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་
དང་མཆོན་དཔེའི་རྣམ་གཞག་གསུང་ཚུལ་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཡང་མ་ཤེས་པ་ལ་ཐ་སྙད་
ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་བྱབ་པ་འབྲུལ་བའི་གཞོན་གྱིང་ཡོད་ཟེར་
དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་སྤང་སྟེ། སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན་ལས། གང་ཟག་གཞན་གྱིས་
ཀྱང་མདོ་ལས་བཤད་པའི་ལུས་དག་གི་ཀུན་སྟོན་རྣམས་དང་ལྡན་ཞིང་དེ་ཡང་རིང་དུ་
འདྲིས་ཀྱང་སྟོན་ལམ་བརྟགས་བྱབ་པར་མཐོང་ན། དེ་ལས་པ་རོལ་པོ་དེ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་
པར་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་དཔོག་པ་ཅམ་ལ་དེའི་རོ་བོར་རྟགས་སུ་བཤད་ཀྱི། ཞེས་
གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱིར་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཡང་སྤར་གྱི་གང་ཟག་དེ་ལ་
ཚུལ་གསུམ་ཆོད་མས་ངས་པའི་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་བྱེད་ཟེར་དགོས་པ་འདྲ་བོ་
ཞིག་སྤང་མོད་ཀྱང་དབྱེད་པར་བྱལོ།

དོགས་པ་གཉིས་པའི་ལན་ནི། མཆོན་བཟང་དང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ལ་
ཤེས་པ་མ་ཡིན་དགོས་པ་དང་། གསེར་གླེང་དང་ཡིག་ཆ་ལས་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་
ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་སུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཀུན་བདུས་
ཆོག་ཟེན་ལྟར། ཤེས་པ་ཞིག་བཞག་དགོས་ན་རོ་མི་ཞེས་པ་རོ་མཆོག་སྤང་བའི་མཆོན་

བཟང་དེ་ཤེས་པ་ཡིན་པ་ལས་འོས་མེད་ཀྱང་། ཡིག་ཆ་ལས་མཆན་དཔེ་དེ་རྣམས་
པལ་ཆེར་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོས་བསྐྱས་པ་ཡིན་ཞིང་རོ་མཆོག་སྤང་བའི་མཆན་བཟང་
ནི་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་འདོད་དགོས་སམ་དབྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་མོད་
ཀྱང་། ཀྱན་བརྟམ་ལས་གསུངས་པའི་ཕུང་དེའི་དོན་སྐབས་བརྒྱད་པའི་ཆོས་སྤྱི་སྤྱི་
དོན་ལས། ཕུང་དེའི་དོན་མཆན་དཔེ་རྣམས་རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་
སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་ལས་བྱུང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱུ་ལ་
དགོངས་པ་དང་། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ལ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་དགོས་པ་ནི་སྐབས་བཞི་
པའི་སྤྱི་དོན་ལས། རྣལ་འབྱོར་པ་འབགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཉམ་བཞག་ཤེས་བཟོད་སྐྱད་
ཅིག་མ་རྣམས་རྣལ་འབྱོར་པ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་གི་གདུལ་བྱ་གཞན་གྱིས་མི་རིག་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་རྟོ། །

འོན། ཡིག་ཆ་དང་གསེར་བླང་ལས་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་
རྟགས་སུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་གང་ཡིན་ཟེར་ན། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཀྱི་
རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནམ་སྟམ་མོ། །

གཉིས་པ། ལོངས་སྤྱི་མཆན་དཔེ་རྣམས་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་དངོས་ཡིན་
ཚུལ་དོགས་འབྱི་ཅུང་ཟད་བྱེད་པ་ལ་ཡང་། དོགས་པ་འགོད་པ་དང་། དེ་ལ་རང་གིས་
ལན་འདེབས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཡིག་ཆ་དང་གསེར་བླང་ལས། ལོངས་སྤྱི་
མཆན་བཟང་རྣམས་རྣམ་སྤྲིན་དངོས་ཡིན་ལ་སྤྱལ་སྤྱི་མཆན་བཟང་རྣམས་བདག་
འབྲས་ཅན་ཡིན་གསུངས་པ་དང་འབྲེལ་ནས་ལོངས་སྤྱི་མཆན་བཟང་རྣམས་རྣམ་
སྤྲིན་དངོས་ཡིན་ལ་སྤྱལ་སྤྱི་མཆན་བཟང་རྣམས་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པའི་

རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ནམ།

འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས། དེ་ལ་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཛད་པ་
དང་བཅས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་སྟོན་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་དང་། སྐུ་བས་བརྒྱད་པའི་སྤྱི་དོན་ལས། སྤྱོད་བཞི་རྣམ་སྟོན་གྱི་རྒྱ་དང་ཡེ་
ལེས་ཆོས་སྐྱེ་རྣམ་སྟོན་གྱི་འབྲས་བུར་གསུངས་པ་དེ་དང་། སྐུ་བ་པའི་དམིགས་པ་
བཤད་པའི་ཐད་དུ་སྐུ་བས་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས། དེ་ལས་ལྷོག་སྟེ་གསུངས་པའི་
རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན།

དེ་ལ་དང་པོའི་ལན་ནི། རང་གིས་སྤོངས་འཆར་འདི་ལྟར་བཟོད་འདོད་དེ། གསེར་
ཐང་དང་ཡིག་ཆ་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་ལོངས་སྤྱིའི་མཚན་བཟང་རྣམས་རྣམ་
སྟོན་གྱི་འབྲས་བུ་དངོས་ཡིན་པ་དང་། ལོངས་སྤྱི་དེས་སྤྱུལ་པའི་མཆོག་གི་སྤྱུལ་སྤྱིའི་
མཚན་བཟང་རྣམས་རྣམ་སྟོན་གྱི་འབྲས་བུ་མིན་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ་སྟེ་སྟེ།
དེ་འབྲའི་ལོངས་སྤྱིའི་མཚན་བཟང་རྣམས་རྣམ་སྟོན་གྱི་འབྲས་བུ་དངོས་ཡིན་ལ་དེ་
འབྲའི་སྤྱུལ་སྤྱིའི་མཚན་དཔེ་རྣམས་སྟེ་སྟོན་གྱི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་
ན། རྣམ་སྟོན་གྱི་རྒྱ་ནི་སེམས་ཅན་ཁོ་ནའི་རྒྱ་དུ་ལ་བཞག་དགོས་པ་དང་། དེ་འབྲའི་རྒྱ་
དེའི་རྒྱས་པ་མཐར་ཐུག་པ་སྟོན་པའི་རྒྱས་ནི་ལོངས་སྤྱིའི་མཚན་དཔེ་བྱུང་པའི་རྒྱས་
ཉིད་ཡིན་ལ། ལོངས་སྤྱི་དེས་རྣམ་པ་སྟོན་པའི་སྤྱུལ་སྤྱི་དེ་ལོངས་སྤྱི་དེའི་རྣམ་པར་སྟོན་
པའམ་སྤྱུལ་བ་ཅས་ཡིན་གྱི་སྤར་གྱི་རྣམ་སྟོན་གྱི་རྒྱ་དེའི་རྒྱས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཆེ་
ལ་སྤྱུལ་སྤྱི་དེ་མ་བྱུང་ལ་རྒྱ་དེ་སྤར་ཡང་རྒྱས་པ་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བ་མེད་པའི་བྱིར།
ཐེར་ནས་སྤར་གྱི་ཕུང་དེ་དག་གི་དོན་འགྲེལ་དགོས་སྟེ་དབྱུད་པར་འཆ་ལ།

དོགས་པ་གཉིས་པའི་ལན་ནི། གོང་དུ་བཤད་པའི་སྐབས་བརྒྱད་པ་དང་སྐབས་
དང་པོ་ལས་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་འབྲས་ལ་འདྲི་ཚུལ་མི་འབྲ་བ་གཉིས་བྱང་བ་ནི། སྐབས་
དང་པོའི་སྐབས་སུ་མདོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ལུགས་གཞིར་བཞག་པ་དང་། སྐབས་བརྒྱད་
པའི་སྐབས་འདྲིར་རྒྱད་ཁྲ་མ་ལས། བྲལ་དང་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་འབྲས་བྱ་ནི། །ཞེས་
སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་དྲུག་བཅུ་རྣམ་
སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པ་དང་། གཞན་ཡང་སློབ་དཔོན་གྱི་འགྲེལ་བ་ལས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་
མཛོད་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་གསུངས་པ་སོགས་ལ་
གཞིགས་ནས་སྐབས་འདྲིར་སློབ་དཔོན་སངས་པཌ་ཞབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་
ཡིན་ནམ་སྟེ་མོ། །

འདྲིར་སྤྲས་པ།

ལོངས་སྤྱི་མཚན་ལ་དབྱད་བཅོད་སྟེལ་པའི་དགེས། །

དེ་མེད་བསྟན་པ་ཕྱོགས་བཅུར་རྒྱས་པ་དང་། །

མ་ཀླན་སེམས་ཅན་གཏན་བདེ་འཛོལ་པའི་བྱིར། །

བསྟན་འདྲིན་སྤྱིས་བྱའི་སྤྱི་ཆེ་བརྟན་ཆེད་བསྟོ། །

མཚན་དཔེ་སྐོར།

མོ་བཟང་བདེ་ལེགས།

དབག་ཡས་བསོད་ནམས་ཚོགས་ལས་འབྱུངས། །

མཐའ་ཡས་རྒྱལ་བའི་རྟོགས་པ་མཚོག། །

བགྲང་ཡས་འགྲོ་ལ་མཚོན་བྱེད་པའི། །

བསམ་ཡས་མཚན་དཔེ་ཕྱང་པོར་འདུད། །

རྒྱ་ཚེན་གཞུང་གི་བཀའ་གནད་ལ། །

དཔྱོད་པའི་མོ་ཁོས་དབེན་ན་ཡང་། །

དམ་པའི་གསུང་གིས་བསྐྱལ་བ་ན། །

མི་ཤེས་ན་ཡང་བཙོན་བ་བགྱིད། །

དེ་ཡང་སྐབས་བརྒྱད་པའི་སྤྱི་དོན་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་གདུལ་
བྱ་ལས་དག་པའི་དབང་ཤེས་ལ་མཚན་དཔེར་ཤར་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས་པ་ལ། འོ་ན་གདུལ་བྱ་ལས་དག་གི་དབང་ཤེས་ལ་དེ་ལྟར་སྤང་ན་དབང་ཤེས་
དེ་ལོག་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྤྱི་མ་
ལ་ཕྱུས་བདག་རྒྱེན་དང་གདུལ་བྱ་རྒྱུད་དག་པས་རྒྱུ་རྒྱེན་བྱས་ནས་ཡེ་ཤེས་ཉིད་
མཚན་དཔེར་སྤང་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་སྤྱི་ཏྲག་པར་སྤང་ཞེས་པ་དང་གངས་
རི་སྤྱོད་པོར་སྤང་ཞེས་པ་དང་མི་འདྲ་སྟེ། དེ་ནི་འབྲུལ་ཕྱགས་གང་རུང་གི་འབྲུལ་རྒྱས་

བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་དག་པའི་སྤང་བ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

འོན་ཀྱང་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཁྱད་གཞི་འཕ་སྤང་གཞི་བྱས་ནས་དེ་ལྟར་
སྤང་བ་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་ལྟར་སྤང་ན་ལོག་ཤེས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱད་གཞི་སངས་
རྒྱུ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་མཚན་དཔེ་དུ་སྟོ་འདོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འོན་སངས་
རྒྱུ་རང་ཉིད་ལ་ཡེ་ཤེས་ཉིད་མཚན་དཔེར་སྤང་ངམ་ཞེན་མི་སྤང་སྟེ། སངས་རྒྱུ་
རང་ཉིད་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ཐམས་ཅད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱས་པས་དེ་ལྟར་སྤང་བ་དོན་
མེད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་སངས་རྒྱུ་རང་སྤང་ལ་མཚན་དཔེ་མེད་པར་ཐལ་བར་མི་
འགྱུར་ཏེ། གདུལ་བྱ་ལ་མཚན་དཔེར་ཤར་བ་ཉིད་མཚན་དཔེ་ཡིན་པས་དེ་སྤང་བ་ན་
མཚན་དཔེ་སྤང་བར་འདོག་ཀྱས་པའི་ཕྱིར།

འོན་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ས་ལ་རྟུལ་ཐུན་བསགས་པའི་གཟུགས་མེད་པར་གསུངས་
པས་དབུ་སྐྱ་བྱང་བ་ལྟར་ནག་ལྟ་བུའི་ཉར་ལེན་གང་ཡིན་ཞེན། འདི་ལ་འགའ་ཞིག་
གིས་མཚན་དཔེ་འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་རྫོགས་པའི་རྒྱས་པའི་ཆ་
གཅིག་ཡེ་ཤེས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྲེད་དུ་ཡོད་པ་དེ། གདུལ་བྱ་རྒྱུད་དག་པའི་རྒྱེན་བྱས་ནས་
མཚན་དཔེ་དེ་དང་དེའི་རྣམ་པར་འཕྲོས་པས་དེའི་ཉར་ལེན་དེ་འདྲའི་རྒྱས་པ་དེ་འདོག་
པར་གསུངས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་ན་རྒྱས་པ་དེ་མཚན་དཔེར་ཤར་བ་ཡིན་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རང་
ཉིད་མཚན་དཔེར་ཤར་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་འགའ་ཤས་ཀྱིས་སེམས་ཅམ་པའི་
འདོད་པ་ལྟར་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་སོ་རྣམས་ནང་ཤེས་པའི་རྣམས་ཀྱི་སྤྲེད་
ནས་སྐྱེས་པ་ཡིན་གྱི། ཕྱི་རོལ་ཀྱི་དོན་དུ་མ་བྱུང་བར་བཤད་པ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམས་

ཆ་གཅིག་མཆན་དཔེ་ཉེར་ལེན་དུ་བཞེད་ཀྱང་གཞུང་དོན་དངོས་ཡིན་མིན་དབྱེད་
དགོས་སྟུང་མོ།

འདིའི་སྐབས་སུ་དོགས་པ་ཅུང་ཟད་ཅེས་འགོད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
གདུལ་བྱ་ལ་མཆན་དཔེར་ཤར་བ་ཉིད་མཆན་དཔེར་འཛོགས་པ་བཞིན་དུ་གཞུགས་སྐྱེ་
གཉིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འཛོགས་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་དེའི་ཉེར་ལེན་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་འཛོགས་དགོས་པ་ལྟ་བུར་སྣང་སྟེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་གཅིག་
ནས་གཅིག་བརྒྱུད་དེ་འོང་བའི་གང་ཟག་གཅིག་དེའི་ཇུས་རྒྱུན་སྤྱི་མར་འཛོགས་པ་ཡེ་
ཤེས་ཉིད་སྐྱེ་བྱ་ཤར་ཞེས་པའི་གོ་དོན་བཤད་དཀའ་ལ། དེའི་ཇུས་རྒྱུན་ལ་གང་ཟག་
ཅིག་མེད་ན་དེ་ཉིད་གང་ཟག་ཏུ་རི་ལྟར་འཛོགས། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་མཁའ་
རབ་ལྟ་བུ་ཤར་བ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་ཞེས་གྲགས་པ་ལྟར་རྗེ་བཙུན་འཇམ་
དབྱངས་དེ་ཉིད་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་མཁའ་རབ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་ནས་གཞུགས་སྐྱེའི་རྣམ་
པར་འཕོས་པ་ཞིག་ལ་འཛོགས་ན། དེ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་
འབྱུང་བས་གང་ཟག་གྲེ་བྲག་པ་ཞིག་ལ་འཛོགས་མི་སྟབས་བཅད་། རང་དང་སྤྱོད་མོང་མ་
ཡིན་པའི་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་བྱུང་པའི་སེམས་ཅན་ཡང་རི་ལྟར་འཛོགས། །དེར་མ་ཟད་དབྱ་
མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་རྒྱུད་ཐ་དད་ཀྱིས་དབང་དུ་བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་
བྱང་སེམས་ལས་འབྱུངས་ཚུལ་བཤད་པ་ན་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་བདག་ཅག་
སྟོན་པ་དང་རྒྱུད་ཐ་དད་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་བོ།

ཡང་ལོངས་སྐྱེད་དང་། དེ་དང་དངོས་རྒྱ་ཆོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་
བ་བྱུབ་པའི་སྐུལ་སྐྱེ་གཉིས་ཀྱི་མཆན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་གཉིས། ཇུས་གཅིག་གམ་ཐ་

དང། རྩ་གཅིག་ན་དེ་གཉིས་རྩ་རྒྱ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བས། ཚོགས་པ་གཅིག་ལ་
རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱུང་ཚུལ་རིམ་ལྔ་ཡིན། རྩ་ཐ་དང་ན་དེ་གཉིས་རྒྱ་ཐ་དང་ཏུ་
འགྱུར་མིན་སོགས་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དགའ་བར་སྒྲུང་ཡང་དཔྱད་ཐུན་དག་གིས་དབྱང་
བར་འཆོལ།

གཞན་ཡང་། མཚན་དཔེ་རྣམས་ལ་གཞུགས་སྤྱི་དང་རེག་བྱེ་སྤྱེ་མཆེད་ཀྱིས་
བསྐྱུས་བ་ཡང་ཡོད་པར་གསུངས་པས་དབྱ་སྒྲ་བྱང་བ་ལྟར་ནག་ལྟ་བུ་དབྱིབས་དང་
ཁ་དོག་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དབྱིབས་ཡིན་ཟེར་དགོས་སམ་སྟུམ་སྟེ། དབྱ་སྒྲ་བྱང་བ་ལྟར་
ནག་དབྱ་སྒྲ་ཡིན་པས། སྒྲ་དབྱིབས་སུ་འཛོག་ལ་ལྟར་འདི་ཡང་འབྲེལ་སྟུམ་སྟེ།

འོན་ཀྱང་མཚན་དཔེ་ལ་ཤེས་པའི་ཆར་གྱུར་བ་ཡང་ཡོད་པ་དང་དེ་ཡང་རོ་མི་
ཞེས་པ་རོ་མཚོག་ཏུ་སྒྲུང་བའི་མཚན་བཟང་དེ་འཛོག་པར་གསུངས་པ་ལ་དོགས་པ་
འདི་ལྟར་ཡོད་དེ། དེ་འབྲེལ་མཚན་བཟང་དེ་ཤེས་པ་ཡིན་ན་རོ་མི་ཞེས་པ་རོ་མཚོག་ཏུ་
སྒྲུང་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལྷགས་ཤེས་དེ་འཛོག་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་དེ་རང་རྒྱུད་ཐུན་
ཀྱི་གང་ཟག་སྤྱེས་བྱ་དམ་པར་མཚོན་བྱེད་ཡིན་དགོས་པས་དེ་ལྟར་མཚོན་དགོས་ཀྱི་
གང་ཟག་དེས་མཚོན་བྱེད་དེ་ཆད་མས་བྱུང་བམ་མ་བྱུང། བྱུང་ན་ཆད་མ་གང་གིས་
བྱུང། མཛོན་སུམ་གྱི་ནི་བྱུང་བ་མི་འཐད་པས་རྩེས་དཔག་གིས་ཀྱང་རིམ་བྱུང་སྟུམ་
ཏུ་དོགས། དེས་ཆད་མས་མ་བྱུང་བ་མི་འཐད་དེ་མཚོན་བྱེད་ཆད་མས་མ་བྱུང་བ་ལ་
མཚོན་བྱ་ཆད་མས་བྱུང་བ་མི་སྤིད་པའི་བྱིར་དོ།

བཀའ་ཡིས་བསྐྱེད་དང་རང་ཉིད་ཀྱི།

ཤེས་རབ་འཕེལ་བྱིར་འདི་བྱིས་ཀྱང་།

གཞུང་དོན་ཆ་ཅམ་མ་འཆའ་བས། །
འོར་ལ་མཁས་རྣམས་བཟོད་བར་གསོལ། །
འོན་ཀྱང་འདི་ལྟར་འབད་བ་ལ། །
བསོད་ནམས་ཅུང་ཟད་མཆིས་གུར་ན། །
པ་མའི་གཙོ་བྱས་འགྲོ་གྲུན་གྱིས། །
མཆན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་སྐྱོ་ཐོབ་ཤོག། །

ལོངས་སྤྱི་འཁོར་ལ་ས་དང་པོ་བ་ཡོད་མེད་སོགས།

འདུལ་གསར་ལ་སྒོ་བཟང་རྒྱལ་མཆོན།

རྩེ་བཅུན་སྒྲ་མ་རྣམས་ལ་བྱག་འཆའ་ལོ། །

མི་འགྲུར་བདེ་ཆེན་དཔལ་ལ་རྟག་རོལ་ཞིང་། །

རབ་མཛེས་མཆོན་དཔེ་རྒྱན་གྱིས་ཉེར་སྤྱོད་བཞི། །

བསྐྱལ་བཟང་རྣམ་འཛེན་སྤྱོད་གི་བྱེད་པོ་སྟེ། །

དེས་ལྷས་འགྲོ་དོན་སྤྱོད་མཛད་ལོངས་སྤྱིར་འདུད། །

ཅེས་མཆོད་པར་བརྗོད་པའི་ཆོག་གིས་སྤྱན་བསྟུ་སྟེ། འདིར་གང་སྐྱེད་བར་བྱ་
བའི་གཞི་ནི། ལོངས་སྤྱི་འཁོར་ལ་ས་དང་པོ་བ་ཡོད་མེད་ཀྱི་དོགས་དཔྱད་དང་།
མཆོན་དཔེ་ལོངས་སྤྱི་དང་སྤྱར་ནས་གསུངས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན། བ་སྤྱི་བྱ་ག་
དཔེ་བྱད། མཆོན། མཛོད་སྟེ། གཙུག་ཏོར། གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་བྲལ་ཅུ་རྣམས་
འཛོལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ལ་མཐའ་ཡས་བ་ཞིག་གསུངས་པས། དེ་དག་འཛོལ་དཀའ་
སྤྱི་བྱད་པར་ཡོད་མེད་དང་། གཅིག་ཐོབ་ན་གཞན་རྣམས་ཐོབ་པས་བྱལ་མིན་སོགས་
ཡིན་ལ། དེས་ན་རྩོམ་གཞི་དེ་དག་ལས་བརྩམས་ཏེ་ཅུང་ཟད་འཆད་པ་ལ་གཉིས།
ལོངས་སྤྱི་འཁོར་ལ་ས་དང་པོ་བ་ཡོད་མེད་བཤད་པ་དང་། མཆོན་དཔེ་རྣམས་
ལོངས་སྤྱི་དང་སྤྱར་ནས་གསུངས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་སོགས་ལྷག་མ་རྣམས་

བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འོངས་སྐྱའི་འཁོར་ལ་ས་དང་པོ་བ་ཡོད་པར་ཤེས་
བྱེད་ཀྱི་ལུང་དང་སྦྱར་ནས་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་ལ་གཞན་གྱིས་
དགག་པར་ལན་འདེབས་པའི་སྒོ་ནས་ཡིག་ཆ་དང་མཐུན་པར་ཅུང་ཟད་ཉུ་ཁུལ་བྱེད་
པ་དང་། དེ་དག་ལ་རང་གི་སྒོངས་འཆར་ཙམ་གྱིས་དོགས་སྒོར་ཅུང་ཟད་ཉུ་ཁུལ་བྱེད་
པའོ། །

དང་པོ་ནི། འོངས་སྐྱའི་འཁོར་ལ་ས་དང་པོ་བ་ཡོད་དེ། དུམ་གྱི་མདོ་ལས། རྣམ་
བ་ཐམས་ཅད་ནས་ཞེས་པ་ནས་བྱང་ཆེན་ཐེག་པ་མཆོག་གི་འོངས་སྐྱོད་ཆ་ན་མེད་
པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་དང་ཆིམ་པ་དང་རབ་ཏུ་དགའ་བ་སྟོན་པར་མཛད་པར་
འགྱུར་རོ་ཞེས་སོགས་གྱིས་འཁོར་ངེས་པར་གསུངས་པ་དང་། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོའི་
རྒྱན་ལས། ས་བཅུ་རྒྱན་མཐའ་ལ་གནས་པའི་ཆེ་མཆོན་དཔེས་སྤྲས་པའི་སྐྱ་དེ་ཉིད་ཀྱི་
རིགས་འབྲུ་ཕྱི་མ་ཆོས་སྐྱ་ཐོབ་པའི་ཆེ་མཆོན་ཉིད་ལྡན་དང་། ཡོན་ཏན་ལྡན་དང་།
ངེས་པ་ལྡན་གྱི་འོངས་སྐྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱ་འབྲུབ་ལ། ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་
འོངས་སྐྱ་ལ་འཁོར་ངེས་པ་དགོས་པར་བསྟན་པ་གང་ཞིག །འཁོར་ངེས་པ་ནི་འཁོར་
ས་དང་པོ་ཡན་ཆད་ཀྱི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཤི་སྟག་གིས་སྒྲོར་བ་ལ་བྱེད་དགོས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། བྱང་ཆེན་ས་བཅུ་ལ་བཞུགས་པ་རྣམས་དང་། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དག་ལྡན་ལས་ཀྱང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ས་ཐོབ་པ་
རྣམས་གྱིས་རྫོགས་པར་འོངས་སྐྱོད་པའོ། ཞེས་དང་།

སྐྱབས་འགོ་བདུན་ཅུ་བ་ལས།

བསོད་ནམས་ཆོགས་ནི་ཆད་མེད་ལས། །འབྲུངས་པ་དེ་ནི་རྒྱལ་བའི་སྤྲས། །

ས་བཙུ་ལ་ནི་གནས་རྣམས་ཀྱིས། །མཐོང་བར་བྱུང་ན་སྤྱད་ཡིས། །

ཆོས་ཀྱི་རྫོགས་ལོངས་སྤྱོད་འདི་ནི། །རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་བ་ཡིན། །

ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་ལས། འཁོར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
པོ་ས་བཙུ་ལ་བཞུགས་པ་རྣམས་དང་། ཞེས་གསུངས་ཞིང་། ཤེར་སྟོན་དང་གྲགས་ཆ་
ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལོངས་སྤྱི་འཁོར་ལ་ས་དང་པོ་
ནས་བཙུ་པའི་བར་གྱི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་རྣམས་ཡོད་དོ། །

གཉིས་བ་དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་ལ་གཞན་གྱིས་དགག་བར་ལན་འདེབས་པའི་སྟོན་ས་
ཡིག་ཆ་དང་མཐུན་པར་ཅུད་ཟད་ཞུ་ཞུལ་བྱེད་བ་ནི། འོན་ལོངས་སྤྱི་འཁོར་ལ་ས་
དང་པོ་ཡན་ཆད་ལ་གནས་པ་ཞིག་དགོས་ན། ཐེག་བསྟུས་སོགས་ལས་ལོངས་སྤྱི་
འཁོར་ལ་ཉན་རང་དང་སོ་སྟེ་སོགས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དེ་དག་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།
དེའི་སྟོན་མེད་དེ། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་ནི་ལོངས་སྤྱི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་འཇུག་ལུལ་ལ་
དེའི་འཁོར་ཞེས་མིང་གིས་བཏགས་པ་འཇུག་ཡང་། ཡང་ན་ལོངས་སྤྱི་བདག་རྒྱུན་བྱས་པ་
ལས་སྤྱུལ་སྤྱོད་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གི་ཕྱེ་སྟོད་སྤྱོད་ཆོག་གསུངས་པས། སྤྱུལ་སྤྱོད་དེའི་
འཁོར་ཉན་རང་སོགས་ལ་ལོངས་སྤྱི་འཁོར་ཞེས་བཏགས་པ་ཅུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །

གཞན་ཡང་ལོངས་སྤྱི་ལ་ངེས་པ་ལྟ་ལྟན་གྱིས་བྱུང་བ་དང་། འཁོར་ངེས་བ་དེ་
ཡང་ས་དང་པོ་ཡན་ཆད་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཤིན་ཏུ་གིས་སྟོར་
བར་ངེས་པ་ཞིག་དགོས་ན། འོན་གསེར་ཐོང་ལས། འདི་ལ་ངེས་པ་ལྟ་ལྟན་དུ་སྤྱོད་བ་ལ་
ནི། དོན་བསྟུས་སྟོན་མེད། ངེས་པ་བཞི་སྟེ་འཁོར་དང་ནི། །གནས་དང་སྟོན་པའི་ཆོས་
སུ་སྟེ། ཞེས་པ་ཅུ་ལས་མ་མཐོང་ལ། འདིས་ནི་ཁུངས་མི་ཐུབ་ཅིང་། ཐེག་བསྟུས་

ལྷ་རྩ་ལ་གཞོན་པ་ཡང་སྤང་བས་དབྱད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མི་
འགལ་ལམ་ཞེན། མི་འགལ་ཏེ། དེ་ལྷ་རྩ་གསུངས་པའི་དོན་ནི། དེས་པ་ལྔ་ཡི་ཐ་སྙད་
བྱེད་པ་ནི་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་རྣམས་སུ་ཕྱོགས་རེ་བསྟན་པ་སྣ་བསྟུས་ནས་བྱས་
པ་ཡིན་གྱི། དེ་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེམས་ནས་སྟོན་པའི་ཁུངས་ཚད་ལྡན་གྱི་
གཞུང་ནི་མེད་དེ། འདི་ཡི་རྩ་བའི་མདོ་ལས་དེས་པ་ལྷག་མ་བཞི་མ་གཏོགས་གནས་
དེས་པ་དངོས་སུ་མ་གསུངས་ཤིང་། རྩ་བར་ཡང་སྤྱད་པ་དང་། ཚེས་དེས་པ་གཉིས་
མ་གཏོགས་གཞན་རྣམས་དངོས་སུ་མ་གསུངས་ལ། འགྲེལ་བས་ཀྱང་རྩ་བར་བསྟན་
པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་འཁོར་དེས་པ་ཅམ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དོ། །

ཐེག་བསྟུས་ཀྱི་གཞོན་པ་ནི། ཐེག་བསྟུས་ལས་རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་ལོངས་
སྤྱར་བ་འདད་པས། དེ་ལྷ་རྩ་ན། རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་ཚོས་ཅན། གནས་དེས་པ་འོག་
མིན་ཁོ་ནར་བཞུགས་པར་ཐལ། དེས་པ་ལྔ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལོངས་སྤྱི་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པའི་རིགས་པས་གཞོན་པའི་དོན་ནོ། །འདི་ནི་རང་རེའི་སྤྱི་དོན་དང་གསེར་
ཐང་གི་དགོངས་པ་ཡིན་ནམ་སྟུམ་མོ། །

གཞན་ཡང་། ལོངས་སྤྱིའི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ས་དང་སོ་བ་མེད་པར་ཐལ། དེ་
ཡིན་ན་ས་བརྩ་བ་བ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ས་བརྩ་བ་ལ་བཞུགས་པ་རྣམས་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
འགྲེལ་བའི་འགྱུར་དེ་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དག་པར་མི་བརྩུང་སྟེ། སྡེ་དགེ་དཔར་མ་ལས།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་བརྩ་ལ་བཞུགས་པ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འགྱུར་
དེ་དག་པ་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་། དེས་ནི་མཚན་གཞི་དོས་བརྩུང་བ་ཅམ་ཡིན་གྱི། ལོངས་

སྤྱི་འཁོར་ལ་ས་བཅུ་བ་བས་བྱབ་པར་བསྟན་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་ལན་འདེབས་ཆོག་གས་སྟུང་མོ། །

གཞན་ཡང་། ལོངས་སྤྱི་འཁོར་ལ་ས་དང་པོ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱི་དེ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དང་། ལོངས་སྤྱི་དེ་སར་གནས་གི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡན་ཆད་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དང་། མཆོག་གི་སྤྱུལ་སྤྱི་དེ་སོ་སོ་སྤྱོད་པའི་དག་ཡན་ཆད་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་པའི་བྱང་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཉ། འབྲེལ་བར། རི་ལྷར་མོས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལོངས་སྤྱི་འཁོར་ལ་ས་དང་པོ་བ་ཡོད་པ་ནི་གཞུང་འདི་དག་གི་དགོངས་པ་ཡིན་པ་ལྟར་ཁས་སྐྱོང་དགོས་སོ། །

ཡང་ལོངས་སྤྱི་འཁོར་ལ་ས་དང་པོ་བ་མེད་པར་ཐལ། འོག་མིན་རྟེན་ཅན་གྱི་ས་དང་པོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེའི་འཁོར་ལ་ཉན་རང་དང་སོ་སྤྱོད་ཡོད་ན་འོག་མིན་རྟེན་ཅན་གྱི་ཉན་རང་དང་སོ་སྤྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྤྱོན་མེད་དེ། ས་དང་པོ་བ་ནི་རྩ་འབྲུལ་ལ་མངའ་བཞེས་པས་འདོད་པའི་རྟེན་དེ་ཉིད་ལ་རྩ་འབྲུལ་གྱིས་འོག་མིན་དུ་བསྐྱོད་ཀྱས་པ་དང་། གཞན་ཡང་། ཆོས་རྒྱན་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། ལྷའི་ན་བའི་མངོན་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་ལོངས་སྤྱི་གསུང་དངོས་སུ་ཉན་ཀྱས་ལ། ཉན་རང་དང་སོ་སྤྱོད་རྣམས་གྱིས་དེ་ལྟར་མི་ཀྱས་པས་མི་མཆུངས་སོ། །མི་མཆུངས་པའི་བྱང་པར་ནི་ཐག་བཅས་གྱི་ལུས་མ་དོར་བས་རྟེན་དེ་ལ་འོག་མིན་དུ་བསྐྱོད་པའི་སྤྱུལ་བ་མེད་པ་དང་། ལྷའི་ན་བའི་མངོན་ཤེས་སོགས་ཡོད་ཀྱང་སྟོང་གཉིས་པན་ཆད་གྱི་སྤྱི་

ཐ་རགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་མི་ལུས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་
གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་སྒྲུང་དགོས་སམ་སྟམ་ཡང་སྒོ་གྲོས་དང་ལྡན་བ་རྣམས་ཀྱིས་
དབྱང་པར་བྱལོ།

གསུམ་པ་དེ་དག་ལ་རང་གི་ཚེངས་འཆར་ཅམ་གྱིས་དོགས་སྒོང་ཅུང་ཟད་ལྷ་
ཁུལ་བྱེད་པ་ནི། ལོངས་སྐྱུས་ཐེག་དམན་གྱི་ཆོས་མི་གསུངས་པ་དང་། སོ་སྤྱེས་རྩ་
འབྲུལ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འོག་མིན་དུ་བགོད་མི་ལུས་པ་དང་། ཐབས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཞན་
ཀྱིས་ཀྱང་ལོངས་སྐྱུའི་གསུང་ཉན་མི་ལུས་པས། ལོངས་སྐྱུའི་འཁོར་ལ་སོ་སྤྱེ་དང་ཉན་
རང་མེད་པར་འདོད་ན། ལོངས་སྐྱུས་ཐེག་དམན་གྱི་ཆོས་གསུངས་པ་མེད་པས་
ལོངས་སྐྱུའི་འཁོར་ལ་ཐེག་དམན་མེད་པར་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། ལོངས་སྐྱུས་གདུལ་
བྱ་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་ལ་ཆོས་དངོས་སུ་གསུངས་པ་མེད་པར་བདེན་མོད།

འོན་ཀྱང་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་ཆོས་ཅི་སྟེ་གསུངས་པ་མེད།
བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ལོངས་སྐྱུ་ལས་ཐེག་དམན་གྱི་ཆོས་ཉན་མི་འདོད་པས།
ལོངས་སྐྱུས་དེ་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་ཆོས་མ་གསུངས་པ་ཡིན་ནམ། ཡང་རང་ལ་ཉན་
འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལས་ཐེག་དམན་གྱི་ཆོས་གསན་པའི་སྐལ་བ་མེད་
པས་ལོངས་སྐྱུས་དེ་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་ཆོས་མ་གསུངས་པ་ཡིན།

དང་པོ་ལྟར་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་སངས་རྒྱུ་གང་ལས་ཀྱང་ཐེག་
དམན་གྱི་ཆོས་གསན་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན། བྱང་སེམས་
འཕགས་པས་གཞན་དོན་དུ་ཐེག་དམན་གྱི་ཆོས་གསན་པ་མེད་པར་འགྱུར་བ་ལས་དེ་
མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ལོ།

གཉིས་བ་ལྟར་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པར་ལོངས་སྤྱི་ལས་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་
ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་གསན་པའི་སྡོད་རུང་གི་སྐལ་བ་ཡོད་ལ། དེ་ལས་རྒྱ་ཆུང་ཞིང་
རགས་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་ཆོས་ཉན་པའི་སྐལ་བ་མེད་པར་ངེ་ལྟར་སྤྱབ། གལ་ཏེ་བྱང་
སེམས་འཕགས་པས་ལོངས་སྤྱི་ལས་ཐེག་དམན་གྱི་ཆོས་ཉན་མི་འདོད་པ་མིན་པ་
དང་། དེ་ལས་ཐེག་དམན་གྱི་ཆོས་ཉན་པའི་སྡོད་རུང་མི་རུང་བ་མིན་པ་གཉིས་ཆོགས་
ན་ནི། ལོངས་སྤྱི་སྤྱི་དེ་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་ཆོས་ངེས་པར་གསུངས་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ།
སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་གང་གསུངས་མ་གསུངས་ནི་གདུལ་བྱ་ཁོ་ནའི་དབང་
གིས་ཡིན་གྱི། སངས་རྒྱས་རང་དབང་གིས་མིན་པའི་ཕྱིར།

ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱབ་བྱེད་གཉིས་བ་སོ་སྤྱི་རྩུ་འབྲུལ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འོག་མིན་དུ་བཟོད་
མི་རུས་པས་ལོངས་སྤྱི་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ལ་སོ་སྤྱི་མེད་པར་འདོད་པ་ནི་དེ་ལྟར་
ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་། ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱབ་བྱེད་གསུམ་པ་ཐབས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་
ཀྱང་ལོངས་སྤྱི་ལས་ཆོས་གསན་མི་རུས་ཞེས་ཟེར་བ་ལ་འདི་ལྟར་དོགས་ཏེ། དཔེར་
ན། དགའ་ལྡན་དུ་དངོས་སུ་བཟོད་མི་རུས་པ་དང་རྒྱལ་བ་མི་པམ་པ་དངོས་སུ་མཇུག་
མི་རུས་པ་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པའི་འཇམ་བུ་གླིང་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་ས་གསུམ་
ཉིད་པ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་མགོན་པོའི་གསུང་ལ་
ཐོས་བསམ་བྱེད་པ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། ལོངས་སྤྱི་དངོས་སུ་མཇུག་མི་རུས་པའི་སོ་སྤྱི་
རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ས་ཐོབ་པའི་འཕགས་པ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ལོངས་སྤྱི་གསུང་ལ་
ཅི་སྟེ་ཐོས་བསམ་བྱེད་པ་ཡོད་མི་ཆོག །

གཞན་ཡང་ལོངས་སྤྱི་གསུང་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་པ་ལ་ལོངས་སྤྱི་དངོས་སུ་

མངལ་རྒྱས་པ་ཞིག་དགོས་ན། སངས་རྒྱས་གཞན་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་དགོས་པར་ཐལ།
ལོངས་སྤྱི་གསུང་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་པ་ལ་ལོངས་སྤྱི་དངོས་སུ་མངལ་རྒྱས་པ་ཞིག་
དགོས་པ་གང་ཞིག །རྣམ་པ་ཀུན་ནས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བྱང་སེམས་སོ་
སྤྱིས་ས་ཐོབ་པའི་འཕགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྒྱད་ནས་ལོངས་སྤྱི་གསུང་ལ་ཐོས་
བསམ་བྱེད་པ་ཡོད་ན། དེ་ལྟ་བུའི་ཉན་རང་ཡང་ཡོད་པར་ཐལ་བ་རྫོགས་ཏུ་མེད་པ་ཡོད་
དོ། །

ཡང་ས་དང་པོ་བ་ལ་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱིས་ཁྲབ་ཀྱང་ལོངས་སྤྱིའི་འཁོར་ལ་དེ་
ཡོད་པ་མི་འགལ་བ་ནི། དེས་འདོད་པའི་རྟེན་དེ་ཉིད་ལ་རྩ་འབྲལ་གྱིས་འོག་མིན་དུ་
བཟོད་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོན་ས་དང་པོ་བ་ལ་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པས་ཁྲབ་
སྟེ། དེ་ཡིན་ན་མཐོང་ལམ་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་དེ་དང་ལུས་རྟེན་གཅིག་གིས་
བསྐྱས་པས་ཁྲབ་པ་གང་ཞིག །མཐོང་ལམ་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་རྟེན་ཡིན་ན་འདོད་པའི་
རྟེན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐོང་ལས། གསུམ་དུ་གོང་ན་མཐོང་ལམ་མེད། མི་
སྤྱོད་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རྒྱུར་ཡིན་ནམ་མིན། དང་པོ་ལྟར་ན། འདི་ལྟར་
དོགས་ཏེ། སྤྱིར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ས་དང་པོ་ཐོབ་པའི་ཆེ་བསྐལ་པ་བརྒྱར་
གནས་པར་རྒྱས་པ་ནི། འབྲུག་པ་ལས། དེ་ཉིད་ཆེ་ནི་བསྐལ་པ་བརྒྱར་གནས་
ཤིང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་མོད་ཀྱང་། བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བ་ལ་གཞན་
དོན་དུ་ཆེ་འཕོས་པ་མེད་པར་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་
གཞན་རྣམས་ཀྱང་གཞན་དོན་དུ་ཆེ་འཕོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བ་ལས་དེ་མི་རིགས་
པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་ནི་མི་འདྲ་སྟེ། ས་དང་པོ་ནི་ཡུན་ཤིན་ཏུ་རྒྱང་བས་ཆེ་འཕོ་མོང་
མེད་པར་སྤྱར་དུ་ས་གཉིས་པ་སོགས་སུ་འཕོ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ཡང་མི་
འཐད་དེ། རྒྱད་ཆེ་མའི་དར་རྟེན་ལས། ས་དང་པོ་ནི་བསྐྱལ་བ་དུ་མའི་ཡུན་གྱིས་
རྫོགས་དགོས་པས་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱས་པ་ཡང་ཡོད་པར་ཤེས་པར་
བྱའོ། །ཞེས་ས་དང་པོ་ལ་སྒྲོམ་ལམ་ཡོད་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་ས་དང་པོ་ལ་བསྐྱལ་བ་དུ་
མའི་ཡུན་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང་ཡང་འགལ་ཞིང་།

གཞན་ཡང་ས་དང་པོ་བས་རྩ་འབྲུལ་གྱིས་སྤྱལ་བའི་ལུས་སྟོན་བ་ཡོད་པ་དང་།
ཆོས་གསུངས་བ་ཡོད་པ་སོགས་ནི། འདུག་པ་ལས། དེ་ཆེ་འདིས་ནི་སངས་རྒྱས་
པ་རྒྱ་མཐོང་ཞིང་། །ཞེས་པ་ནས། རྒྱལ་བའི་སྤྱས་པོ་བརྒྱ་པ་དག་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་
བའང་སྟོན། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་ལ། གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་གསུངས་པ་དང་། རྩ་
འབྲུལ་གྱིས་སྤྱལ་བའི་ལུས་སྟོན་བ་ཡོད་ན། གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་འཆི་འཕོ་བ་ཅི་སྟེ་
མེད། གཞན་དུ་ན་གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་འཆི་འཕོ་བའི་ཚུལ་བསྟན་པ་འདི་སངས་
རྒྱས་ཁོ་ནའི་མཛད་པར་ཁས་ལྷན་དགོས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དོ། །དེས་ན་ས་དང་པོ་
བས་ཆོས་གསུངས་པ་དང་གསན་པ་སོགས་གྱིས་རྗེས་ཐོབ་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཡོད་པར་
གསུངས་པ་དང་། དུས་ཀྱང་བསྐྱལ་བ་དུ་མའི་ཡུན་ཆད་ཡོད་པར་གསུངས་པས།
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་གསར་དུ་སྟེ་བའི་རྟེན་ལ་འདོད་པའི་རྟེན་ཡིན་དགོས་པ་དང་།
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྟེས་ཟིན་གནས་པའི་རྟེན་ཡང་འདོད་པའི་རྟེན་ཡིན་དགོས་པ་
དང་། ས་དང་པོ་འེ་སྐབས་སུ་གཞན་དོན་དུ་ཆེ་འཕོ་བ་མེད་པ་སོགས་ནི་ཤིན་ཏུ་དཀའ་
བའི་གནས་སུ་འདུག་པས་དབྱད་པར་བྱའོ། །

གཞན་ཡང་། བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བས་རང་གི་ལུས་གཅིག་ལས་ལུས་བརྒྱར་
སྒྲུལ་བ་ཡོད་པར་ནི་འདྲུག་པ་སོགས་ལས་གསུངས་ལ། སྒྲུལ་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་དགོས་ན། འོན་སྒྲུལ་བ་པོ་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱིས་སྒྲུལ་
བའི་སྒྲུལ་བ་དེ་ལ་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་དགོས་པར་ཐལ། ས་དང་པོ་བ་ལ་དེའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། སྒྲུལ་བ་པོ་གོང་མའི་རྟེན་ཅན་གྱིས་སྒྲུལ་བའི་སྒྲུལ་བ་དེ་ལ་ཡང་གོང་མའི་རྟེན་
ཅན་ཡིན་དགོས་པར་འགྱུར་བས། རྟོན་བ་ཤུག་ཐུབ་པ་ཡང་གོང་མའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་
པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་འོངས་སྐྱེ་དེས་སྒྲུལ་བའི་སྒྲུལ་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེ་འབྲའི་འོངས་སྐྱེ་དེས་སྒྲུལ་བའི་སྒྲུལ་བ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་
འོངས་སྐྱེའི་སྒྲུལ་བ་མིན་ན། གང་ཟག་ཡིན་ན་འོངས་སྐྱེའི་སྒྲུལ་བ་མིན་པས་ཁྲབ་པར་
འགྱུར་བས། དེ་ལྟར་ན། གང་ཟག་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་གང་གི་ཡང་སྒྲུལ་བ་མིན་པས་
ཁྲབ་པར་འགྱུར་བ་ལས། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྒྲུལ་པའི་དོན་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲུལ་བ་ཡིན་ན་སོག་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དགོས་པ་ལ་ལུང་རིགས་གང་
ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ལོ། །

ཡང་རྟོན་བ་ཤུག་ཐུབ་པས་ལུས་ཀྱི་ལྷན་ས་སུ་ཞུགས་པ་དང་། སྐྱབས་ལྷན་ས་
པའི་མཛད་པ་རི་ལྟར་བསྟན་པ་དེ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པ་ཙམ་གྱིས་རང་གི་ལུས་ལས་
མཆེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལུས་གཉིས་པ་ཞིག་མ་ཡི་མངལ་དུ་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བ་དང་
བཅས་པ་སོགས་ཚུལ་བསྟན་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན། དེ་
འབྲའི་སྲིད་པ་ཐ་མའི་བྱང་སེམས་ཞིག་ཀྱང་དོན་གྱིས་ཡོད་པར་འགྱུར་བས། སྲིད་པ་
ཐ་མའི་བྱང་སེམས་ལ་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། མ་ཡི་མངལ་

དུ་ཞུགས་ནས་བཅས་པའི་མཛད་པ་སོགས་ལ་གནས་བཞིན་པའི་གང་ཟག་ལ་འདོད་
པའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོན་པ་ལྟ་སྟབས་དེ་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་
ཡིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་རྣམ་དག་ཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མེད་ན། སྤར་གྱི་རང་གི་ལུས་དེ་རང་
སོར་གནས་ནས་ལུས་དེ་ལས་མཆེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལུས་གཉིས་པ་ཞིག་མ་ཡི་
མངལ་ནས་སྐྱེ་བ་སོགས་ཀྱི་མཛད་པ་སྟོན་མི་རུས་པས། དེ་ལྟ་བུའི་མཛད་པ་བསྟན་
བ་མེད་པ་ཡིན་ནམ། རུས་པ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་
པས། མ་ཡི་མངལ་ནས་སྐྱེ་བ་སོགས་ཀྱི་མཛད་པ་བསྟན་པ་མེད་པ་ཡིན། དང་སོ་ལྟར་
ན། མི་འཐད་དེ། བྱང་སེམས་ས་བཅུ་པ་བས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མཛད་པ་རྗེ་ལྟར་
བསྟན་པ་དེ་དང་དེའི་རྗེས་སུ་མ་སྟན་པར་སྟོན་རུས་པས་ན་ས་བཅུ་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་སྒྲས་བཤད་པའམ། མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། འཇུག་པ་ལས།

བ་སྤྱི་ཁྱད་བྱར་བྱང་ཚུབ་སེམས་རྣམས་དང་། །

ལྟན་ཅིག་རྫོགས་སངས་རྒྱས་སྐྱབས་འགྲུང་འདས་དང་། །

དེ་བཞིན་ལྟ་དང་ལྟ་མིན་མི་དག་དང་། །

སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་ལ་ནི་སྟོན་པར་རུས། །

ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་དང་ཡང་དོན་གྱིས་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ན།
དེས་དེ་ལྟ་བུའི་མཛད་པ་སྟོན་མི་རུས་པ་མི་འཐད་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་མཛད་པ་སྟོན་རུས་
ཀྱང་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པས། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་མ་ཡི་མངལ་

ནས་སྐྱེ་བ་སོགས་དེ་ལྟ་བུའི་མཛད་པ་བསྟན་པ་མེད་པར་འདོད་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ།
གཏུལ་བྱ་གཞན་ལ་ལྟོས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཚོག་གི་སྤྱལ་སྐྱེ་སོགས་
སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པ་
གང་ཞིག །དེ་ལ་ཡོད་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ལ་
གཏུལ་བྱ་གཞན་ལ་ལྟོས་པའི་དགོས་པ་མེད་པར་མི་རིགས་སོ། །

གཤམ་ཏེ་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་ལུས་དེ་ལས་མཆེད་པའི་
ཚུལ་གྱིས་ལུས་གཉིས་པ་ཞིག་མ་ཡི་མངལ་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་ནས་སྐྱེ་བ་སོགས་
འདོད་པའི་མི་ཡི་སྐྱེ་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཞིག་ཡོད་ན། དེ་རྣམས་ཀྱིས་
རྩས་ཏེ་སྐྱེ་བ་སོགས་གཟུགས་ཁམས་པའི་གང་ཟག་དང་སྐྱེ་ཚུལ་མཐུན་པར་སྐྱེ་བའི་
ཚུལ་བསྟན་པ་ཡང་ཡོད་པར་ཁས་སྐྱོང་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན། དེ་འབྲེལ་དང་སོ་བ་
ཞིག་ཀྱང་དོན་གྱིས་ཡོད་པར་འབྱུང་བས། ས་དང་སོ་བ་ལ་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་
པས་མ་བྱུང་པར་འབྱུང་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་མཛད་པའི་ཚུལ་ལ་གནས་བཞིན་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་ན། གོང་མའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་ཡི་མངལ་ནས་སྐྱེ་བ་
སོགས་འདོད་པའི་མི་ཡི་སྐྱེ་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་སྐྱེ་བ་སྐྱངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན།
འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷན་པ་ཤྲུ་སྤུབ་པ་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལོ། །

དེས་ན་སྲིད་པ་ཐ་མ་བའི་བྱང་སེམས་སོགས་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་ལྔར་གྱི་རང་གི་ལུས་དེ་མ་དོར་བར་རང་སོར་གནས་ནས་དེ་ལས་ལུས་གཉིས་
པ་ཞིག་མ་ཡི་མངལ་ནས་སྐྱེ་བ་སོགས་སྐྱེ་བའི་གནས་སྐབས་ལྔར་རིམ་གྱིས་བཟོད་

པའི་མཛད་པའི་ཚུལ་བསྟན་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་མཛད་པའི་ཚུལ་བསྟན་
པའི་དགོས་པ་ཡང་ཡོད་པ་གཉིས་ཆོགས་ན་ནི། སྲིད་པ་ཐ་མའི་བྱང་སེམས་སོགས་
བྱང་སེམས་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལྟ་བུའི་མཛད་པ་སྟོན་པ་ཅིས་ཀྱང་ཡོད་དགོས་
ཏེ། དཔེར་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཞན་དོན་དུ་འཁོར་བར་སྦྱེ་བ་
ལེན་པར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་མཆན་དཔེ་རྣམས་ལོངས་སྤྱོད་དང་སྦྱར་ནས་གསུངས་དགོས་པའི་རྒྱ་
མཆན་སོགས་ལྷག་མ་རྣམས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དང་པོ་མཆན་དཔེ་ལོངས་སྤྱོད་དང་
སྦྱར་ནས་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི། གསེར་འབྲང་ལས། གལ་ཏེ་མཆན་དཔེ་འདི་
དག་སྤྱལ་སྤྱུ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཅིའི་ཕྱིར་ལོངས་སྤྱོད་ཉིད་ལ་བཤད་ཅེ་ན།

རྒྱད་ཆེད་

མཐོང་ན་ཆོས་བྱེད་ཡོན་ཏན་གང་། །སྤུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་ཞེས་བྲ་བ། །སྤྱལ་པ་ཆོས་ལ་
རྫོགས་པར་ནི། །ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྤྱོད་གཉིས་ལ་བརྟེན། །

ཞེས་པ་ལྟར་གཉིས་ལ་ཡོད་ཀྱང་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་དངོས་ནི་ལོངས་སྤྱིའི་
ཡིན་ལ་སྤྱལ་སྤྱུའི་དེ་ནི་བདག་འབྲས་ཅམ་སྟེ་འདི་ནི་ལོངས་སྤྱིའི་ཡང་གཟུགས་བརྟན་
དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། སྤྱི་དོན་རོལ་མཆོ་ལས། སྤྱལ་སྤྱུ་ལ་དེ་ཡོད་ཀྱང་
མཆན་དཔེ་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་སྤྱོད་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་དངོས་ནི་ལོངས་སྤྱིའི་
མཆན་དཔེ་ཡིན་པས་ན་དེ་རྣམས་ལོངས་སྤྱོད་དང་སྦྱར་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
གསུངས།

ཡང་ན། ལོངས་སྤྱོད་ནི་དུས་ཉག་ཏུ་རང་ཉིད་གང་ལ་སྤང་བའི་གདུལ་བྱ་དེ་ལ་རང་

ཉིད་མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་སྐྱེ་སྤང་བས་བྱུང་བས། གདུལ་བྱ་དང་འདུལ་བྱེད་
གང་ལ་ལྟོས་ཀྱང་དུས་རྟག་ཏུ་མཚན་དཔེའི་རྒྱན་གྱིས་སྤྲས་པས་བྱུང་བས་ན། མཚན་
དཔེ་རྣམས་ཁོངས་སྐྱེ་དང་སྐྱེར་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ཡང་ཚོག་གམ་སྤྲུམ་
མོ། །

གཉིས་པ་མཚན་དཔེ་རྣམས་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མི་འབྲ་བའི་བྱེད་པར་རི་ལྟ་བུས་
བྱུབ་པ་དང་། དེ་རྣམས་འཛོལ་དཀའ་སྤྲིའི་བྱེད་པར་ཡོད་མེད་དང་། གཅིག་ཐོབ་ན་
གཞན་རྣམས་ཐོབ་དགོས་མིན་བཤད་པ་ནི། མཚན་རྣམས་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་རེ་རེ་
ཡང་ཕྱིན་བྱག་གི་རྒྱ་ལས་བྱུང་ཚུལ་མཛོད་སྤྲུལ་བྱུ་ཁ་དོག་དཀར་བ་དང་། གཡས་སུ་
འབྲེལ་བ་དང་། སྤྲ་ཞིང་ཟེལ་གྱིས་མི་ནོན་པ་དང་། རིང་བར་གནས་པ་དང་། བེན་ཏུ་
འབྲེལ་བ་དང་། འོད་མཐའ་ཡས་པ་བྱག་དེ་བྱག་གི་འབྲས་བྱར་མདོ་སྤྲེ་བསྐྱལ་བ་
བཟང་བོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ལ་དཔེ་བྱད་རྣམས་འཁོར་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་མ་བསྟན་
ཡང་ཕྱིན་བྱག་གི་འབྲས་བྱར་འབྱུར་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
ཐམས་ཅད་ཕྱིན་བྱག་གི་འབྲས་བྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འབྲེལ་བ་ཁ་ཅིག་ལས་
གསུངས།

ཡང་ན་མཚན་དཔེ་དེ་རྣམས་ཕྱིན་བྱག་གི་རྒྱ་ལས་བྱུང་མིན་ལ་བྱེད་པར་མེད་དེ།
དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱེ་ཉིད་གདུལ་བྱ་ལས་དག་གི་ངོར་མཚན་དཔེ་
དེ་དང་དེར་སྤང་བ་ཅུ་ལ་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་དུ་རྣམ་
བཤད་དང་། སྤྱི་དོན་རོལ་མཚོ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཚན་དཔེ་དེ་དག་འབྲུབ་
བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་གི་བྱེད་པར་རི་ལྟ་བུས་བྱུབ་པ་ནི།

རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས།

རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལས་འབྲུང་དང་། །སློབ་དང་མི་སློབ་ལས་འབྲུང་
དང་། །འཛིག་ཏེན་མ་ལུས་ཀྱི་བསོད་ནམས། །འཛིག་ཏེན་བཞིན་དུ་དཔག་མེད་
གང་། །དེ་བཅུར་བསྐྱེས་པར་གྱུར་བ་ཡིས། །བ་སྤྱི་བྱ་ག་གཅིག་འབྲུབ་སྟེ། །སངས་
རྒྱས་བ་སྤྱི་བྱ་ག་ནི། །ཐམས་ཅད་དེ་དང་འདྲ་བར་འབྲུང་། །བ་སྤྱི་བྱ་ག་ཐམས་ཅད་
ནི། །སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་བསོད་ནམས་གང་། །དེ་དག་བརྒྱར་ནི་བསྐྱར་བ་ཡིས། །དཔེ་
བྱད་བཟང་པོ་གཅིག་དུ་བཞེད། །བསོད་ནམས་རི་སྙེད་དེ་སྙེད་ཀྱིས། །རྒྱལ་པོ་དཔེ་
བྱད་བཟང་པོ་ནི། །རེ་རེ་མཐར་ཕྱིན་དེ་ལྟ་བུར། །བརྒྱད་ཅུའི་བར་དུ་འབྲུང་བར་
འབྱུང། །དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་དག་ །འབྲུབ་པའི་བསོད་ནམས་ཆོགས་གང་
ཡིན། །དེ་དག་བརྒྱར་ནི་བསྐྱར་བ་ཡིས། །སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་མཆོན་གཅིག་གོ། །མཆོན་
ནི་སྤུམ་ཅུ་འབྲུབ་པའི་རྒྱ། །བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་གང་ཡིན་པ། །དེ་དག་སྟོང་དུ་བསྐྱར་
བ་ཡིས། །ཁླ་བ་ཉ་འདྲའི་མཛོད་སྤྱོད། །མཛོད་སྤྱི་ཡི་ནི་བསོད་ནམས་དག་ །སྟོང་ཕྱག་
བརྒྱ་ནི་བསྐྱེས་པ་ཡིས། །སྤྱི་གཙུག་ལྷར་ནི་མི་སྤང་བ། །སློབ་པའི་གཙུག་ཏོར་སྐྱེད་
པར་བྱེད། །གཙུག་ཏོར་བསོད་ནམས་བྱེ་བ་ནི། །ཁྲངས་མེད་རྒྱ་ཆེན་བཅུ་པོ་
དང་། །སངས་རྒྱས་གསུང་གི་སྒྲ་དབྱངས་ནི། །ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་སྐྱེད་པའི་མཆོག །

ཅེས་གསུངས། དེའི་ཐད་ཀྱི་སྤྱི་དོན་ལོ་མཆོ་ལས། དེས་ན་རང་རྒྱལ་སོགས་
འབྲུབ་པའི་བསོད་ནམས་བཅུར་འབྱུང་གི་ཆོགས་ཀྱིས་སྐབ་པའི་བ་སྤྱི་བྱ་ག་གཅིག་
འབྲུབ་ལ་ཞེས་སོགས་གསུངས་ཤིང་། །སྟོ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པ་དང་། །བྱང་ས་
ལས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་འགའ་རེ་མ་གཏོགས་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་དང་མཐུན་

བར་བྱང་ངོ། །

དེས་ན་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་དེ་དག་གི་འབྲུག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱལ་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་སོགས་
ཡོད་པ་ནི་གཞུང་དེ་དག་གིས་བྱུང་ལ། རྒྱལ་དཀའ་སྤྲེད་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་སོགས་ཀྱི་ཁྲད་
བར་ཡོད་པས། འབྲས་བུ་མཚན་དཔེ་དེ་རྣམས་འཛོལ་པ་ལ་དཀའ་སྤྲེད་ཁྲད་བར་ཡོད་
པ་ཡང་དོན་གྱིས་བྱུང་གོ། །

འོན་ཀྱང་དེ་རྣམས་གཅིག་ཐོབ་ལ་གཅིག་མ་ཐོབ་པ་ནི་མེད་དེ། དེ་དག་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐར་ཐུག་ཡིན་པས། དེ་དག་གི་ནང་ནས་གང་
ཡང་རུང་བ་གཅིག་ཐོབ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་དགོས་ལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་
ན་མཚན་དཔེས་ཡོངས་སུ་བརྒྱན་པའི་ཡོངས་སྤྱིའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱས་པས་ཁྲབ་
པའི་ཕྱིར་ངོ། །

འདིར་ཅུང་ཟད་སྒྲོས་ན། མཚན་དཔེ་རྣམས་སྦྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱལ་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་
སོགས་ཀྱི་ཁྲད་བར་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཚན་རྣམས་དཔེ་བྱད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉ། དེ་
རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གདུལ་བྱ་གཞན་ལ་གོ་བར་
བྱེད་པའི་རྣམ་དཀར་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྒྲེ།

མདོ་སྤྱི་རྒྱན་ལས།

ལུས་ཅན་ཀྱན་གྱིས་ཁྱོད་མཐོང་ན། སྦྱེས་བུ་དམ་པ་ལེགས་པར་འཆལ། །

མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་རབ་དང་བར། མཛད་པ་ཁྱོད་ལ་ཐུག་འཆལ་ལོ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་བཞེད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
བྱུང་སྒྲེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྦྱེས་བུ་དམ་པར་མཚོན་པར་བྱེད་པ་

གང་ཞིག །གང་ཟག་དེ་སྤྱི་སྤྱོད་ལ་ཡིན་པར་མཆོན་པར་བྱེད་པ་ལ། དེའི་རྒྱུ་ལ་
ཡོན་ཏན་བྱུང་པར་ཅན་ཞིག་ཡོད་པར་མཆོན་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉ། སྤྱི་སྤྱོད་ལ་
པར་མཆོན་ཚུལ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འབྲུག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་བྱུང་པར་གསུངས་
པའི་མཆོན་དཔེ་ནི་སྤྱིར་བཏང་གིས་དབང་དུ་བྱས་པ་མིན་པར་མཆོན་སོ་གཉིས་དང་
དཔེ་བྱད་བརྒྱུད་ཅུའི་གངས་འབྲེན་དུ་བགྱངས་པའི་མཆོན་དང་དཔེ་བྱད་ལ་དགོངས་
པ་དང་། མཆོན་སོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་མཆོན་དང་། དཔེ་བྱད་བརྒྱུད་ཅུའི་
ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་དཔེ་བྱད་གཉིས་འགལ་ཡང་སྤྱིར་མཆོན་དང་དཔེ་བྱད་མི་
འགལ་ཉ། སེན་མོ་ཟངས་ཀྱི་མདོག་ལྷ་བྱུང་དཔེ་བྱད་དེས་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གང་ཟག་གཞན་ལ་གོ་བར་བྱེད་ཀྱས་ན། ཐུག་དང་ཞབས་
འཁོར་ལོའི་མཆོན་དང་ལྷན་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
རྣམས་དག་གང་ཟག་གཞན་ལ་གོ་བར་བྱས་པ་ནི་ལྷ་ཅི་སྟོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ཆོག་
གསུལ་སྟོན་མོ། །

ཡང་མཆོན་དཔེས་བསྟུས་པའི་གཟུགས་དང་ལྷན་མིན་ཡོད་ཀྱང་ཤེས་པ་མེད་
པར་གསུངས་པ་ལ་འདི་ལྟར་དོགས་ཉ། འོན་རང་གི་བདག་རྒྱུད་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་
གཏན་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་སྤྱི་སྤྱོད་
དམ་པར་མཆོན་པར་བྱེད་པའམ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
གཞན་དག་གི་གོ་བོ་བྱེད་གང་རུང་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་དཀར་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ན་ཤེས་པ་
མིན་པས་བྱབ་ན། དེ་འདྲའི་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཉམས་དེ་ལ་བྱི་ཡི་ཉམས་ཡིན་དགོས་པར་
ཐལ། མཆོན་དཔེ་ལ་ཤེས་པ་མེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དཔེ་བྱད་

གྲིན་ཆོན་དུ་སྒྱུར་བའི་གཞིགས་པ་སྒོ་བྱར་གྱི་རི་མའི་རབ་རིབ་མེད་ཅིང་རྣམ་པར་
དག་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུང་སྟེ། དེ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྣམ་པ་ཤད་དང་ཡིག་ཆར་དེ་དཔེ་བྱད་གྱི་གྲངས་འདྲེན་དུ་གསལ་བར་
བགྲངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མཆོན་དཔེ་ལ་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་མངོན་སུམ་དུ་
མཐོང་བས་བྲབ་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་ལ་ཤེས་པ་མེད་པར་འདོད་ན། ཆོས་ཅན་སྤྲ་མ་
གཞིར་བྱས་ནས་བཞུལ་བརྟག་གིས།

གཞན་ཡང་། རོ་མཆོག་སྤང་བའི་མཆོན་དེ་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་འཕགས་
པས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཉེ། དེ་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ལྡན་ཤིང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། དེ་འབྲུ་བའི་མཆོན་དེ་ཐ་མལ་བའི་ལྷེ་ཤེས་ལ་རོ་མི་ཞིམ་པར་སྤང་བའི་རོ་དེ་
སངས་རྒྱུས་འཕགས་པའི་ལྡན་ཤིང་དང་སྤང་བ་ན་གནས་སྒྱུར་ནས་སངས་རྒྱུས་
འཕགས་པའི་ལྡན་ཤིང་ལ་རོ་ཞིམ་པར་སྤང་བའི་རུས་པ་ཞིག་ལ་བཞག་དགོས་
པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ལ་བཞག་པ་གང་ཞིག །དེ་ལས་གཞན་པའི་མཆོན་
གཞིར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཀུན་བརྒྱས་ལས། མཆོན་དཔེ་ལ་ཤེས་པ་ཡོད་པར་
གསུངས་ཤིང་། མཁས་པ་འགའ་ཡིས་ཀྱང་རོ་མཆོག་སྤང་བའི་མཆོན་འདི་ཤེས་པ་
ཡིན་པར་གསུངས་པས། རང་ལུགས་ལ་དེ་ལྡན་མིན་དུ་འདོད་ཀྱང་བྱད་གཞིའི་ཤེས་
པ་དང་འབྲེལ་བ་བྱད་པར་ཅན་ཡོད་པའི་ལྡན་མིན་ཞིག་ལ་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་
དང་། གལ་ཏེ་དེ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ལྡན་ཤིང་གྱི་རུས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་དེ་བྱང་
སེམས་འཕགས་པས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་མི་འཐད་དེ། དེ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་

བའི་མངོན་སུམ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལྷགས་ཤེས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་དགོས་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལྷགས་ཤེས་དེ་དང་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་ལྟོས་པའི་
བྱུང་སྐྱེ་རྣམས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་སྦྱེས་བྱ་དམ་པར་མཆོན་པར་བྱེད་པ་
དང་། དེའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་གཞན་ལ་གོ་བར་བྱེད་པའི་དེའི་ཐུགས་
རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་ཤེས་པ་མིན་པས་བྱུང་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལའང་
དོན་གྱིས་དེ་ལྟ་བུར་དགོས་པར་འགྱུར་བས། ཐབས་ཤེས་བྱེད་པར་ཅན་གཉིས་ཀྱི་
རྟོགས་པ་བརྟན་པོ་དང་ལྡན་པ་དེ་ཡང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟོགས་མིན་པར་འགྱུར་བ་
ལས་དེ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། གསེར་འབྲེང་ལས། ཐབས་ཤེས་རྒྱུན་ཤིང་བྱ་བརྟན་པ་
གཉིས་ནི་རྟོགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

སྤྲུལ་པ།

འདིར་འབད་རྣམ་དཀར་བུང་བོ་ཅི་མཆིས་པས། །

འགོ་རྣམས་དམ་པའི་མགོན་དང་མི་འབྲལ་ཞིང་། །

ཐེག་མཆོག་ལམ་གྱི་བགྲོད་པ་མཐར་མོན་སྟེ། །

བྱུང་བདག་ལོངས་སྤྱི་གོ་འཕང་ལྷུང་འཕྲོལ་ཤོག།

༡༠༡༣། ༥། ༡༣། ལུལ།

གསལ་བཤད།

ཁྱིམ་ས་བདག་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་བཀའ་གནང་བ་ལྟར། དབྱང་བརྗོད་ཕྱོགས་
བསྐྱེགས་ཀྱི་དཔེ་ཆ་འདིའི་ཁྱུ་དག་གི་འགན་སྲངས་པ་ཡིན་ན་ཡང་། འདི་ཉིད་ཁྱུ་དག་
གི་དུས་ལུན་ཐུང་བ་དང་། ཡིག་གཟུགས་མ་འདྲ་བ་དག་བསྐྱར་བས་ཀྱང་ཡི་གེ་མི་
འདྲ་བར་ཐོན་བ་དང་། རང་འབྲིའི་ལས་ཀའི་བར་གསེང་རྣམས་སུ་ཁྱུ་དག་བཏང་བ་
ཡིན་པས་མིག་ལ་མ་ཐོགས་བ་དང་། ལག་གིས་མ་བེན་བའང་གང་འཆོམ་ཞིག་ཡོད་
པར་ངེས་ན། དབྱང་བརྗོད་སྤེལ་མཁན་དང་གཟིགས་པ་སོ་དག་ལ་ལག་ཐུང་ཐལ་མོ་
སྒྱར་ཏེ་སྤྱིང་ནས་བཟོད་གསོལ་ཁུས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཁྱུ་སྐྱེག་པས། ༢༠༡༣.༡༠.༡༠.ལ

པར་བྱང་སྟོན་ཆིག

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་རྒྱལ་དལ་འབབ་སྤྱང་།
ཆིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི།
དྲི་མ་ཡོངས་འཁྱུད་ལེགས་བཤད་དུད་ཅི་འདི།

དཔར་དུ་བསྐྱུན་པའི་ནམ་དཀར་བྱང་པོའི་མཐུས།
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྟོ་མོ་སྟོང་ཐག་བརྒྱ།
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྗེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་པ།
རེས་ལེགས་ཞོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་འཇུག་གིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་ནམ་འཛེན་ཤུ་གུ་
སེལ་ཤིང་རིང་ལུགས་སྟོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འབྲེལ་ཡུན་ལེགས་ཆོགས་དུ་མའི་
ཆེད་དུ་དམིགས། ཅན་བསྐྱུན་གྲུབ་མཐའ་རེས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་
བསྐྱུན་དང་བསྐྱུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྤྱར་ཆོག་པའི་དགོ་བསྟེན་སྟོན་ཆིག་ཏུ་ཤུ་གུའི་
དགོ་སྟོང་ཆོས་སྤྱོད་བཤད་དབང་གྲོ་བཟང་བསྐྱུན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྤྱར་བའོ།

ཚོས་རྩི་ནང་གི་ཞིབ་ཆ།

དབྱང་བརྩོད་དེབ་ཐེང་།

པར་ཕྱིན་གྱི་སྐོར།

སྤང་ཆ།

ཕྱོགས་སྒྲིག་བྱེད་པོ། སེར་བྱེས་བྲུ་ཆང་གི་དགེ་བསྐྱོས་དགེ་བ་ཤེས་པ་དག་དབང་སངས་རྒྱ་ས།

དབྱང་བརྩོད་སྒྲེལ་མཁན། སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་བྲུ་ཆང་གི་སྐོར་གཉེར་བ་སྐོར་ཞིག་

ཞུ་སྒྲིག་པ། བྱ་གཞུང་ལྷ་སྐྱབ་པ།

༡༠༡༣ ལོའི་བྱི་ཁྱི་བཅུ་པར་པར་གཞི་བསྒྲིག་ས།

༡༠༡༣ ལོར་པར་བསྐྱུན་དང་འགྲེམས་སྒྲེལ་བྱས།

ཡིག་གངས། 117.000